

374.1

คย๗๖๗

๕.3

ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

สุทธิวารณ คงสวัสดิ์

20 ก.ค. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

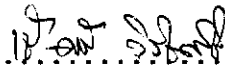
มีนาคม 2536

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

184838

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

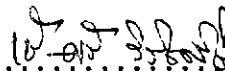
.... ประธาน

(รศ. เขียวศรี วิวิธศิริ)

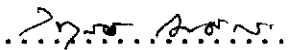
.... กรรมการ

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร)

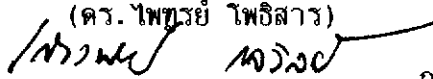
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(รศ. เขียวศรี วิวิธศิริ)

.... กรรมการ

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2536

ประกาศขอบคุณ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความสนับสนุนร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะ
กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ให้การอุดหนุนงานวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังได้รับความกรุณาอย่างสูง
จากรองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิจิตรวิจิ ประธานควบคุมปริญญาโท ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร
กรมการควบคุมปริญญาโทที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องเป็นอยู่มาโดยตลอด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ กรมการ
สอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสามเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ สนวน เต็มดวง อาจารย์ปาน กิมปี อาจารย์อุดม เขยแก้วศรี
อาจารย์สมชัย พูนทอง อาจารย์ทวีป อภิสิทธิ์และอาจารย์อร่าม คู่ทรัพย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี
เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร
และในเขตจังหวัดนนทบุรีรวมทั้งทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กฤษณา ศศิวิธานภรณ์ อาจารย์มาลี รัชตะนาวัน ที่ได้ช่วยแก้ไข
ข้อขัดข้อง อาจารย์อุบล พิกขุนทด ได้กรุณาให้คำแนะนำการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และอีกหลาย
ท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถจะกล่าวนามได้หมดที่คอยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณ อาจารย์นิติวัฒน์ คงสวัสดิ์ ที่ชี้แนะทางการศึกษา และขอชื่นชมนางสาวนิธิตา
คงสวัสดิ์ เด็กชาย วีรภัทร์ คงสวัสดิ์ ลูกรักยิ่งทั้งสองที่คอยให้กำลังใจและอดทนตลอดมา

ขอกราบสักการะแด่พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และ พ.ต.ท.ปรีชา พัดทอง ที่คอยให้กำลังใจ
รวมถึงคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งทำให้ปริญญาโทสำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์ คุณค่า หรือคุณความดีแห่งปริญญาโทฉบับนี้ ขออุทิศแด่ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เบญจา จินสง่า (ชั้นปริญญาตรี) ผู้ล่วงลับไปแล้วที่ได้ให้วิชาความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยความหวังดียิ่งตลอดมา

สุทธีวรรณ คงสวัสดิ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	9
	การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธี เรียนด้วยตนเอง	13
	ทฤษฎีองค์การและหลักการจัดองค์การ	23
	หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก	28
	การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธี เรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 สถานภาพของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน	
ประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร	56
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ	
วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน	
ประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร	59
ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ	
วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน	
ประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร	62
ตอนที่ 4 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน	
การศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัด	
การศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร .	84
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	95
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะทั่วไป	116
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	119
บรรณานุกรม	120

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	128
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	130
ภาคผนวก ค แบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต	135
ภาคผนวก ง ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น ของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วีธีเรียนด้วยตนเอง เป็นรายข้อ จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร	147
ประวัติย่อของผู้วิจัย	188

บัญชีตาราง

ตาราง .

หน้า

- 1 จำนวนบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภท
บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประชากร
ในการศึกษา จำแนกตามหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอกและหน้าที่ในการปฏิบัติงาน 46
- 2 จำนวนและร้อยละของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ 56
- 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร
ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง รวม 4 ด้าน 62
- 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร
ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร 64
- 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร
ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ 66
- 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร
ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 68
- 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร
ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา 71

8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามเพศ	74
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามระดับการศึกษา	76
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามตำแหน่งงานในการปฏิบัติงาน	79
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .	82
12	ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร	85
13	ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ	87
14	ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	90
15	ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา	92

16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนตามเพศ	148
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนตามเพศ	150
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตามเพศ	152
19	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตามเพศ	154
20	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนตามระดับการศึกษา	157
21	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนตามระดับการศึกษา	159
22	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตามระดับการศึกษา	161

23	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตาม ระดับการศึกษา	163
24	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนตาม ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	166
25	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนตาม ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	169
26	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตาม ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	171
27	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตาม ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	175
28	คำเฉลยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนตาม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	179

29	<p>ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....</p>	181
30	<p>ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....</p>	183
31	<p>ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....</p>	185

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	18
2 แผนภูมิแสดงจำนวนบุคลากรของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก	33

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในประเทศไทย มีการจัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน สำหรับการศึกษาระบบโรงเรียนนั้น มีข้อจำกัดมากทั้งในด้านอายุของผู้เรียน สถานที่ หลักสูตร และเวลาเรียนไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้ทั่วถึง (เชียรศรี วิจิตร. 2530 : 16) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้ความร่วมมือกับการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อให้การศึกษามีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองมากที่สุด (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2530 : 20) การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญและได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต (สุนทร โคตรบรรเทา. 2524 : 9) และรัฐบาลก็ได้ให้การสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากที่มีการระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ

ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ได้รับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพตามความจำเป็น สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้มีการจัดหลักอยู่ 3 ประการ ได้แก่ การให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์และการเพิ่มพูนความรู้ทักษะวิชาชีพ เป็นการมุ่งจัดการศึกษาให้แก่

ประชาชนให้ได้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีขั้น พื้นฐาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีรูปแบบ การจัดเป็นชั้นเรียน แบบทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ทัน ต่อเหตุการณ์ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้นำไปใช้ในการปรับปรุง คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แหล่งความรู้ชุมชน การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และด้านการเพิ่มพูน ความรู้ทักษะวิชาชีพ เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น การจัดกลุ่มสนใจ การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น (กองแผนงาน. 2534 : 1-2)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญรูปแบบหนึ่งคือ การศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "สอบเทียบ" ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือผู้ที่สนใจ ทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และนำประสบการณ์จากการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้ในการดำรงชีวิตของคนเพื่อยกระดับ การศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับผิดชอบดำเนินการต่อจาก กรมวิชาการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดตั้งเป็นหน่วยจัดการศึกษา นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทำหน้าที่รับสมัคร ขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน จัดกิจกรรม การพบกลุ่ม และดำเนินการจัดสอบวัดผลและประเมินผล (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 536/ 2526 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2526) ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเรียกชื่อย่อว่า "ศน." ขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2527 ให้เป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ บริการ และจัดดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2534 มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล ภายนอกทั้งสิ้น 120 หน่วย ตั้งอยู่ในส่วนกลางจำนวน 33 หน่วย อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคอีก 87 หน่วย อยู่ในความ

รับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกนั้น ๆ ตั้งอยู่ ปัจจุบันปีการศึกษา 2535 มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ตั้งอยู่ในส่วนกลางหรือกรุงเทพมหานคร 48 หน่วย ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 90 หน่วย (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 6 - 7)

ในปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และในปีการศึกษา 2531 ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ชร.) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) และวิธีเรียนด้วยตนเอง (คอ.) เพื่อสนองความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ต้องการเข้ารับการศึกษอย่างแท้จริงและเชื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนที่จะเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือจะเรียนคละกันไปทั้ง 3 วิธีเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบุคคล ให้นักศึกษาสามารถนำผลการเรียนทั้ง 3 วิธีเรียนมารวมกันเพื่อจบหลักสูตรและให้ผู้เรียนที่มีความจำเป็นจะต้องออกจากในระบบโรงเรียนกลางคืน (Drop Out) โดยสอบไว้ได้บางรายวิชาที่ยังไม่จบหลักสูตร สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนได้ทั้งยังให้นักศึกษาเรียนวิชาอาชีพ (เลือก) มาเทียบโอนเป็นผลการเรียนเพื่อให้ออกหลักสูตรได้อีกด้วย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 2) และยังได้เพิ่มการจัดสอบเพื่อจบหลักสูตรจากปีละ 1 ครั้งเป็นปีละ 2 ครั้ง ด้วยเหตุนี้ ทำให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกต้องปรับเปลี่ยนไปด้วยการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปและนักเรียนในระบบโรงเรียนมาก จากสถิติผู้สมัครเรียนในกรุงเทพมหานคร (ส่วนกลาง) ปีการศึกษา 2530 มีจำนวน 38,308 คน ปีการศึกษา 2531 มีจำนวน 46,750 คน ปีการศึกษา 2532 มีจำนวน 62,210 คน ปีการศึกษา 2533 มีจำนวน 73,954 คน และปีการศึกษา 2534 มีจำนวน 106,272 คน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 27,14) จากการที่จำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี และกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงระเบียบใหม่

พร้อมทั้งการให้บริการด้านต่าง ๆ ทำให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรค (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : คำนำ) และตามนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การขยายโอกาสทางการศึกษาที่จะให้เพิ่มจำนวนนักศึกษา 30 % ทุกวีธีเรียน (สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วีธีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533 : 4) ยิ่งจะต้องเพิ่มภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมากขึ้น สิ่งสำคัญก็คือหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเกือบทั้งหมดเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งรับผิดชอบการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนภาคปกติอยู่แล้ว การที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งโรงเรียนเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำให้บุคลากรของโรงเรียนต้องรับภาระเพิ่มมากขึ้น

จากการวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนผู้สมัครเรียนในส่วนกลางคือ จังหวัดกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาค พบว่าเป็นอัตราส่วน 3 : 2 จะเห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดเดียวที่จะต้องรับภาระนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในส่วนกลางในปีการศึกษา 2534 ซึ่งมีจำนวน 33 หน่วย ต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรค และจากรายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วีธีเรียนด้วยตนเอง ที่จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 27-29 ธันวาคม 2533 ทราบว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมีไม่เพียงพอ บุคลากรที่ดำเนินงานไม่เพียงพอที่จะรับภาระกับจำนวนนักศึกษาและปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น การหาบุคลากรมาดำเนินงานก็ทำได้ยากเพราะให้ค่าตอบแทนน้อย รวมถึงปัญหาในด้านอื่น ๆ ในหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เช่น ปัญหาการจัดสอบ ปัญหาการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มและปัญหาการให้บริการนักศึกษา จึงยากต่อการดำเนินงานให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพได้ มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหลายแห่งของดการดำเนินงาน เช่น หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกโยธินบูรณะ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกวัดสุทธาวาส และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สวนกุหลาบวิทยาลัย (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2533 : 9)

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบและเป็นทางการ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางการพิจารณา แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร และหรือหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในส่วนภูมิภาคต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา

2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยพิจารณาตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนี้

1. ใช้กำหนดแนวทางปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก ด้านการจัดหาบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษาให้สอดคล้องกับปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น

2. ใช้ประกอบการประชุมสัมมนาบุคลากรของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก ให้สามารถดำเนินงานตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพ

3. ใช้ประกอบการพัฒนาบทบาทการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และการให้บริการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรในการศึกษาเป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 หน่วย ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 รวมทั้งสิ้น 264 คน และในการศึกษาค้นคว้าดำเนินการกับประชากรทั้งหมด

2. ตัวแปรในการศึกษา ได้แก่

2.1 สถานภาพของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีดังนี้

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 ระดับการศึกษา

2.1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.1.2.2 ปริญญาตรี

2.1.1.3 สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

2.1.3.1 ผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก และผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2.1.3.2 เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน
เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล อาจารย์แนะแนว และอาจารย์บรรณาธิการ

2.1.4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิช
เรียนด้วยตนเอง ได้แก่

2.1.4.1 น้อยกว่า 1 ปี

2.1.4.2 1 - 3 ปี

2.1.4.3 มากกว่า 3 ปี

2.2 ปัญหาการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
4 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านบุคลากร

2.2.2 ด้านการจัดสอบ

2.2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

2.2.4 ด้านการให้บริการนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และเรือนจำ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือแก่ผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในงานวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

3. สภาพการดำเนินงาน หมายถึงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นและสภาพการปฏิบัติงานทางการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการ นักศึกษา

4. ปัญหาการดำเนินงานหมายถึง สิ่งทีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นว่าทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแยกเป็น 4 ด้านคือ

4.1 การดำเนินงานด้านบุคลากร ได้แก่ การสรรหาบุคลากร การมอบงานให้ปฏิบัติ การพัฒนาบุคลากร การบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และอัตราค่าตอบแทนบุคลากร

4.2 การดำเนินงานด้านการจัดสอบ ได้แก่ การวางแผนการสอบ การจัดการวางสอบ การจัดหากรรมการคุมสอบ การเตรียมสถานที่สอบ

4.3 การดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ได้แก่ การจัดหาอาจารย์ ประจำกลุ่ม วัน เวลา สถานที่ในการพบกลุ่ม สื่อต่าง ๆ และเกณฑ์การพบกลุ่ม

4.4 การดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ สถานที่รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน การแนะแนวการบริการห้องสมุดและการออกหลักฐานทางการศึกษา

5. บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหมายถึง ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ได้แก่

5.1 ผู้บริหาร คือ หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

5.2 เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล อาจารย์แนะแนว และอาจารย์บรรณารักษ์ ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและนำมาเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
3. ทฤษฎีองค์การและหลักการจัดการองค์การ
4. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
5. การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

1. ความเป็นมา การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ก่อนปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ค่าเงินการเปิดเป็นชั้นเรียนจัดตามโรงเรียนผู้ใหญ่ มีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ผู้เรียนฟังบทเรียนจากวิทยุ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ถ้ามีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่ม หรือจดหมายสอบถามได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว แม้ว่าจะใช้หลักสูตรเดียวกัน แต่วิธีการจัดการและการประสานกันของหลักสูตรในบางระดับและบางประเภทยังขาดความสัมพันธ์กันวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใดก็จะต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบ

หลักสูตรของแต่ละระดับไม่สามารถจะเลือกเรียนประเภทอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบไว้ได้แต่ละรูปแบบก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531 : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นใหม่เพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสามารถผสมผสานการจัดการศึกษาแต่ละวิธีเรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถให้เทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนได้ และให้สามารถเทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้ถึง 3 หมวดวิชา เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนโดยได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบเปิดเสรีระดับที่ 4 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับที่ 5 เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบเปิดเสรีระดับ 3-4 (เฉพาะระดับ 3) เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธีเรียนคือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน(ขร.) หรือการศึกษานอกโรงเรียนภาคค่ำเดิม วิธีเรียนทางไกล (ทก.) หรือการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์เดิมและวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) หรือการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเดิม ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละวิธีเรียน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 3)

1.1 วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็น หรือตอนค่ำเวลาประมาณ 17.00-20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เมื่อได้ศึกษาและทำกิจกรรมการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด ก็ให้จบหลักสูตรของแต่ละระดับ

1.2. วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีเวลาไปเข้าชั้นเรียนเนื่องจากมีภารกิจมาก นักศึกษาที่ประสงค์จะเรียนให้ไปสมัคร ชั้นทะเบียนและลงทะเบียนได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคนั้น ๆ แล้วศึกษาหาความรู้จากตำรา แบบเรียน พังรายการจากวิทยุหรือศึกษาจากแหล่งความรู้ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีข้อสงสัยหรือคำถามอาจารย์ประจำกลุ่ม เมื่อทำกิจกรรมและเรียนจบตามหลักสูตรแล้วก็ให้จบ

การศึกษาในระดับนั้น ๆ

1.3 วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียนที่คล้าย ๆ กับวิธีเรียนทางไกลคือ นักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียน จะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้ อ่านตำราด้วยตนเองมีความเป็นอิสระในเรื่องเวลาที่จะเลือกศึกษาค้นคว้า หากมีปัญหาต้องพยายามทำความเข้าใจหรือซักถามจากผู้ที่อยู่ใกล้ ไม่ต้องกังวลกับการฟังวิทยุ (หากมีเวลาจะเปิดฟังเสริมความรู้ก็จะเป็นผลดีแก่นักศึกษาเอง) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม และต้องมีเวลาการพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มที่กำหนด หากนักศึกษาสอบได้หมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกได้ครบตามเกณฑ์ของการจบหลักสูตรแล้วก็ตาม ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์กิจกรรมการพบกลุ่มก็จะได้รับอนุมัติให้จบหลักสูตร

2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

2.1 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของตนเองและสังคม ดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ยึดถือพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักสูตรประกอบด้วย 2 กลุ่มสภาพคือ กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) และกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 19)

2.1.1 กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) ผู้เรียนจะต้องเรียนพื้นฐาน 1 100 สภาพ พื้นฐาน 2 50 สภาพ พื้นฐาน 3 30 สภาพ และพื้นฐาน 4 10 สภาพ รวม 190 สภาพ

2.1.2 กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 60 สภาพ จากกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริมต่อไปนี้ ภาษาไทย 20 สภาพ คณิตศาสตร์ 20 สภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 20 สภาพ ภาษาต่างประเทศ 1 20 สภาพ ภาษาต่างประเทศ 2 20 สภาพ (เลือกเรียน 20 หรือ 40 สภาพได้เพียง 1 ภาษา) และอาชีพ (ทักษะ) 30 หรือ 60 สภาพ

2.1.3 ผู้เรียนที่จะขอจบหลักสูตรต้องเรียนกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน

(บังคับ) 190 สภา และกลุ่มสภาประสพการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภา รวม ไม่น้อยกว่า 250 สภา ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง หรือ 1-1 $\frac{1}{2}$ ปี ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

2.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา มุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ผักกักขยะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่ อุดมภาพ หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียนและมีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความต้องการ

หลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือก ดังนี้ (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. 2530 : 20)

2.2.1 หมวดวิชาบังคับ ผู้เรียนจะต้องเรียน 4 หมวดวิชาคือ หมวดภาษาไทย
หมวดคณิตศาสตร์ หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต และหมวดวิชาโลกของงานอาชีพ

2.2.2 หมวดวิชาเลือก ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนอย่างน้อย 3 หมวดวิชาจาก
หมวดวิชาต่อไปนี้ หมวดภาษาไทย 1 หมวดคณิตศาสตร์ 1 หมวดคณิตศาสตร์ 2 หมวดส่งเสริม
คุณภาพชีวิต 1 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3 หมวดส่งเสริมคุณภาพ
ชีวิต 4 หมวดส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 หมวดวิทยาศาสตร์ 1 หมวดวิทยาศาสตร์ 2 หมวดภาษา
อังกฤษ 1 หมวดภาษาอังกฤษ 2 หมวดวิชาอาชีพ (โอนได้ 3 หมวดวิชา)

2.2.3 ผู้เรียนที่จะขอจบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชาและ
หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชาและผ่านกิจกรรมการพบกลุ่ม
ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปีหรือ 4 ภาคเรียน ยกเว้น
กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

2.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นให้ผู้เรียนเลือกกลุ่มวิชา

ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อได้ยึดเป็นอาชีพต่อไป ซึ่งผู้เรียนได้ศึกษาวิชาอาชีพอย่างกว้าง ๆ มาแล้วในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่สามารถจะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

หลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือก ดังนี้ (กรรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 20)

2.3.1 หมวดวิชาบังคับ มี 5 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย 1 หมวดวิชาสังคมศึกษา 1 หมวดวิชาพละนามัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 (เฉพาะหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ให้เลือกได้ 1 หมวด) หมวดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มี 6 สาขาวิชา ได้แก่ วิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรม (เลือกเพียง 1 สาขาวิชา)

2.3.2 หมวดวิชาเลือก มี 6 หมวดวิชา (เลือกได้ 3 หมวดวิชา) จากหมวดวิชาต่อไปนี้ หมวดวิชาภาษาไทย 2 หมวดวิชาสังคมศึกษา 2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มี 6 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาอาหรับ (ภาษาต่างประเทศเลือกได้ไม่เกิน 2 ภาษา)

2.3.3 เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้วิชาบังคับ 5 หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

1. ประวัติ การสอบเทียบความรู้ให้แก่ประชาชนในประเทศไทย เริ่มจัดขึ้นโดยกองสามัญศึกษา กรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ เป็นผู้จัดดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 และต่อมา พ.ศ. 2501 กองส่งเสริมและวัดผลการศึกษา กรมวิสามัญศึกษาทำหน้าที่จัดสอบประโยค

อุดมศึกษาและสอบเทียบความรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จนกระทั่ง พ.ศ.2515 กรมวิชาการได้รับไปดำเนินการตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 (มันทนา สุคประเสวีรัฐ. 2532:1)

ใน พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้มีการสอบประโยคมัธยมศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสอบไว้ว่า จะต้องมีความรู้สอบได้มัธยมศึกษาตอนต้น และได้เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ระเบียบนี้ก็ค่อนข้างเล็ก ต่อมาได้ออกระเบียบใหม่ว่า ผู้สมัครจะต้องมีความรู้สอบได้ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ระเบียบนี้จึงเอื้อให้ผู้สมัครที่เป็นนักเรียนในระบบโรงเรียนมีสิทธิ์สมัครสอบบุคคลภายนอก ซึ่งกรมวิชาการเป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสอบ การกำหนดวันรับสมัคร ดังนั้น ผู้ที่มีความประสงค์จะสมัครสอบบุคคลภายนอกและมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ก็มีสิทธิ์เข้าสอบโดยมิต้องลงทะเบียนเรียนแต่อย่างใด (อุดม เขยักวงศ์. 2529 : 14)

ต่อมาในปี พ.ศ.2526 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ป.1 - ป.6) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 (ม.1 - ม.3) และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524 (ม.4 - ม.6) แทนหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2518 เพื่อส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเอง และสอบได้วุฒิในระดับต่าง ๆ ได้ดีกว่าเดิมเพราะได้มีการคัดเลือกผลการสอบเป็นหมวดวิชาอาจสอบได้ครบทุกหมวดวิชาในคราวเดียวกัน หรืออาจจะสะสมเป็นหมวดวิชาก็ได้ เพื่อรวมกันให้จบหลักสูตรในการสอบต่อไป นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงวิธีการจัดสอบบุคคลภายนอกใหม่โดยเน้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน เช่น ประสบการณ์ บุคลิกภาพ การงานอาชีพ คุณธรรม จริยธรรมและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและในปีเดียวกันนี้ได้เปลี่ยนชื่อ การสอบเทียบความรู้เป็น "การจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก" โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้หน่วยงาน 3 กรม มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน คือ กรมวิชาการรับผิดชอบด้านคุณภาพของข้อสอบ กรมสามัญศึกษารับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ บุคลากร บริหารและบริหารส่วน กรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่องติดต่อประสานงาน (อุดม เขยักวงศ์. 2529 : 14) แต่ยังไม่มีการมอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการและจัดกิจกรรมพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน รับผิดชอบดำเนินการและจัดกิจกรรม

การศึกษานอกโรงเรียนไปพลางก่อน

ในปีการศึกษา 2527 มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น และในการดำเนินงานจะต้องมีการติดต่อประสานงานตลอดจนให้บริการแก่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการบริหารการเงินที่เรียกเก็บจากนักศึกษาเป็นค่าขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศจัดตั้ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เรียกชื่อย่อว่า "ศบน." ขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2527 ให้เป็นสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ บริการ และจัดดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีหน้าที่ตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ. 2526 จัดให้มีการทดสอบวัดผลและประเมินผลให้แก่บุคคลภายนอกในระดับประถมศึกษา (ป.6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) และการศึกษาในระดับอื่น ๆ โดยจัดเป็น 2 ประเภทคือ เพื่อศึกษาต่อและเพื่อสิทธิบางอย่าง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2527)

พ.ศ. 2530 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 โดยจัดการเรียนเป็น 3 วิธีเรียน คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะเลือกเรียนวิธีเรียนใดวิธีเรียนหนึ่งหรือจะเรียนคละกะกันไปทั้ง 3 วิธีเรียนได้ในภาคเรียนเดียวกัน นอกจากนี้ยังให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับนอกระบบโรงเรียนได้รวมทั้งการให้เทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้อีกด้วย พร้อมทั้งได้เพิ่มการจัดสอบจากปีละ 1 ครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง และได้เปลี่ยนชื่อการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเป็น "การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง" แต่คนทั่วไปรู้จักและยังนิยมเรียกกันว่า "สอบเทียบ"

ในปีการศึกษา 2532 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มอบอำนาจให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร (ศน.กทม.) เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

วิธีเรียนด้วยตนเองทุกระดับ บริหาร และบริการหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล ภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ (หนังสือที่ ศธ 1109/223 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532)

2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง หลักสูตรที่จัดแบ่งเป็น

3 ระดับ ดังนี้

- 2.1 ระดับประถมศึกษา (ป.6)
- 2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
- 2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

3. จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : ไม่มีเลขหน้า) มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

- 3.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสเสมอภาคทางการศึกษา
- 3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3.3 สร้างเสริมการรู้หนังสือ และยกระดับการศึกษาของประชาชน ในอันที่จะเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
- 3.4 สร้างเสริมให้เกิดขบวนการกลุ่มในการทำงานเพื่อสังคมอย่างมีคุณธรรม

4. วิธีเรียนด้วยตนเอง (Self Study)

วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องจัดการควบคุมเวลาและตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาที่ประสงค์จะสมัครเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 4.1 สมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และลงทะเบียนหมวดวิชาที่ต้องการจะศึกษาได้ที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่สะดวกที่สุด
- 4.2 นักศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแบบเรียน ตำรา หนังสือหรือสื่อเสริมอื่น ๆ เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรของแต่ละระดับ หรือหมวดวิชาที่ลงทะเบียนไว้
- 4.3 นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมให้นักศึกษา

มีคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นหมู่คณะ และฝึกการอยู่ร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตย โดยถือเกณฑ์ตามโครงสร้างของหลักสูตร ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.4 เมื่อมีปัญหามาไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาใด ๆ นักศึกษาจะต้องพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ หรือใช้วิธีสอบถามผู้รู้ที่อยู่ใกล้ตนเองเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้จงได้

4.5 ไม่มีการประเมินผลระหว่างภาคเรียน มีแต่การประเมินผลปลายภาคเรียน ๑ ครั้ง คะแนนที่สอบได้แต่ละหมวดวิชาถือว่าเป็นผลการศึกษามหะวศิวชาวิชานั้น ๆ

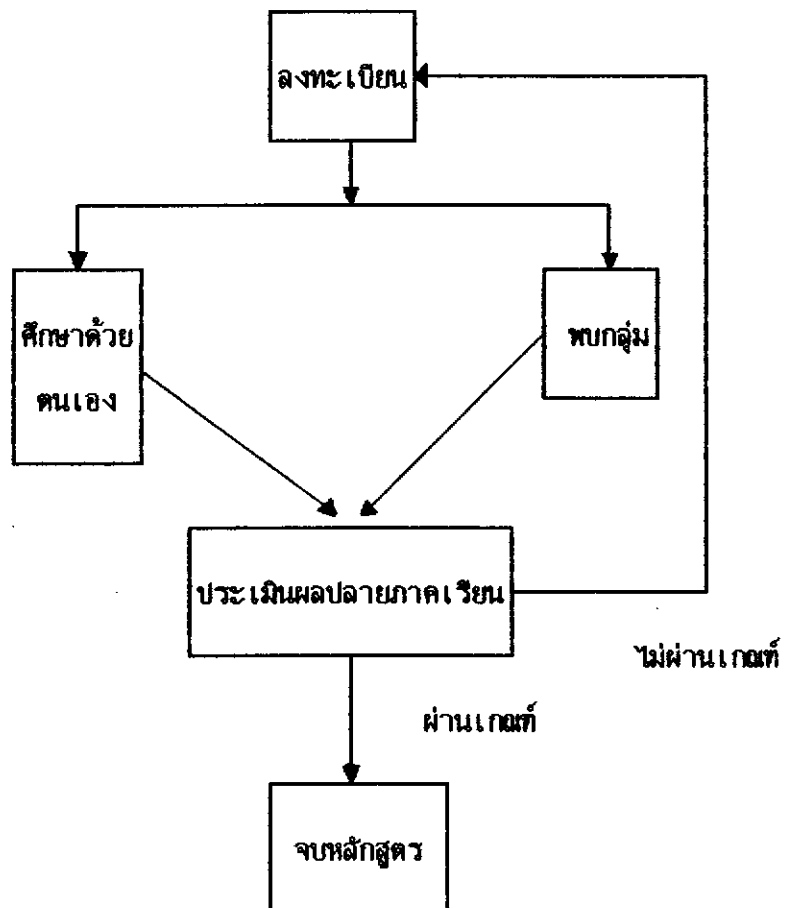
4.6 นักศึกษาที่จบหลักสูตรได้ต้องเรียน และสอบผ่านหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกให้ครบตามเงื่อนไขของหลักสูตรในแต่ละระดับ

4.7 นักศึกษาสมัครลงทะเบียนหมวดวิชาใดที่มีสิทธิ์เข้าสอบเพื่อประเมินผลในหมวดวิชานั้น และต้องมีเวลาพบกลุ่มให้ครบตามเกณฑ์

4.8 นักศึกษาสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนได้ทั้งหมวดวิชาสามัญ และหมวดวิชาอาชีพ (การเทียบโอนหมวดวิชาอาชีพได้ 3 หมวดวิชา)

4.9 นักศึกษามีโอกาสประหยัดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาแต่ผู้เลือกเรียนวิธีเรียนด้วยตนเองนี้ ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ โดยจะต้องจัดการเรียนด้วยตนเอง จะต้องพยายามฝ่าฝืนความวุ่นวาย วิตกกังวล ซึ่งมีรูปแบบการเรียนดังแผนภูมิต่อไปนี้

รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
(ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534)

5. การดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชเรียนด้วยตนเอง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชเรียนด้วยตนเอง ในแต่ละจังหวัด มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดำเนินการในการจัดกิจกรรมโดยอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ๆ ส่วนหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเมื่อภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จำนวน 33 หน่วย และปัจจุบันปีการศึกษา 2535 มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก 48 หน่วย กิจกรรมที่ดำเนินการมีดังนี้

5.1 การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน

ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นนักศึกษา ขึ้นรับสมัครพร้อมคู่มือนักศึกษาและสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ได้ที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหรือสถานศึกษาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ซึ่งใน 1 ปี จะเปิดรับสมัครลงทะเบียน 2 ครั้ง ดังนี้

ภาคเรียนแรก จะรับสมัครประมาณเดือนพฤษภาคม และจะสอบเพื่อวัดผลและประเมินผลประมาณเดือนกันยายน ของทุกปี

ภาคเรียนที่สอง จะรับสมัครประมาณเดือนพฤศจิกายน และจะสอบเพื่อวัดและประเมินผลประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี

5.2 ค่าใช้จ่ายในการเรียน

ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนี้

5.2.1 ค่าใบสมัครและระเบียบการ 5 บาท

5.2.2 ค่าคู่มือนักศึกษา 20 บาท

5.2.3 ค่าลงทะเบียนเป็นนักศึกษา 20 บาท

ระดับประถมศึกษา (ป.6) ไม่ต้องจ่ายค่าลงทะเบียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ค่าลงทะเบียนหมวดวิชาละ 50 บาท

ลงทะเบียนอย่างน้อย 7 หมวดวิชา เป็นเงิน 350 บาท

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ค่าลงทะเบียนหมวดวิชาละ 75

บาท ลงทะเบียนอย่างน้อย 8 หมวดวิชา เป็นเงิน 600 บาท

กรณีผู้เรียนประสงค์จะขอให้เทียบโอนวิชาสามัญและหรือวิชาอาชีพ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเพื่อขอเทียบโอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาละ 50 บาท ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาละ 75 บาท และให้ส่งหลักฐานเกี่ยวกับการเทียบโอนตามหลักเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

5.3 หลักฐานในการสมัครเป็นนักศึกษา

5.3.1 รูปถ่าย ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร จำนวน 5 รูป

5.3.2 สำเนาทะเบียนบ้านพร้อมตัวจริงไปแสดง

5.3.3 หนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิ

5.3.4 ใบเปลี่ยนชื่อ-นามสกุล ใบทะเบียนสมรส (ถ้ามี)

5.4 การลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพ

นักศึกษาผู้ใดไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดก็ตามจะต้องลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษา แต่ถ้าไม่ลงทะเบียนรักษาสถานภาพ 6 ภาคเรียนติดต่อกัน จะพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา แต่หมวดวิชาที่สอบไว้ได้แล้ว ให้ยังมีอายุ 5 ปี นับตั้งแต่วันอนุมัติผลการเรียนหมวดวิชานั้น ๆ

5.5 คุณสมบัติและพื้นความรู้ของนักศึกษา

5.5.1 ระดับประถมศึกษา

(1) มีสัญชาติไทย

(2) เป็นผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาภาคบังคับ

และมีอายุย่างเข้าปีที่ 15 หรือเป็นผู้ที่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. 2525) ออกตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523

(3) ไม่จำกัดพื้นความรู้

สำหรับพระภิกษุ สามเณร ที่ยังไม่ได้มีภวธรรมชั้นโทแต่มีหลักฐานการจบหลักสูตรระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือวุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าต้องนำหลักฐานดังกล่าว พร้อมหลักฐานภวธรรมชั้นตรีมาแสดงด้วย (มหินทาเถรสมาคม)

5.5.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(1) มีสัญชาติไทย

(2) สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ มัธยมศึกษาปีที่ 3

(ม.3เติม) หรือประถมศึกษาปีที่ 7 หรือประถมศึกษาปีที่ 6 หรือการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีระดับที่ 3 หรือหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา หรือนาฏศิลป์ขั้นต้นปีที่ 3 หรือนักธรรมชั้นเอกหรือวุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบให้เท่าประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

สำหรับพระภิกษุ สามเณรที่ประสงค์จะสมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา จะต้องมิตุสมบัติดังกล่าวข้างต้น และต้องสอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอกมาก่อน

5.5.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(1) มีสัญชาติไทย

(2) สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ มัธยมศึกษาปีที่ 6

(ม.6เติม) หรือประโยคมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3(ม.3) หรือการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีระดับที่ 4 หรือหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเปรียญธรรม 3,4 ประโยคหรือวุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ

เทียบให้เท่ามัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ.2521

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่รับสมัครพระภิกษุ สามเณรเข้าเรียนทุกวิธีเรียน (มติมหาเถรสมาคม)

6. การประเมินผล

การประเมินผลวิธีเรียนด้วยตนเอง ระดับประถมศึกษาประเมินผลการเรียนของแต่ละสภาพประสบการณ์พื้นฐานหรือวิชาเฉพาะปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียว ยกเว้นกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน 4 ประเมินผลกิจกรรมการพบกลุ่ม จัดทำโครงการปฏิบัติ (อย่างน้อย 20 ชั่วโมง) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเมินผลเป็นหมวดวิชา

7. การให้อำนาจสถานศึกษา

7.1 การประเมินผลระหว่างภาคเรียนทำได้ด้วยสถานศึกษาเอง

7.2 ให้นำหัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตรของนักศึกษาได้

7.3 ให้นำสถานศึกษาออกหลักฐานแสดงผลการเรียนและใบรับรองต่าง ๆ ได้

8. เกณฑ์การประเมินผล

การเรียนวิธีเรียนด้วยตนเอง ไม่มีคะแนนระหว่างภาคเรียน ใช้เกณฑ์การตัดสินคะแนนการสอบปลายภาค แต่ละหมวดวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ข้อสอบปลายภาค ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษาเป็นผู้สร้างข้อสอบเอง ส่วนข้อสอบปลายภาคของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ข้อสอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

9. ศักดิ์และสิทธิ์และการนำไปใช้

หลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตร ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 จะมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ และสามารถนำไปใช้ได้เช่นเดียวกัน

ทฤษฎีองค์การและหลักการจัดองค์การ

1. ทฤษฎีองค์การ

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน นิยามคำว่าองค์การไว้ว่า "เป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่รวมประกอบกันขึ้นเป็นหน่วย ถ้าหน่วยงานเพื่อสาธารณะเรียกว่า องค์การบริหารราชการ ถ้าเป็นหน่วยงานองค์การเอกชนเรียกว่า องค์การบริหารธุรกิจ" (อวยชัย ชะบา. 2523 : 270) และมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายขององค์การ (Organization) และหลักของการจัดองค์การไว้แตกต่างกัน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2520 : 24) องค์การ หมายถึง กลุ่มคนหรือเอกชนหลาย ๆ คนมาทำงานร่วมกันโดยมีการจัดระเบียบ ข้อบังคับ วินัย สิทธิ หน้าที่ หัวหน้า รายได้ ใช้จ่ายตลอดจนร่วมกันแสดงความคิดเห็น หน่วยราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวง ทบวง กรม กอง ฯลฯ ก็เป็นองค์การ

อรุณ วัชรธรรม (2522 : 137) ให้ความหมายไว้ว่า ในองค์การทั่วไปย่อมประกอบด้วยบุคคลที่เป็นสมาชิก และสมาชิกทุกคนในองค์การต่างก็แสวงหาความก้าวหน้า ความสำเร็จ ตลอดจนความสุขในชีวิต จึงแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนหรือได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ

สีลา สีนานุเคราะห์ (2530 : 1) ได้สรุปความหมายขององค์การไว้ว่า องค์การมีลักษณะร่วมระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือเป็นลักษณะร่วมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งโดยมีเป้าหมาย

แมกเวเบอร์ (นพพงษ์ บุตรจิตราดุลย์. 2529:45; อ้างอิงมาจาก Max Waber.n.d.) องค์การหมายถึง หน่วยสังคมหรือหน่วยงาน ซึ่งมีบุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมมือกันให้บริการและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวข้องกับวัสดุในการผลิต คำว่า องค์การ ถ้าใช้ตามลำพัง มักหมายถึง อาคาร วัสดุอุปกรณ์ แรงงานมนุษย์และการจัดบริหารกิจการของอาคารนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

บาร์นาต (ลีลา ลินานูเครวาร์. 2530 :1; อ้างอิงมาจาก Barnard. 1966 :4 -6) ให้ความหมายขององค์การไว้ว่า องค์การอย่างเป็นทางการหมายถึง ความร่วมมือระหว่างบุคคลหลายคน บุคคลเหล่านี้มีความพอใจ มีความตั้งใจและมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันเข้าร่วมดำเนินกิจการร่วมกัน

ไดม็อค (กุลธน ธนาพงศธร. 2535 : 81; อ้างอิงมาจาก Dimock.n.d.) อธิบายไว้ว่า องค์การ คือการจัดระเบียบ โดยการนำเอาส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันมารวมกันเข้าไว้ในรูปของส่วนรวมเพื่อให้เกิดการใช้อำนาจบริหารงานและเป็นศูนย์กลางการ เพื่อให้งานดำเนินไปลุล่วงเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายขององค์การ ตามทัศนะของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน พอจะสรุปได้ว่า องค์การหมายถึง การให้ความร่วมมือของกลุ่มบุคคลเพื่อดำเนินกิจการร่วมกันด้วยความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (กุลธน ธนาพงศธร. 2535 : 81-89)

1. องค์การรูปนัย (Formal Organization) หมายถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแกนหลักให้หน่วยงานสามารถกำเนิดเป็นหน่วยงานได้ และโครงสร้างของความสัมพันธ์นี้ เป็นกรอบหรือแนวปฏิบัติให้แก่แต่ละบุคคลในองค์การได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างสอดคล้องกัน เพื่อจูงใจหมายขององค์การ

ลักษณะขององค์การรูปนัย คือ มุ่งที่จะจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมโดยไม่คำนึงถึงบุคลิกภาพส่วนบุคคล (Personal Characteristic) ทางด้านจิตวิทยา โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์ในองค์การจะพยายามทำงานให้ได้ผลดีที่สุด เพราะมีแรงกระตุ้นจากค่าตอบแทนคือค่าจ้างหรือเงินเดือนและความกลัวการถูกไล่ออกจากงาน ต่อมา Frederik W. Taylor ได้ให้แนวความคิดว่า ประสิทธิภาพของงานจะเพิ่มมากขึ้นถ้าการจัดองค์การบริหารให้ความสำคัญกับบุคคลมากกว่าองค์การ คือ มีความเข้าใจมนุษย์ให้มากกว่าเข้มงวดและการใช้อำนาจแบบผลการ

2. องค์การอรูปนัย (Informal Organization) John M. Pfiffner และ Vance Presthus ได้กล่าวไว้ว่า "ได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในทฤษฎีองค์การว่า การจัดการของทุกสถานประกอบการจะมีระบบสายสัมพันธ์ของงานอยู่ 2 ชนิด คือชนิดที่เป็นทางการหรือรูปนัย และชนิดที่ไม่เป็น

ทางการหรือออร์ปไน” องค์การออร์ปไน เกิดขึ้นมาจากธรรมเนียม วัฒนธรรมหรือประเพณี ความชอบพอระหว่างบุคคล ความมีจิตใจผูกพันส่วนบุคคลและคุณค่าซึ่งไม่ปรากฏอยู่เป็นทางการจะปรากฏแฝงอยู่ในองค์การออร์ปไน องค์การออร์ปไนมักจะแสดงความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด ในบางครั้งถ้าฝ่ายบริหารระดับกลางไม่พอใจด้วยกับฝ่ายบริหารระดับสูง ก็มักจะทำการต่อต้านอย่างเห็นเด่นชัด

ลักษณะขององค์การออร์ปไน

1. เป็นการรวมตัวของสมาชิกแห่งองค์การออร์ปไนที่ก่อตัวขึ้นแทรกซ้อนอยู่ในองค์การออร์ปไน
2. มีเป้าหมายไม่แน่นอนเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายขององค์การออร์ปไน และการก่อเกิดถือความพอใจของสมาชิกในองค์การเป็นสำคัญแต่องค์การออร์ปไนเกิดขึ้นเพราะความตั้งใจ
3. การดำเนินงานขององค์การออร์ปไนและความสัมพันธ์ผลขององค์การขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำขององค์การเป็นสำคัญ
4. การควบคุมงานในองค์การออร์ปไนไม่สามารถกำหนด เป็นสายการบังคับบัญชาได้
5. ความสำคัญของกลุ่มและการแสดงปฏิกริยาโต้ตอบกันแห่งองค์การออร์ปไนจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในองค์การนี้
6. ความสัมพันธ์ในองค์การออร์ปไนเป็นไปในลักษณะส่วนตัวและจะ เน้นที่ตัวบุคคล ส่วนองค์การออร์ปไนเน้นที่ฐานะตำแหน่ง
7. องค์การออร์ปไนยึดความสำคัญในอำนาจบารมี (Power) แต่องค์การออร์ปไนยึดมั่นในอำนาจหน้าที่ (Authority) และสายการบังคับบัญชาตามที่กำหนดไว้

2. หลักของการจัดองค์การ

จุดมุ่งหมายขององค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ย่อมมีความมุ่งหวังที่จะให้ได้ผลงานที่ดี มีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ กระบวนการหรือวิธีดำเนินงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น บุคคลในองค์การจะต้องดำเนินงานตามหลักการจัดองค์การ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้ (สีลา สีนานู เคราะห์, 2530 : 15)

1. ต้องมีวัตถุประสงค์นโยบายและแผนงานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้สมาชิกได้ทราบ จะทำให้การบริหารองค์การเป็นไปโดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ต้องมีศูนย์กลางในการอำนวยการที่มีสมรรถภาพมีความรับผิดชอบการอำนวยการโดยตรง รวมทั้งมีสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น
3. มีการระบุหน้าที่การงานและความรับผิดชอบของแต่ละคนให้ชัดเจน แบ่งงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ
4. จัดให้มีระบบติดต่อสื่อสารที่ดีมีผลในการอำนวยการและวินิจฉัยสั่งงานอย่างมีระบบ
5. จัดให้ห้องค์การสามารถปรับตัวได้ต่อสภาวะการ และการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในองค์การอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการที่แตกต่างของกลุ่มคนในองค์การ การปรับตัวได้จะทำให้ห้องค์การเจริญก้าวหน้า

แมค วีเบอร์ (คิวิออร์ ชนดหัดด์. 2531:72; อ้างอิงจาก Max Weber.n.d) ได้เน้นว่าการจัดองค์การแบบราชการจะต้องประกอบด้วย

1. จะต้องมีการแบ่งงานกันทำ โดยแต่ละคนปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความชำนาญ
2. การปฏิบัติงานให้ยึดถือกฎเกณฑ์และระเบียบโดยเคร่งครัด เพื่อที่จะให้ได้มาตรฐานของงานเท่าเทียมกัน การยึดถือกฎเกณฑ์นี้จะช่วยจัดพฤติกรรมที่บุคคลแตกต่างกัน สามารถประสานงานกันได้
3. สายการบังคับบัญชาต้องชัดเจน โดยผู้บังคับบัญชามอบอำนาจและความรับผิดชอบลงให้
4. บุคคลในองค์การต้องไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยพยายามทำให้ดีที่สุดในเป้าหมายขององค์การ
5. การคัดเลือกบุคคล การว่าจ้าง ให้ขึ้นอยู่กับความสามารถ และการเลื่อนตำแหน่งให้คำนึงถึงการประสบความสำเร็จในการทำงานและอาวุโสด้วย

จากแนวคิดของนักวิชาการ พอจะสรุปผลในการจัดองค์การได้ว่า การจัดองค์การเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารพยายามหาหนทางให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ โดยจัดรวบรวมประเภทของงานให้เข้าเป็นหมวดหมู่ และมีการแบ่งงานกันทำให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ เพื่อบริหารงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกันทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานหรือองค์การจะเจริญก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จ

เพียงใด การดำเนินงานหรือการบริหารงานบุคคลจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้แตกต่างกัน ดังนี้

คำว่า "การบริหารงานบุคคล" เป็นคำที่แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า "Personnel Administration" หรือ "Personnel Management" ซึ่งหมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในองค์การหรือหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงานการบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงานไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน (เสนาะ ตีเขยวี่. 2532 : 8 - 9) บุคลากรหรือบุคคลนั้นเป็นทรัพยากรสำคัญอย่างหนึ่งในอันที่จะทำให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ อูห์ย หิวูโต (2523 : 2) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคล คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือตัวเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาคนเข้าทำงานการคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การโอน การย้าย การฝึกอบรม การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง ถ้าหน่วยงานหรือองค์การใดสามารถสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถให้อยู่ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์การได้นานที่สุด การบริหารงานในหน่วยงานหรือองค์การนั้นจะเจริญก้าวหน้าสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สมาน รังสิโยภฤกษ์. 2524 : 1)

สมพงศ์ เกษมสิน (2516 : 4) ได้กล่าวถึงการบริหารงานบุคลากรไว้ว่า "...การบริหารงานบุคลากรนั้น เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากร ตั้งแต่การสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การดูแลรักษา จนกระทั่งพ้นไปจากการปฏิบัติงาน..."

ภิญโญ สาธร (2517 : 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคลากรไว้ว่า การบริหารบุคลากร หมายถึงการดำเนินงานในการเลือกสรรบุคลากรเข้าทำงานและใช้บุคลากรที่มีอยู่แล้วอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ได้ผลงานที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพสูงสุด หรืออาจกล่าวได้ว่า การบริหารบุคคลคือ กระบวนการเกี่ยวกับการสรรหาและการคัดเลือกบุคคลใหม่ให้เหมาะสมกับงานที่จะมอบหมายให้รับผิดชอบตามหลักที่ว่า ใช้คนให้เหมาะสมกับงาน และในเวลาเดียวกันบำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพโดยให้มีความรู้ ความสามารถยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้ผลงานและประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์และมีความพอใจด้วยรวมทั้งการให้ออกจากงาน และการพิจารณาบำเหน็จบำนาญ

ศิวาพร มัชฌิมานนท์ (2528 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการวางแผนนโยบายระเบียบและกรรมวิธีในการดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การโดยให้ได้บุคคลที่เหมาะสมและบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพให้มีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้ได้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ส่วน บีช (Beach. 1970 : 64) ให้ความหมายว่า การบริหารบุคคล คือ การดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบุคคล การคัดเลือกบุคคล การให้การศึกษาอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การควบคุมอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำ และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์การ

และ ฟลิปโป (Flippo. 1971 : 4-7) ให้ความหมายว่า การบริหารบุคคล คือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุมเกี่ยวกับการสรรหา อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการทำนุบำรุงรักษาไว้ซึ่งบุคคลขององค์การ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ต่าง ๆ ขององค์การ

จึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลากวานั้นเป็นกระบวนการที่สรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ เหมาะสมตามความต้องการของหน่วยงาน หรือองค์การ ให้มีจำนวนเพียงพอกับงาน ตลอดจนการบำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ มีความพอใจในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานมากที่สุด เพื่อปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ดังนั้น การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกซึ่งนับเป็นองค์การหรือหน่วยงานหนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการระบุนโยบายและยึดการจัดตั้งตลอด จนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานไว้ด้วย

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นองค์การหรือหน่วยงานหนึ่ง ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งเพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

เพื่อให้มีวุฒิในระดับต่าง ๆ ให้ผู้ที่สนใจได้ไปสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียนได้ที่หน่วยจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดตั้งและกำหนดหน้าที่
ของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับ
ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ.2526 ในหมวดที่ 1 ข้อ 5 กำหนด
ไว้ตอนหนึ่งว่า "...กรมการศึกษานอกโรงเรียนอาจร้องขอให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่น สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นหน่วยงานจัดการศึกษา" ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกคำสั่ง
กำหนดให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกขึ้น โดยเรียก
ชื่อว่า "หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก... (ต่อท้ายด้วยชื่อโรงเรียน)"
เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้ไปลงทะเบียนกับหน่วยจัดการ
ศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก พบอาจารย์แนะแนว ศึกษาด้วยตนเองเข้าพบกลุ่มเพื่อ
ร่วมกิจกรรมและประเมินผลการเรียน (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ กศน. 536/2526 ลงวันที่
26 พฤศจิกายน 2526) ในปีการศึกษา 2534 มีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล
ภายนอกทั้งสิ้น 120 หน่วย อยู่ในส่วนภูมิภาค 87 หน่วยและอยู่ในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)
จำนวน 33 หน่วย ปัจจุบันปีการศึกษา 2535 มีหน่วยจัดทั้งสิ้น 138 หน่วยอยู่ในส่วนภูมิภาค
จำนวน 90 หน่วย และอยู่ในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) จำนวน 48 หน่วย

2. หน้าที่และการแต่งตั้งบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล ภายนอก มีดังนี้

2.1 หน้าที่ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมีหน้าที่ที่จะต้อง
ดำเนินงาน การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ประถมพิเศษ จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ปัจจุบันมีเทศ
บริการแนะแนว บริการห้องสมุดเพื่อให้นักศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ จัดดำเนินการสอบเพื่อวัดผล
และประเมินผล เก็บรักษาเอกสารที่เป็นความลับของทางราชการ เช่น ข้อสอบชั้นประถมศึกษา
(ป.6) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จัดทำทะเบียนนักศึกษา
ทะเบียนวัดผล ทะเบียนประกาศนียบัตร สมุดบัญชี และหลักฐานการรับจ่ายเงินบำรุงการศึกษา

บัญชีวัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์

2.2 การแต่งตั้งบุคลากร การดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก จะต้องมีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและต้องดำเนินงานตลอดปีการศึกษา โดยหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจะเสนอรายชื่อครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ได้รับการจัดตั้งเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อเสนออธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ได้ตามจำนวนดังต่อไปนี้ (อุดม เขียววงศ์. 2529 : 40)

1. หัวหน้าหน่วยจัด	จำนวน 1 คน
2. ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด	จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน	จำนวน 1 คน/นักศึกษา 500 คน
4. เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล	จำนวน 1 คน/นักศึกษา 500 คน
5. อาจารย์บรรณาธิการ	จำนวน 1 คน
6. อาจารย์แนะแนว	จำนวน 1 คน
7. อาจารย์ประจำกลุ่ม	จำนวน 1 คน/นักศึกษา 40 คน
8. นักการภารโรง	จำนวน 1 คน/นักศึกษา 150 คน

2.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร ทุก ๆ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะมีบุคลากรซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2526 : ไม่มีเลขหน้า)

2.3.1 หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำหน้าที่บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในด้านบริหารบุคคล วิชาการ และจัดดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.3 เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ทาหน้าที่รับผิดชอบ

- (1) งานธุรการของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- (2) งานสารบรรณของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- (3) จัดทำเอกสารขออนุมัติเบิกจ่ายเงินทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- (4) จัดทำบัญชีการเงินของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- (5) งานพัสดุ-ครุภัณฑ์ ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- (6) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4 เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ทาหน้าที่รับผิดชอบ

- (1) จัดดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครลงทะเบียนนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก
- (2) จัดทำทะเบียนเอกสารเกี่ยวกับนักศึกษา
- (3) จัดทำทะเบียนและหลักฐานการจบการศึกษา
- (4) จัดดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา
- (5) จัดทำประกาศผลสอบของนักศึกษา
- (6) จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับงานทะเบียน และการวัดผลการศึกษาส่วนกลางเพื่อทราบและเก็บไว้เป็นหลักฐานต่อไป
- (7) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.5 อาจารย์บรรณารักษ์ ทาหน้าที่รับผิดชอบ

- (1) ให้บริการการใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษาประเภทบุคคลภายนอกซึ่งมาใช้บริการห้องสมุดเพื่อค้นคว้าทางวิชาการตลอดทั้งปีการศึกษา

(2) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.6 อาจารย์แนะแนว หน้าที่รับผิดชอบ

- (1) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอกมีปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องการเรียน แหล่งวิชาการที่จะศึกษาค้นคว้า
- (2) บริการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

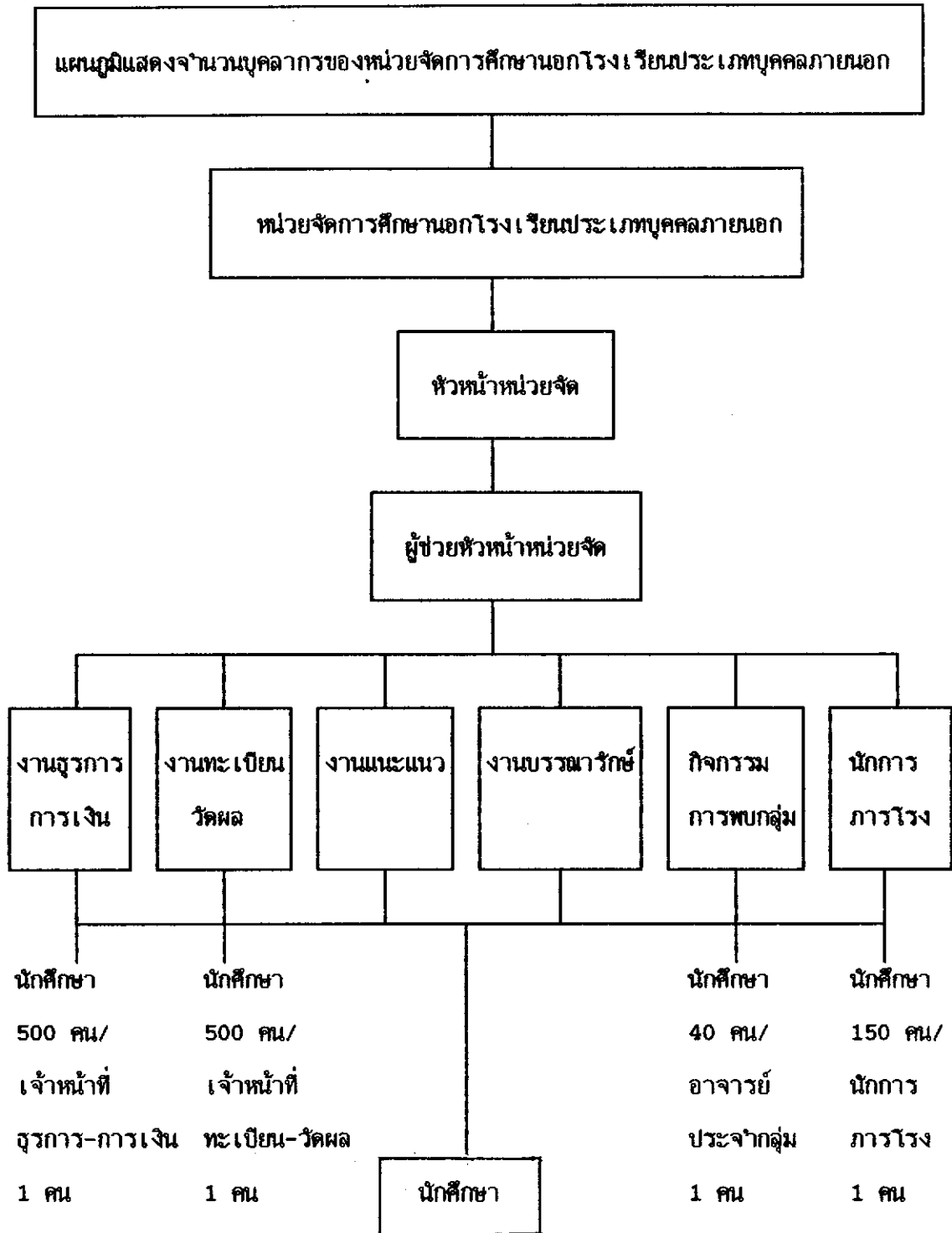
2.3.7 อาจารย์ประจำกลุ่ม หน้าที่รับผิดชอบ

- (1) จัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก
- (2) ทดสอบและประเมินผลกิจกรรมการพบกลุ่ม
- (3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.8 นักการภารโรง หน้าที่รับผิดชอบ

- (1) ปิด-เปิดสำนักงาน อาคารเรียน ฯลฯ
- (2) ดูแลความปลอดภัยของสถานที่ราชการ
- (3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่งดังกล่าวนี้ จะมีจำนวนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาของแต่ละภาคเรียน ยกเว้น หัวหน้าหน่วยจัด ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด อาจารย์บรรณาธิการ และอาจารย์แนะแนวให้มีได้เพียงหน่วยจัดละ 1 คน เท่านั้น จะเห็นได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละตำแหน่ง มีงานที่จะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบมากและในเวลาเดียวกันต้องรับผิดชอบการเรียนการสอน การที่จะทำให้งานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุตามเป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้นั้น ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้ให้ความสนใจและหาวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ได้มีขวัญและกำลังใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพและจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2

แผนภูมิแสดงจำนวนบุคลากรของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยฝึกครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือสถานศึกษาอื่น ๆ ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานในหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ได้แก่ การรับสมัคร ขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มให้บริการแนะแนว บริการห้องสมุดและการจัดสอบเพื่อวัดผลและประเมินผล การศึกษานอกโรงเรียนได้รับมาดำเนินการต่อจากกรมวิชาการตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 จนถึงปัจจุบันนี้ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพอจะสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงาน ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ 4 ด้านดังนี้

1. การดำเนินงานด้านบุคลากร

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะสรรหาคูคลากรโดยการเสนอรายชื่อครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนภาคปกติตามจำนวน และหลักเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด เพื่อให้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนลงนามแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยผู้บริหารจะใช้การสรรหาจากหน้าที่เดิมที่ปฏิบัติอยู่ หรือจากความสมัครใจหรือตามความเหมาะสมกับลักษณะงานที่จะให้ปฏิบัติและรับผิดชอบ เช่น งานทะเบียน - วัดผล งานธุรการ-การเงิน งานบรรณารักษ์ งานแนะแนว แต่ละหน่วยจัดจะต้องมีบุคลากรปฏิบัติงานในสำนักงานอย่างน้อย 6-10 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาที่มาสมัครขึ้นทะเบียน และลงทะเบียน

สำหรับปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็คือครูหรืออาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนภาคปกติ ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน แต่งตั้งให้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนอีกตำแหน่งหนึ่ง เพื่อให้บริการแก่นักศึกษาแต่เนื่องจากบุคลากรของโรงเรียนมีงานประจำมากอัตราค่าจ้างมีน้อยไม่เพียงพอกับปริมาณงานและจำนวนนักศึกษา (แสงจันทร์ อินทนนท์. 2528 : 38-42) ทำให้การปฏิบัติงานการศึกษา

นอกโรงเรียนเกิดความไม่คล่องตัว และระเบียบที่ปฏิบัติที่ปรับปรุงใหม่ ผู้ดำเนินงานไม่ค่อยเข้าใจ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ การหาบุคลากรที่จะมาให้ความร่วมมือทำได้ยาก เพราะให้ค่าตอบแทนน้อย และบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพราะปริมาณงานการศึกษา นอกโรงเรียนไม่สามารถนำไปรวบรวมเป็นผลงานในการพิจารณาความดีความชอบได้ (สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533)

2. การดำเนินงานด้านการจัดสอบ

การจัดสอบหรือการวัดผลและประเมินผล เป็นการวัดความก้าวหน้าทางการศึกษาของผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้ศึกษาแล้วเรียนเพียงใด สำหรับการจัดสอบของโรงเรียนด้วยตนเองตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ทั้ง 3 ระดับ เป็นการสอบวัดผลและประเมินผลปลายภาคเรียน ไม่มีการสอบระหว่างภาคซึ่งใน 1 ปี มีการจัดสอบเพื่อจบหลักสูตรปีละ 2 ครั้ง หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทำหน้าที่ในการจัดเตรียมห้องสอบ จัดหากรรมการคุมสอบและแจ้งรายชื่อนักศึกษาพร้อมทั้งจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนให้แก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เพื่อเตรียมจำนวนชุดข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

การสอบในภาคเรียนแรกประมาณเดือนกันยายน และการสอบในภาคเรียนที่สองประมาณเดือน กุมภาพันธ์ของทุก ๆ ปี การดำเนินการสอบจะสอบเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น วันละ 3 วิชา ทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลาในการสอบประมาณ $1 - 1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง

สำหรับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดสอบ การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง ทำให้การดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ต้องรีบภาระเพิ่มมากขึ้น เช่น ด้านการจัดสถานที่สอบ ห้องสอบ โดยเฉพาะการจัดหาบุคลากรมาทำหน้าที่ในการคุมสอบทำได้ยากมากเพราะให้ค่าตอบแทนน้อย (มีนพนา สูดประเสริฐ. 2532 : 143-146) และการจัดสอบตรงกับวันเสาร์และวันอาทิตย์ รวมทั้งช่วงการจัดสอบทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษายาวนาน และเฉพาะในภาคเรียนที่สอง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความเหน็ดเหนื่อยมาก เพราะนักศึกษาต้องการนำหลักฐานทางการศึกษาไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือนำไปประกอบในการสมัครเข้าทำงาน (สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษา

นอกโรงเรียนสายสามัญ วิชัเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533)

3. การดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

กิจกรรมการพบกลุ่มเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญมาก สำหรับวิชัเรียนด้วยตนเอง แม้ว่านักศึกษาจะสอบได้ในหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกได้ครบตามเกณฑ์ของการจบหลักสูตรแต่ละระดับชั้น ๆ แล้วก็ตาม หากนักศึกษาไม่ผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มก็ถือว่ายังไม่จบหลักสูตร(แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. 2531 : 3) การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้คือ

3.1 เพื่อให้ศึกษามีโอกาสใช้กระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ โดยฝึกทักษะความมีเหตุผล การคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

3.2 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและเกิดความรู้สึกผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคมอย่างแน่นแฟ้น และมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน

3.3 เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักทำนุบำรุงรักษาศาสนา มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กิจกรรมการพบกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่จัดเกี่ยวกับการสำรวจสภาพชุมชน และการพัฒนาชุมชน การพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน จัดในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม โดยให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจกรรมทุกกิจกรรมและต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จ เพราะนักศึกษาจะได้เข้าใจตลอดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม อาจารย์ประจำกลุ่ม อาจจะจัดเป็นกิจกรรมฝึกปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ การทำงานในรูปคณะกรรมการ การระดมพลังสมอง การอภิปรายกลุ่มหรือคณะ ทั้งนี้แล้วแต่อาจารย์ประจำกลุ่มจะพิจารณาร่วมกัน โดยจัดเป็นกลุ่มละ ๆ 40 คน

โครงสร้างของการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมบังคับดังนี้

- การปฐมนิเทศ	3 ชั่วโมง
- การสำรวจสภาพปัญหาในชุมชน	3 ชั่วโมง
- การพัฒนาชุมชน	6 ชั่วโมง
- การปัจฉิมนิเทศ	3 ชั่วโมง

กิจกรรมที่จัดขึ้นจากการสำรวจสภาพปัญหา ตัวอย่างหัวข้อกิจกรรม

- การเป็นผู้มีระเบียบ 3 ชั่วโมง
- ระบบข่าวสารข้อมูลเพื่อการอาชีพ 6 ชั่วโมง
- ยาเสพติดกับปัญหาสังคม 6 ชั่วโมง
- การสร้างจริยธรรมแก่ตนเองและสังคม 6 ชั่วโมง
- การแก้ไขสภาพแวดล้อม 3 ชั่วโมง
- การสร้างงานอาชีพ 6 ชั่วโมง
- สื่อมวลชนกับชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันและอื่น ๆ 3 ชั่วโมง

สำหรับปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้กำหนดไว้ว่านักศึกษาที่ลงทะเบียน 1 หมวดวิชา จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม 6 ชั่วโมง และถ้าลงทะเบียน 2 หมวดวิชา จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม 12 ชั่วโมง จะมีนักศึกษาลงทะเบียนกันหลากหลาย ตั้งแต่ 1 หมวดวิชา ถึง 8 หมวดวิชา การพบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง ๆ ละ 6 ชั่วโมง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมงและต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อย 75 % ของเวลาการพบกลุ่มที่กำหนด(แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. 2531 : 3) ทำให้อาจารย์ประจำกลุ่มไม่สามารถจัดเนื้อหาในการพบกลุ่มได้ตามวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลก็คืออาจารย์ประจำกลุ่มจะจัดกิจกรรมการพบกลุ่มที่ซ้ำๆ เช่น การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การพัฒนาชุมชน ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายเพราะเคยเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มมาแล้วในภาคเรียนก่อน และไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม (คู่มือนิเทศกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เอกสาร ศน. หมายเลข 13/2533 : 64) สำหรับการจัดหาอาจารย์ประจำกลุ่ม หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะใช้การสรรหาจากครูหรืออาจารย์ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือสถานศึกษานั้น ๆ ให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่ม และบุคลากรที่หามาได้เกือบทั้งหมดยังไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน หรือผ่านการอบรมการเป็นอาจารย์ประจำกลุ่ม จึงยังไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม (สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการ

ศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533)

4. การดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ประกาศจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกขึ้นเพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มาสมัครเรียน ศึกษาหาความรู้กับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก งานบริการจึงเป็นหน้าที่โดยตรงและผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือนักศึกษา การให้บริการเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน การบริการแนะแนว การบริการห้องสมุด การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และการจัดสอบเพื่อวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการออกหลักฐานทางการศึกษา

สำหรับปัญหาการดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษามีหลายด้านเช่น การประชาสัมพันธ์ การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน โดยการใช้แผ่นพับและปิดประกาศไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกนั้น เป็นการประชาสัมพันธ์ในวงแคบไม่กระจายทั่วไป จากสถิติผู้สมัครลงทะเบียนจะเป็นนักศึกษานอกโรงเรียนประมาณ 80 % นอกนั้นเป็นนักศึกษานอกระบบโรงเรียน 20 % (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 37)

การให้บริการแนะแนว ส่วนมากอาจารย์แนะแนวจะจัดบริการให้นักศึกษานานวันปฐมนิเทศเท่านั้น เนื่องจากว่าในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันเปิดทำการไม่มีนักศึกษากการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง มาใช้บริการแนะแนว มีแต่่นักศึกษาที่มุ่งมาที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อมาเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม

การบริการห้องสมุดซึ่งจะใช้ร่วมกับห้องสมุดของโรงเรียนภาคปกติและอาจารย์บรรณารักษ์จะจัดมุม กศน.สำหรับให้นักศึกษาได้ค้นคว้า ตำรา แบบเรียนและสื่อต่าง ๆ จากสรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 27-29 ธันวาคม 2533 พบว่า หนังสือและแบบเรียนของระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนน้อย

สำหรับการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล

ภายนอกไม่มีเครื่องพิมพ์ดีดและเครื่องดนตรี ในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ ทำให้เป็น เป็นปัญหาแก่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก บางหน่วยจัดทำทดสอบ และบางหน่วยจัดไม่ได้ทำการทดสอบ ทำให้ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (สรุปผลการประชุมสัมมนา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง จังหวัด นครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533)

การออกหลักฐานทางการศึกษา เนื่องจากว่าในแต่ละปีมีนักศึกษาจบหลักสูตรทั้ง 3 ระดับ เป็นจำนวนมาก เช่น ปีการศึกษา 2531 มีนักศึกษาจบหลักสูตร 8,704 คน ปีการศึกษา 2532 มีนักศึกษาจบหลักสูตร 16,770 คน ปีการศึกษา 2533 มีนักศึกษาจบหลักสูตร 13,897 คน และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 มีนักศึกษาจบหลักสูตร 6,218 คน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 27,45) การเขียนคำร้องขอจบหลักสูตรของนักศึกษา เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจทานให้ถูกต้องด้วยความละเอียดและรอบคอบเกี่ยวกับการออกใบรับรอง ใบ ประกาศนียบัตรและผู้มีอำนาจในการลงนามไม่มีเวลาในการนี้โดยเฉพาะทำให้ล่าช้า (สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียน ด้วยตนเอง ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยไว้โดยตรงคงมีแต่งานวิจัยที่ใกล้เคียงเท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้ มีดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

ยุทธ เดชคำณ (2518 : 259) ได้รวบรวมปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีของนักศึกษา พบว่า การเบิกจ่ายเงินไม่สะดวกล่าช้า ขาดการดูแล จากผู้บริหาร และต้องการให้การเบิกจ่ายมีความสะดวกคล่องตัว

พิภพ กาญจนะ (2519 : 48) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครู

ผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามวัย ในเขตการศึกษา 7 พบว่า ครูประสบปัญหา ขาดอุปกรณ์การสอน มีปัญหาในด้านการใช้หลักสูตร และต้องการให้ผู้บริหารตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำบ่อย ๆ

✓ วัฒนา พุ่มไพศาล (2524 : 127-128) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามวัย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรและด้านบริการอยู่ในระดับพอใช้และอยู่ในระดับน้อย ที่ควรปรับปรุงแก้ไขมีดังนี้

ด้านบริหารงานบุคคล

1. โรงเรียนควรมอบหมายงานให้ผู้สอนให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ
2. ควรปรับเปลี่ยนครูให้เหมาะสมกับงานการเรียนการสอน
3. ควรสำรวจความจำเป็นเกี่ยวกับสวัสดิการ
4. ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูหรืออาจารย์ในโรงเรียน

ด้านการให้บริการ

1. ห้องสมุดของโรงเรียนควรปรับปรุงให้มีหนังสือและ เอกสารสำหรับการเรียนการสอน
2. โรงเรียนควรจัดให้มีบริการใช้ห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนควรมีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ
4. โรงเรียนควรจัดให้มีหนังสืออ่านประกอบ
5. โรงเรียนควรจัดให้มีบริการแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ
6. มีการใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีสอนแบบต่าง ๆ น้อย

✓ ณรงค์ศักดิ์ กุลจันต์ (2525 : 88-94) ได้ทำการวิจัยเรื่องงานบริหารการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทำให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งในด้านการบริหารงานบุคลากร พบว่า

1. บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์
2. บุคลากรขาดอุดมการณ์ ไม่เสียสละ ไม่มีความจริงจังต่องาน ขาดความรับผิดชอบ ไม่กระตือรือร้นที่จะทำงาน ขาดความสามัคคี มีข้อขัดแย้งและเกิดการแตกแยก

3. บุคลากรมีวุฒิไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ
4. บุคลากรที่โอนมาจากหน่วยงานอื่นไม่ยอมเปลี่ยนทัศนคติ
5. ผู้บริหารขาดความยุติธรรม เล่นพรรคเล่นพวก
6. ผู้บริหารใช้อำนาจ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้ใต้บังคับบัญชา
7. บุคลากรไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ตามสายงาน

✓ พงษ์สุระ ผลบุญ (2526:119) ทำการศึกษาวิจัย งานบริหารงานโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามวัย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานทั้ง 5 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคลากร งานบริการกิจการนักศึกษาและงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกระทำได้น้อยทุกด้าน ส่วนปัญหาความต้องการในการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ได้แก่ ขาดอุปกรณ์การสอน ขาดการให้บริการห้องสมุดอย่างเพียงพอ ครูใหญ่ควรอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนทุกวัน ไม่ควรเคร่งครัดเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษาและควรจัดสอนวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับชุมชน

พรเพ็ญ อินทร์แก้ว (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่องานการศึกษานอกโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยจำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงานหรือประสบการณ์ในการทำงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน

แสงจันทร์ อินทนนท์ (2528 :38-42) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนกลาง พบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก อัตราค่าส่งมีน้อยไม่พอกับงานและจำนวนนักศึกษา ค่าตอบแทนน้อย และขาดวัสดุครุภัณฑ์
2. ควรจัดให้มีการอบรมและทบทวนความรู้ให้แก่นักศึกษาในช่วงกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาไม่ได้พบกลุ่มตามเกณฑ์ ควรให้นักศึกษาได้มีการเวียนเพื่อเพิ่มหน่วยวิชาการได้
3. การจัดสอบควรมีการพิจารณาให้มีการสอบปีละ 2 ครั้ง การสอบปกติและการสอบแก้ตัว

ศูนย์การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2528 : 63-69) ได้ทำการศึกษาเรื่องระบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่ม การปฏิบัติงานของบุคลากรการเงิน จากการศึกษา พบว่า มีอุปสรรค ดังนี้

1. ขาดวัสดุและอุปกรณ์ เอกสารข้อมูลในการประชาสัมพันธ์
2. นักศึกษาไม่ค่อยเข้าใจเรื่องการลงทะเบียน และการเลือกวิชาอาชีพโดยเฉพาะ นักศึกษาในระดับประถมศึกษา

3. รูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เช่นการรับสมัคร การลงทะเบียนศึกษาด้วยตนเอง การพบกลุ่มเพื่อร่วมกิจกรรม และการประเมินผลมีความเหมาะสม แต่ถ้ามีการพิจารณาเพิ่มเติมขั้นตอนการพบกลุ่มจะเกิดผลดียิ่งขึ้นเช่นสอนซ่อมเสริมหรือติววิชาให้แก่ผู้เรียน

4. ผู้ดำเนินงานไม่ค่อยเข้าใจระเบียบปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน

5. ขาดบุคลากรในการทำงาน การเบิกจ่ายเงินล่าช้า และค่าตอบแทนไม่เหมาะสม สุพจน์ เขียวชล (2529 : จ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำกลุ่ม และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ประจำกลุ่ม เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่ม ในด้านการวางแผนพบกลุ่ม การแนะนำ การแก้ปัญหากระบวนการกลุ่ม ด้านการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์มาก แต่เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเป็นรายการเฉพาะด้าน กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกับกลุ่มอาจารย์ประจำกลุ่มเฉพาะด้านการวางแผนการพบกลุ่ม

/ สุเทพ อ่วมเจริญ (2529:71-74) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มว่าสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูประจำกลุ่มได้มากขึ้น เพราะผู้ที่มีอายุมากจะมีความพร้อมทางด้านต่าง ๆ เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้พร้อมที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทางด้านประสบการณ์ของครูประจำกลุ่ม พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่มาก จะสามารถปฏิบัติงานใน

หน้าที่ครูประจำกลุ่มได้ศึกษาครูที่มีประสบการณ์น้อยหรือไม่มีประสบการณ์เลย

อุษา เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาสัมพันธภาพการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยแบบเปิดเสรี ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง พบว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มนั้น ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเน้นเฉพาะวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนบางวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

และมันทนา สุคประเสริฐ (2532 : 143-146) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวิธีเรียนด้วยตนเองในทัศนะของผู้บริหาร หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคล การบริหารงานประชาสัมพันธ์ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ-การเงิน อาคาร สถานที่ และการบริหารกิจการนักศึกษา อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมดีแล้ว การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มหมวดวิชาละ 6 ชั่วโมง อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องเกณฑ์การจ่ายเงินค่าคุมสอบ วันละ 50 บาท ผู้บริหารให้ทัศนะเห็นด้วยในระดับต่ำ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

โคเฮิน (Cohen.1971 : 118 - A) ได้ทำการวิเคราะห์งานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในรัฐอินเดียน่า สหรัฐอเมริกา ได้ส่งแบบสอบถามให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ตอบ ผลการวิเคราะห์พบว่ามีแปดประการ คือ การเงิน การนิเทศการสอน การบริหารกิจการนักเรียน การดูแลอาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์ การบริหารงานบุคคล การติดต่อกับสภาพการศึกษาท้องถิ่น และการบริหารงานทั่วไป และจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

1. ถ้าจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ศึกษานิเทศก์อำเภอ มีแนวโน้มที่จะต้องมอบหมายให้ผู้อื่นทำงานแทนมากขึ้น
2. ศึกษานิเทศก์อำเภอโดยมากจะยอมรับทำงานโดยไม่คำนึงถึงขนาดของโรงเรียน

ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จะมอบหมายให้ผู้ช่วยมาทำงานในบางส่วน

3. ในโรงเรียนขนาดเล็ก จะมีงานไม่มากนัก ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

คาพลอนและโอเตีย (Kaplan and Odea. 1953) ได้วิจัยพบว่า สิ่งที่เป็นภัยต่อสุขภาพจิตของครูในโรงเรียนสามารถส่งผลทำให้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูได้โดยเรียงลำดับความสำคัญ มีดังนี้

1. ภาระการทำงานของครูมากเกินไป
2. จำนวนนักศึกษาในชั้นเรียนมากเกินไป
3. อาคารเรียนไม่เพียงพอ
4. ขาดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน
5. เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ

จอร์เจียด (Georgiades. 1966 : 628) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาในไซปรัส โดยสัมภาษณ์จากคณะครูในโรงเรียนพบว่า อาจารย์ใหญ่หรือผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นตัวจักรสำคัญต่อการสนับสนุนและประสานงานระหว่างครูกับเจ้าหน้าที่แนะแนวในโรงเรียนให้ความร่วมมือกันปฏิบัติงานแนะแนวให้ได้ผลดี และยง (Yong. 1969 : 1409) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาในบริติชโคลัมเบีย จากครูใหญ่ จำนวน 63 คน พบว่า การขยายงานบริการแนะแนวในโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการบริการแนะแนว การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสมบูรณ์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับบทบาทของส่วนการศึกษาของรัฐที่มีต่อโครงการแนะแนว และความแตกต่างของโครงการแนะแนวขึ้นอยู่กับการมีบุคลากรที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ใช้แบบแผนวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองในเขต กรุงเทพมหานคร โดยมีลำดับขั้นตอนรายละเอียดการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษา เป็นบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 33 หน่วย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 จำนวนบุคลากร 264 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือประชากรหรือบุคลากรทั้งหมดที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ได้แก่

2.1 ผู้บริหาร ประกอบด้วย

2.1.1 หัวหน้าหน่วยจัด จำนวน 33 คน

2.1.2 ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด จำนวน 33 คน

2.2 เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ประกอบด้วย

2.2.1 เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน จำนวน 60 คน

2.2.2 เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล จำนวน 72 คน

2.2.3 อาจารย์แนะแนว จำนวน 33 คน

2.2.4 อาจารย์บรรณารักษ์ จำนวน 33 คน

รวมประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร 66 คน เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน 198 คน รวมทั้งสิ้น 264 คน รายละเอียดประชากร ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประชากรในการศึกษา จำแนกตามหน่วยจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก	เขต	จำนวน (คน)		
			ผู้บริหาร	เจ้าหน้าที่ ดำเนินงาน	รวม
1	เทพศิรินทร์	บ่อมนราบศัตรูพ่าย	2	4	6
2	มัธยมวัดธาตุทอง	คลองเตย	2	8	10
3	สาทรวิทยา	จตุจักร	2	8	10
4	สันติราษฎร์วิทยาลัย	ราชเทวี	2	6	8
5	ชินนรสรวิทยาลัย	บางกอกน้อย	2	4	6
6	บางปะกอกวิทยาคม	ราษฎร์บูรณะ	2	4	6
7	ศิลาจารึกพัฒนา	ราชเทวี	2	8	10
8	กุนนทีวทธารามวิทยาคม	ห้วยขวาง	2	8	10
9	วัดอินทาราม	ธนบุรี	2	10	12
10	สิงหราชพิทยาคม	จอมทอง	2	8	10
11	วัดประดู่ในทรงธรรม	บางกอกใหญ่	2	4	6
12	หอวัง	จตุจักร	2	8	10
13	นนทรีวิทยา	ยานนาวา	2	4	6
14	บางกะปิ	บางกะปิ	2	12	14
15	สุรศักดิ์มนตรี	ห้วยขวาง	2	8	10
16	มักกะสันพิทยาคม	ราชเทวี	2	4	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก	เขต	จำนวน (คน)		
			ผู้บริหาร	เจ้าหน้าที่ ดำเนินงาน	รวม
17	ราชวินิตมัธยม	คูสิต	2	10	12
18	ทวีธาภิเศก	บางกอกใหญ่	2	4	6
19	สุวรรณารามวิทยาลัย	บางกอกน้อย	2	8	10
20	ยานนาวาวิทยาลัย	สาทร	2	10	12
21	วชิรธรรมสาธิต	พระโขนง	2	8	10
22	มัธยมสาธิต วก.สวนสุนันทา	คูสิต	2	4	6
23	มัธยมสาธิต มศว.ประสานมิตร	พระโขนง	2	6	8
24	ราชประชาสมาสัยฝ่ายมัธยม				
	รัชดาภิเศก	อ.พระประแดง	2	6	8
25	วัดน้อยยาน	คลองชัน	2	8	10
26	รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	บางเขน	2	4	6
27	ครูมกิจวิทยา	จตุจักร	2	4	6
28	เปรมประชาวิทยา	จตุจักร	2	1	3
29	สตรีบางเขน	จตุจักร	2	1	3
30	พุทธจักรวิทยา	บางรัก	2	4	6
31	พระโขนงพิทยาลัย	พระโขนง	2	4	6
32	วัดรางบัว	ภาษีเจริญ	2	4	6
33	ธนบุรีเทพพิลาภิรักษ์	ธนบุรี	2	4	6
รวม			66	198	264

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต

1.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามความถี่ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย คำถามปัญหาการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มและด้านการให้บริการนักศึกษา

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร มี 13 ข้อ ด้านการจัดสอบ มี 10 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มี 13 ข้อ และด้านการให้บริการนักศึกษามี 17 ข้อ รวม 53 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานเกิดขึ้นเป็นประจำหรือเป็นปัญหา
มากที่สุด กำหนดคะแนนเป็น 5 คะแนน

ระดับมาก หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือเป็นปัญหามาก
กำหนดคะแนนเป็น 4 คะแนน

ระดับปานกลาง หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานเกิดขึ้นบ้างครั้งไม่บ่อยนักหรือ
เป็นปัญหাপานกลาง กำหนดคะแนนเป็น 3 คะแนน

ระดับน้อย หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานนาน ๆ ครั้ง จึงจะเกิดหรือ
เป็นปัญหาน้อย กำหนดคะแนนเป็น 2 คะแนน

ระดับน้อยที่สุด หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานไม่ค่อยเกิดขึ้นหรือ
ไม่เป็นปัญหาเลย กำหนดคะแนนเป็น 1 คะแนน

และในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ของปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่า
ความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 สอดตามความเห็นและข้อเสนอแนะนอกเหนือจากในแบบสอบถาม ตอนที่ 1
และตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบเขียนตอบเองอย่างเป็นอิสระ

1.2 แบบบันทึกการสังเกต เป็นแบบบันทึกผลการสังเกตสภาพการดำเนินงานของ
หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในด้านสภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ
ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกตตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

2.1 สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง และการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา

นอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2.2 สัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและตำรา โดยเฉพาะวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคอร์ท์

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำข้อ 2.1-2.3 มาวิเคราะห์เป็นกรอบประเภทปัญหาที่จะศึกษาและข้อคำถามในแบบสอบถาม แล้วสร้างแบบสอบถามความถี่ที่มีต่อปัญหาในการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

2.5 สร้างแบบบันทึกการสังเกต โดยศึกษาแนวการสร้างแบบการสังเกตของไพศาล หวังพานิช และงานวิจัย ของอุษา เทียนทอง เพื่อสำรวจสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก การสังเกต มีลักษณะเป็นภาพรวม แบ่งเนื้อหาเรื่องที่สังเกตเป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 2 ด้าน คือ

(1) สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

(2) สภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา

2.6 นำแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกตที่สร้างขึ้น เสนอประธานและคณะกรรมการที่ควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อตรวจและแก้ไข ทั้งด้านเนื้อหา โครงสร้างและสำนวนภาษา

2.7 ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต ตามข้อเสนอนั้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 6 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

2.8 ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถาม และแบบบันทึกการสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตจังหวัดนนทบุรี 4 หน่วย ซึ่งมีลักษณะและสภาพคล้ายคลึงกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสตรีนนทบุรี ศรีบุญยานุสรณ์ เภยจุมราชานุสรณ์ และปากเกร็ด ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร 8 คน เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน 12 คน รวม 20 คน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้บันทึกการสังเกต สภาพทั่วไปและสภาพการดำเนินงาน ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทั้ง 4 หน่วยด้วย

2.9 ทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.97 นับว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปเป็นเครื่องมือที่ใช้จริงในการวิจัยได้

2.10 นำแบบบันทึกการสังเกตรวบรวมข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการวิจัยวิเคราะห์โดยสรุปเนื้อหาในลักษณะภาพรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสังเกต โดยการนำมาเรียบเรียงเขียนสรุปเป็นคำบรรยาย ซึ่งทำให้ทราบลักษณะสภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกได้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือจริงเก็บข้อมูลในงานวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2534 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2534 โดยได้นำแบบสอบถามไปให้บุคลากรที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 หน่วย ขณะที่ยังแจกและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตไปด้วย และได้บันทึกผลการสังเกตทั้งในแบบบันทึกการสังเกต ยกเว้น 3 หน่วยที่สังกัดกรมราชทัณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปสังเกตได้เพราะเป็นเขตหวงห้าม จึงได้ฝากกับเจ้าหน้าที่เรือนจำนำไปให้และเก็บกลับคืน จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 264 ฉบับ ได้รับกลับคืน 264 ฉบับ และมีข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง วิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ทั้งหมด มาใส่รหัสลงในแบบฟอร์มสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอเป็นตารางค่าร้อยละ

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลถามความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายตามเกณฑ์ พร้อมทั้งจัดอันดับ

1.4 ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการรวบรวมคำตอบที่คล้ายคลึงกันไว้ในด้านเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกต เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการบันทึกรายละเอียดจากการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับ ที่ตั้งบริเวณ อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ และสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก นำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาแล้วนำเสนอในลักษณะภาพรวมด้วยวิธีการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\text{สูตร } \alpha_c = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α_c แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนการตอบรายข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนการตอบทั้งหมด

2. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 หาอัตราร้อยละใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนชุดของคะแนน

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

(ล้าน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 77)

$$\text{สูตร} \quad \text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ใน เขตกรุงเทพมหานคร

2. สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียน ด้วยตนเอง ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการ นักศึกษา

3.2 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียน ด้วยตนเอง ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการ นักศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จำแนกตามตัวแปรสถานภาพของบุคลากร

4. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ใน เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์สถานภาพของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท
บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 264 คน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท
บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	101	38.30
หญิง	163	61.70
รวม	264	100.00
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	3.80
ปริญญาตรี	207	78.40
สูงกว่าปริญญาตรี	47	17.80
รวม	264	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
หัวหน้าหน่วยจัด	33	12.50
ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด	33	12.50
เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน	60	22.70
เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล	72	27.30
อาจารย์แนะแนว	33	12.50
อาจารย์บรรณารักษ์	33	12.50
รวม	264	100.00
ประสบการณ์		
น้อยกว่า 1 ปี	37	14.00
1 - 3 ปี	79	29.90
มากกว่า 3 ปี	148	56.10
รวม	264	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า บุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จำนวน 264 คน ประกอบด้วยผู้หญิงร้อยละ 61.70 และผู้ชายร้อยละ 38.30 เป็นผู้ที่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวนสูงสุดร้อยละ 78.40 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 17.80 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 3.80 เมื่อจําแนกตามตำแหน่งงานที่ปฏิบัติได้เป็นเจ้าหน้าที่ ทะเบียน - วัตถุประสงค์ มีจำนวนสูงสุดร้อยละ 27.30 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ร้อยละ 22.70 ส่วนหัวหน้าหน่วยจัด ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด อาจารย์แนะแนวและอาจารย์บรรณาธิการ มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 12.50 และเมื่อจําแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี มีจำนวนสูงสุดคือ ร้อยละ 56.10 รองลงมา คือมีประสบการณ์ 1 - 3 ปี ร้อยละ 29.90 และมีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 14.00

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ของ
หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการ
 วิเคราะห์ ข้อมูลมีดังนี้

1. สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขต
กรุงเทพมหานคร

1.1 สถานที่ตั้งและบริเวณ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนรวม 33 หน่วย ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา จำนวน 28 หน่วย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 หน่วย สังกัดกรมการฝึกหัดครู 1 หน่วยและ
 สังกัดกรมราชทัณฑ์จำนวน 3 หน่วย จากการสังเกตพบว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท
 บุคคลภายนอกที่ปิดป้ายชื่อ "หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก... (ต่อท้ายชื่อ
 โรงเรียน)" ไว้้อย่างเรียบร้อยและเห็นเด่นชัด เพื่อใช้เป็นสื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้
 ทราบว่า เป็นสถานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับบุคคลภายนอกหรือ "สอบเทียบ" ซึ่งปัจจุบันนี้
 เรียกว่า วิถีเรียนด้วยตนเอง มีอยู่เพียง 9 หน่วย นอกนั้นไม่ได้จัดทำป้ายชื่อแต่อย่างใด ยกเว้นที่
 ตั้งอยู่ในเรือนจำ 3 หน่วย ซึ่งเป็นเขตหวงห้ามที่ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปทำการสังเกตได้

บริเวณของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 ประเภทบุคคลภายนอก ส่วนมากมีบริเวณที่ว่างเฉพาะด้านหน้าของโรงเรียนซึ่งมีความสะอาดและ
 ร่มรื่น ใต้ต้นไม้มีม้านั่งสำหรับนักศึกษาหรือผู้ปกครองนั่งพักผ่อน ที่ใกล้ ๆ ประตูทางเข้าโรงเรียน
 มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน และไม่ห่างจากประตูมากนักมีป้ายประชาสัมพันธ์ของ
 โรงเรียน ที่ป้ายมีมุมหนึ่งหรือส่วนหนึ่งจะถูกแบ่งไว้สำหรับปิดประกาศข่าว การศึกษานอกโรงเรียน
 เกี่ยวกับการรับสมัคร ขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ตารางสอบ การจัดกลุ่มของนักศึกษา การประกาศ
 ผลการสอบ ผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษา และข่าวต่าง ๆ

1.2 อาคารเรียนและห้องปฏิบัติการ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล
 ภายนอกไม่มีอาคารเป็นเอกเทศ จะอาศัยอาคารของโรงเรียนมัธยมศึกษาหรืออาคารของสถาน

ศึกษานั้น ๆ และไม่มีห้องปฏิบัติงานที่เป็นสัดส่วนแต่จะใช้ห้องและโต๊ะทำงานที่ใช้ปฏิบัติงานของโรงเรียนภาคปกติสำหรับปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ห้องธุรการ-การเงิน ห้องทะเบียน-วัดผล ห้องบริการแนะแนว ห้องสมุดและการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มฯ ใช้จัดตามห้องเรียน

1.3 วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดซื้อหลักชนิด 2 บาน ให้เจ้าหน้าที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนไว้ใช้เก็บเอกสารต่าง ๆ ของนักศึกษาการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ส่วนวัสดุและครุภัณฑ์อื่น ๆ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโวนิเยว เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องขยายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ โทรทัศน์ และวัสดุสำนักงานจะอาศัยใช้ร่วมกับของโรงเรียนภาคปกติ

2. สภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ตำแหน่งบุคลากร บุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นครูหรืออาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนภาคปกติ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการสอนแล้ว ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะอยู่ปฏิบัติงานในตอนเย็นของทุก ๆ วัน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัดผล และเจ้าหน้าที่ ธุรการ-การเงินอยู่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ และให้บริการนักศึกษาหรือผู้ปกครองที่มา ติดต่อ และจากการสัมภาษณ์ทราบว่า อาจารย์แนะแนวและอาจารย์บรรณารักษ์ได้มาช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลในบางครั้งด้วย

2.2 ด้านการจัดสอบ การจัดสอบประเภทวิธีเรียนด้วยตนเอง จัดสอบปลายภาคเรียนเพียงครั้งเดียวไม่มีการสอบระหว่างภาค ใน 1 ปี มีการจัดสอบเพื่อจบหลักสูตรปีละ 2 ครั้ง หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีหน้าที่ในการเตรียมสถานที่สอบ ห้องสอบ จัดหากรรมการคุมสอบ และรวบรวมรายชื่อพร้อมทั้งจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนให้แก่ ศูนย์การศึกษานอกกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดเตรียมจำนวนชุดข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา การสอบจัดขึ้นเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์ กรรมการคุมสอบ 2 คนต่อจำนวนนักศึกษา 30 คน การจัดสอบทั้ง 3 ระดับใช้เวลา 1-1 $\frac{1}{2}$ เดือน ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยออกไปแจกและเก็บรวบรวม ข้อมูลไม่ตรงกับการดำเนินการจัดสอบ จากการสัมภาษณ์ทราบว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ประเภทบุคคลภายนอกจัดหากรรมการคุมสอบได้ยาก เนื่องจากให้ค่าตอบแทนน้อย

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษา วิธีเรียนด้วยตนเอง ดำเนินการจัดโดยอาจารย์ประจำกลุ่มจะเป็นผู้ให้นักศึกษามาพบกลุ่ม ซึ่งจะเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมทางด้านอาคาร สถานที่ และอาจารย์ประจำกลุ่ม การพบกลุ่มมีสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 6 ชั่วโมง กิจกรรมที่จัดเป็นเรื่องการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความรักความสามัคคี การพัฒนาชุมชน การทำงานเป็นกลุ่มและการอยู่ร่วมกันในสังคม กิจกรรมส่วนมากจัดตามห้องเรียนของโรงเรียนภาคปกติ จากการสัมภาษณ์ทราบว่า บางครั้งได้นักศึกษาเข้าร่วมพิธีกับทางวัดในวันสำคัญทางศาสนา และไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ในช่วงที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลไม่พบว่า มีการใช้อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วีดีโอ โทรทัศน์ รวมทั้งไม่พบการตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.4 ด้านกาให้บริการนักศึกษา หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ทำการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาด้วยการแจกแผ่นพับและจะปิดประกาศไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับ วัน เวลา ของการรับสมัครซึ่งใน 1 ปี จะรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียนและจัดสอบปีละ 2 ครั้ง ภาคเรียนแรกจะรับสมัครประมาณเดือนพฤษภาคม และสอบประมาณเดือนกันยายนของทุกปี ภาคเรียนที่สองจะรับสมัครประมาณเดือนพฤศจิกายน และสอบประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปีและในตอนเย็นของทุก ๆ วัน เจ้าหน้าที่จะอยู่ปฏิบัติงานและให้บริการนักศึกษาและผู้ปกครองที่มาติดต่อ จากการสังเกตพบว่ามีหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก 12 หน่วย ได้แจ้งเวลาการติดต่อไว้ที่หน้าห้องทะเบียน - วัสดุ หรือห้องธุรการ-การเงิน โดยเขียนเปิดไว้ว่า "ติดต่องานการศึกษานอกโรงเรียนเวลา 15.00-17.00 น." และได้พบว่า มีนักศึกษาและผู้ปกครองมาติดต่องานการศึกษานอกโรงเรียนตลอดทั้งวัน ทั้งที่มาด้วยตนเอง และใช้การติดต่อทางโทรศัพท์ ส่วนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ไม่พบนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง มาใช้บริการแนะแนวและบริการห้องสมุด นอกจากนี้ยังทราบจากการสัมภาษณ์ว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกไม่มีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคนตรี ฯลฯ

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการ
นักศึกษารวม 4 ด้านและเป็นรายด้าน มีรายละเอียดปรากฏในตาราง 3-7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง รวม 4 ด้าน

ปัญหาการดำเนินงาน	ระดับของปัญหา			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากร	3.38	6.63	ปานกลาง	3
ด้านการจัดสอบ	3.36	0.58	ปานกลาง	4
ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.43	0.64	ปานกลาง	2
ด้านการให้บริการนักศึกษา	3.60	0.59	มาก	1
รวม	3.45	0.51	ปานกลาง	-

จากตาราง 3 แสดงว่า บุคลากรมีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษา
นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้
บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.43$)
ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.38$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
ระดับของปัญหา พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วน
ด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ
ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ดำเนินบุคลากร

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
1	เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิ	2.70	1.11	ปานกลาง	13
2	เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวัน และต้องรับภาระงาน กศน. เพิ่มขึ้น	4.20	0.90	มาก	2
3	เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน 1 คน รับผิดชอบ นักศึกษา 500 คน	3.76	1.05	มาก	4
4	เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล 1 คน รับผิดชอบ นักศึกษา 500 คน	4.02	0.94	มาก	3
5	การที่กำหนดให้มีอาจารย์แนะแนว 1 คนต่อ 1 หน่วยจัด	3.19	1.20	ปานกลาง	7
6	การที่กำหนดให้มีอาจารย์บรรณารักษ์ 1 คนต่อ 1 หน่วยจัด	3.02	1.14	ปานกลาง	8
7	เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รับสมัครขึ้นทะเบียนลงทะเบียน ขาดการวางแผนร่วมกัน	2.83	1.20	ปานกลาง	12
8	เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการส่งมอบ/อบรม/ชี้แจง รายละเอียด ก่อนการปฏิบัติงาน	3.30	1.20	ปานกลาง	6
9	เจ้าหน้าที่ผู้เคยเข้ารับการอบรมไม่ได้ถ่ายทอด ความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน	2.97	1.14	ปานกลาง	10

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร.	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
10	การประสานงานระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	2.92	1.14	ปานกลาง	11
11	ความช่วยเหลือร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน	2.98	1.06	ปานกลาง	9
12	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.72	1.12	มาก	5
13	เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย	4.38	0.87	มาก	1
	รวม	3.38	0.63	ปานกลาง	-

จากตาราง 4 แสดงว่า บุคลากรมีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาลำดับสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวัน ($\bar{x} = 4.20$) และเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน ($\bar{x} = 4.02$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาทุกข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากมี 5 ข้อ ($\bar{x} = 4.38-3.72$) และเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 8 ข้อ ($\bar{x} = 3.30-2.70$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ
 ค่าเงินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	
14	การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง	3.62	1.24	มาก	4
15	การสอบทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลานาน 1-1 $\frac{1}{2}$ เดือน	3.90	0.99	มาก	3
16	หน่วยจัดได้รับตารางสอบล่าช้า	3.31	1.09	ปานกลาง	5
17	จัดหากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก	4.36	0.92	มาก	2
18	อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย	4.57	0.74	มากที่สุด	1
19	จำนวนชุดข้อสอบที่ได้รับไม่ครบตามจำนวนผู้เข้าสอบ	2.57	1.02	ปานกลาง	9
20	ขาดคู่มือแนวปฏิบัติและคำแนะนำในการดำเนินการสอบ	2.75	1.15	ปานกลาง	8
21	การบริการความสะดวกในการรับ-ส่งข้อสอบไม่มี	3.06	1.16	ปานกลาง	6
22	สถานที่สอบมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.64	1.22	ปานกลาง	10
23	ไม่มีการออกนิเทศหรือเยี่ยมเยียนสนามสอบจาก เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.86	1.17	ปานกลาง	7
รวม		3.36	0.58	ปานกลาง	-

จากตาราง 5 แสดงว่า บุคลากรมีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ จัดหากรรมการคุมสอบได้ยาก ($\bar{X} = 4.36$) และการสอบทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลานาน $1 - 1 \frac{1}{2}$ เดือน ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาทุกข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดมี 1 ข้อ ($\bar{X} = 4.57$) เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากมี 3 ข้อ ($\bar{X} = 4.36-3.62$) และเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.31-2.64$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ
ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
24	อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.83	1.11	มาก	3
25	จัดหาอาจารย์ประจำกลุ่มได้ยาก	3.36	1.12	ปานกลาง	8
26	อัตราค่าตอบแทนอาจารย์ประจำกลุ่ม 50 บาท/ ชั่วโมง	3.55	1.18	มาก	7
27	คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี	3.64	1.14	มาก	6
28	สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มมีไม่เพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา	2.77	1.21	ปานกลาง	13
29	การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอาคารสถานที่ใน การพบกลุ่ม เช่น พัดลม อาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา	3.06	1.23	ปานกลาง	10
30	การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่ลง ทะเบียนแต่ละเทอม เพิ่มภาระในการใช้เวลา สะสมของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล	4.07	1.06	มาก	1

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
31	การจัดกิจกรรมพบกลุ่มครั้งละ 6 ชั่วโมง	3.15	1.12	ปานกลาง	9
32	การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มจึงจะมีสิทธิ์ขอรับประกาศนียบัตร	2.80	1.06	ปานกลาง	12
33	อาจารย์ประจำกลุ่ม 1 คน ต่อจำนวนนักศึกษา 40 คน	2.82	1.12	ปานกลาง	11
34	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม เช่น เทปคาสเซต เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะไม่มี	3.75	1.26	มาก	5
35	นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม	4.06	1.03	มาก	2
36	ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนในวันพบกลุ่ม	3.77	1.06	มาก	4
	รวม	3.43	0.64	ปานกลาง	-

จากตาราง 6 แสดงว่า บุคลากรมีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือการให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่ลงทะเบียนแต่ละเทอมเพิ่มภาระในการรับเวลาสะสมของเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วิชาผล ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 4.06$) และอาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหาทุกข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดมี 7 ข้อ ($\bar{X} = 4.07-3.53$) และเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.66-2.77$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ
 ค่าเนิงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
37	การประชาสัมพันธ์รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ทำได้น่าพอใจ	3.53	1.11	มาก	10
38	การให้รับสมัครลงทะเบียนปีละ 2 ครั้ง	3.64	1.18	มาก	8
39	รับสมัครไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาขอรับ	3.55	1.36	มาก	9
40	คู่มือนักศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาสมัคร	3.06	1.27	ปานกลาง	16
41	นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการลงทะเบียนวิชา อาชีพเทียบโอน	3.88	0.96	มาก	5
42	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการ เทียบโอนวิชาสามัญได้ยาก	3.75	1.06	มาก	6
43	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการ เทียบโอนวิชาอาชีพได้ยาก	3.90	1.02	มาก	4
44	ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบการเทียบโอน วิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ	4.06	1.08	มาก	3
45	การให้นำผลการเรียนต่างวิธีเรียนของนักศึกษา มารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตร เพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ ทะเบียน-วัดผล	4.11	0.90	มาก	2

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา			อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
46	ไม่ได้จัดบริการแนะแนวในวันรับสมัครลงทะเบียนให้แก่นักศึกษา	3.27	1.20	ปานกลาง	14
47	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว เช่น ป้ายนิเทศ เอกสาร การเลือกศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ	3.48	1.09	ปานกลาง	12
48	อาจารย์บรรณารักษ์จัดกิจกรรมไม่ถึงจุดให้นักศึกษา มาใช้บริการห้องสมุดหรือมุมการศึกษานอกโรงเรียน	3.22	1.09	ปานกลาง	15
49	หนังสือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาใช้บริการ	3.51	1.14	มาก	11
50	การส่งหลักฐานการเทียบโอนวิชาอาชีพของนักศึกษาล่าช้า	3.66	1.05	มาก	7
51	การส่งหลักฐานการขอจบหลักสูตรของนักศึกษาไม่ถูกต้อง	3.47	1.03	ปานกลาง	13
52	การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้เวลานาน 4 - 5 เดือน	4.14	0.94	มาก	1
53	การกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร	3.01	1.20	ปานกลาง	17
รวม		3.60	0.59	มาก	-

จากตาราง 7 แสดงว่า บุคลากรมีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือการออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้เวลานาน 4 - 5 เดือน ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือการให้นำผลการเรียนต่างวิธีเรียนของนักศึกษามารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตรเพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ($\bar{X} = 4.11$) และขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอันดับของปัญหาทุกข้อ พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก มี 11 ข้อ ($\bar{X} = 4.14-3.51$) และเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 6 ข้อ ($\bar{X} = 3.48-3.01$)

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียน ด้วยตนเอง ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการ นักศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคล ภายนอก จำนวนตามหัวแปรสภาพของบุคลากร มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 8-11

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามเพศ

ปัญหาการดำเนินงาน ทั้ง 4 ด้าน	ระดับของปัญหา							
	ชาย				หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านบุคลากร	3.38	0.06	ปานกลาง	2	3.38	0.66	ปานกลาง	3
ด้านการจัดสอบ	3.34	0.61	ปานกลาง	3	3.38	0.56	ปานกลาง	4
ด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม	3.34	0.61	ปานกลาง	3	3.49	0.65	ปานกลาง	2
ด้านการให้บริการนักศึกษา	3.59	0.57	มาก	1	3.61	0.61	มาก	1
รวม	3.41	0.48	ปานกลาง	-	3.47	0.53	ปานกลาง	-

จากตาราง 8 แสดงว่า บุคลากรเพศชายและเพศหญิง มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41, 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าที่เป็นปัญหายับยั้งมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.41, 3.47$) ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม พบว่า

บุคลากรเพศชาย มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานที่เป็นปัญหายับยั้งมากที่สุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.38$) ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.34$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหายับยั้งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

บุคลากรเพศหญิง มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานที่เป็นปัญหายับยั้งมากที่สุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.49$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.38$) และด้านการจัดสอบ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหายับยั้งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหายับยั้งอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน ระหว่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิง พบว่า มีความสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่า ด้านการให้บริการนักศึกษา เป็นปัญหายับยั้งอยู่ในระดับมากที่สุด และจัดเป็นปัญหาที่ยับยั้งมากที่สุดอันดับหนึ่ง ส่วนด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ และด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม บุคลากรต่างก็ให้ความเห็นว่า เป็นปัญหายับยั้งอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้แล้วบุคลากรเพศหญิงจะมองปัญหาทุกด้านว่ามีสูงกว่าเพศชาย

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษา
นอกโรงเรียนสายสามัญ วิชเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามระดับการศึกษา

	ระดับของปัญหา											
	ต่ำกว่าปรกติ				ปรกติ				สูงกว่าปรกติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ปัญหาการดำเนินงาน ทั้ง 4 ด้าน	3.05	0.26	ปานกลาง	1	3.40	0.63	ปานกลาง	3	3.37	0.59	ปานกลาง	4
	3.04	0.73	ปานกลาง	2	3.36	0.59	ปานกลาง	4	3.43	0.46	ปานกลาง	3
	2.95	0.64	ปานกลาง	4	3.44	0.65	ปานกลาง	2	3.50	0.54	มาก	2
	2.99	0.90	ปานกลาง	3	3.63	0.58	มาก	1	3.60	0.49	มาก	1
รวม	3.01	0.72	ปานกลาง	-	3.46	0.52	ปานกลาง	-	3.47	0.41	ปานกลาง	-

จากตาราง 9 แสดงว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียน ด้วยตนเอง โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01, 3.46, 3.47$) โดยกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.46$) และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม พบว่า

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงาน โดยส่วนรวม เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.05$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.04$) ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 2.99$) และด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 2.95$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวม เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.63$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.44$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.40$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวม เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.50$) ด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.43$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ส่วนด้านบุคลากรและด้านการจัดสอบ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุป บุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีให้ความเห็น
สอดคล้องกันว่าเป็นปัญหาค้นดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า
ปริญญาตรีให้ความเห็นว่าเป็นปัญหาค้นดับสูงสุดคือ ด้านบุคลากร

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของบุคลากรเห็นชอบบุคลากรดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตฯ วิจัยเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนคำถามตนเองในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ดำเนินงาน ทั้ง 4 ด้าน		ระดับของปัญหา																						
		หัวหน้าหน่วย		ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย		เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน		เจ้าหน้าที่ทะเบียน-พัสดุ		อาจารย์แนะแนว		อาจารย์บรรณารักษ์												
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ							
ด้านบุคลากร	3.26	0.77	ปานกลาง	4	3.37	0.50	ปานกลาง	3	3.39	0.59	ปานกลาง	3	3.45	0.60	ปานกลาง	3	3.41	0.65	ปานกลาง	4	3.33	0.75	ปานกลาง	2
ด้านการจัดสอบ	3.35	0.69	ปานกลาง	3	3.32	0.51	ปานกลาง	4	3.35	0.61	ปานกลาง	4	3.44	0.55	ปานกลาง	4	3.46	0.55	ปานกลาง	2	3.21	0.56	ปานกลาง	4
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ	3.41	0.66	ปานกลาง	2	3.45	0.63	ปานกลาง	2	3.39	0.64	ปานกลาง	2	3.55	0.64	มาก	4	3.44	0.54	ปานกลาง	3	3.25	0.68	ปานกลาง	3
ด้านการให้บริการนักศึกษา	3.48	0.67	ปานกลาง	1	3.61	0.51	มาก	1	3.61	0.61	มาก	1	3.74	0.53	มาก	1	3.58	0.59	มาก	1	3.42	0.64	ปานกลาง	1
รวม	3.37	0.62	ปานกลาง	-	3.44	0.43	ปานกลาง	-	3.46	0.51	ปานกลาง	-	3.54	0.49	มาก	-	3.47	0.49	ปานกลาง	-	3.30	0.57	ปานกลาง	-

จากตาราง 10 แสดงว่า หัวหน้าหน่วยจัด ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน อาจารย์แนะแนวและอาจารย์บรรณาธิการ มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37, 3.44, 3.44, 3.47, 3.30$) ยกเว้นเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ซึ่งมีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงาน โดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อจัดลำดับของปัญหา บุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา ได้แก่ อาจารย์แนะแนว ($\bar{X} = 3.47$) เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ($\bar{X} = 3.44$) ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด ($\bar{X} = 3.44$) หัวหน้าหน่วยจัด ($\bar{X} = 3.37$) และอาจารย์บรรณาธิการ ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

หัวหน้าหน่วยจัด มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.41$) ด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.35$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.26$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน

ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.45$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.37$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.39$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.39$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหา

อยู่ในระดับปานกลาง

เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัฒนผล มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.55$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.45$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.44$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากมี 2 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ส่วนด้านบุคลากร และด้านการจัดสอบ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์แนะแนว มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.58$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.46$) ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.44$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์บรรณาธิการ มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.33$) ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.25$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

โดยสรุป บุคลากรทุกกลุ่มต่างให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา กลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัฒนผล รองลงมาคือ อาจารย์แนะแนว เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด หัวหน้าหน่วยจัด และอาจารย์บรรณาธิการ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษา
 นอกโรงเรียนสายสามัญ วิช. เรียบด้วยตนเอง ทั้ง 4 ด้าน จำนวนตามประสพการณ์

ปัญหาการดำเนินงาน ทั้ง 4 ด้าน	ระดับของปัญหา											
	น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านบุคลากร	3.34	0.71	ปานกลาง	3	3.43	0.56	ปานกลาง	2	3.37	0.65	ปานกลาง	4
ด้านการจัดสอบ	3.29	0.54	ปานกลาง	4	3.33	0.54	ปานกลาง	4	3.40	0.61	ปานกลาง	3
ด้านการจัดกิจกรรมกลุ่ม	3.34	0.72	ปานกลาง	2	3.37	0.56	ปานกลาง	3	3.49	0.65	ปานกลาง	2
ด้านการให้บริการนักศึกษา	3.45	0.51	ปานกลาง	1	3.57	0.52	มาก	1	3.66	0.64	มาก	1
รวม	3.36	0.51	ปานกลาง	-	3.43	0.44	ปานกลาง	-	3.48	0.55	ปานกลาง	-

จากตาราง 11 แสดงว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปี มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36, 3.43, 3.48$) และเมื่อจัดลำดับปัญหา บุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี ($\bar{X} = 3.43$) และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.34$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.34$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

บุคลากรที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.43$) ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.37$) และด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

บุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.49$) ด้านการจัดสอบ ($\bar{X} = 3.40$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับของปัญหา พบว่า ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุป บุคลากรทั้ง 3 กลุ่มให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา กลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี รองลงมาคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี

**ตอนที่ 4. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร**

จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสาย
สามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภท
บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 264 คน ได้มีบางท่านให้ความเห็นและข้อเสนอ
แนะเพิ่มเติมมาด้วย ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และนำเสนอดังตาราง 12-15

ตาราง 12 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านบุคลากร	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1	เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลและเจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ต้องรับภาระงานมากทำให้ทำงานไม่ทัน ควรแต่งตั้งเพิ่ม	55	55.00
2	การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา ออกโรงเรียนกรุงเทพมหานครไม่มีระบบ ควรจัดอบรม สัมมนาเจ้าหน้าที่	18	18.00
3	ค่าตอบแทนเบิกจ่ายล่าช้ามาก ควรมีเงินสำรองจ่าย หรือจ่ายให้แต่ละเดือน	15	15.00
4	บุคลากรมีงานประจำมากอยู่แล้ว นักศึกษามาติดต่อ งานตลอดทั้งวัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานครควรจัดเจ้าหน้าที่ให้ประจำหน่วยจัด ละ 1 คน	12	12.00
	รวม	100	100.00

N = 264 คน

จากตาราง 12 แสดงว่า ในจำนวนบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 264 คน มีบุคลากรจำนวน 100 คน ที่ให้ความสำคัญและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธี เรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากรใน 4 เรื่อง เรียงลำดับดังนี้

1. บุคลากร จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ของผู้ที่เสนอให้ความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล และเจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ต้องรับภาระงานมากทำให้ทำงานไม่ทัน ควรแต่งตั้งเพิ่ม

2. บุคลากร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ของผู้ที่เสนอให้ความคิดเห็นว่า การประสานงาน กับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครไม่มีระบบ ควรจัดอบรม สัมมนาเจ้าหน้าที่

3. บุคลากร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของผู้ที่เสนอให้ความคิดเห็นว่า ค่าตอบแทนเบิกจ่ายล่าช้ามาก ควรมีเงินสำรองจ่าย หรือจ่ายให้แต่ละเดือน

4. บุคลากร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ของผู้ที่เสนอให้ความคิดเห็นว่า บุคลากรมีงานประจำมากอยู่แล้วนักเรียนมาติดต่อตลอดทั้งวัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้ประจำหน่วยจัดละ 1 คน

ตาราง 13 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดสอบ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1	นักเรียนในระบบโรงเรียนมาสมัครสอบมาก ทำให้เป็นปัญหาภายในระบบโรงเรียน ควรจัดให้ เฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน	12	26.67
2	รายชื่อนักศึกษาที่เข้าสอบพิมพ์ผิดพลาดและ ส่งให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอกล่าช้า ควรตรวจทานให้ถูกต้องก่อน และส่งให้ล่วงหน้าก่อนสอบ 15 วัน	10	22.22
3	การจัดให้สอบวันละ 3 หมวดวิชา ทำให้นักศึกษา เครียดมาก ควรจัดให้สอบวันละ 2 หมวดวิชา	8	17.78
4	กล่องข้อสอบ 1 กล่อง บรรจุหลายวิชาซึ่งใช้สอบ คนละวันทำให้เป็นการระงับการเก็บรักษาข้อสอบ ควรจัด 1 กล่อง ต่อ 1 วัน	6	13.33

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดสอบ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
5	ถ้าสอบในวันเสาร์และวันอาทิตย์ควรวินิจฉัยเพียงครั้งเดียวในวันอาทิตย์	5	11.11
6	กำหนดการสอบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเร็วเกินไป นักศึกษาบุคคลภายนอกจริง ๆ จะเตรียมตัวไม่ทัน	4	8.89
	รวม	45	100.00

N = 264 คน

จากตาราง 13 แสดงว่า ในจำนวนบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 264 คน มีบุคลากรจำนวน 45 คน ที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบใน 6 เรื่อง เรียงลำดับ ดังนี้

1. บุคลากร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่า นักเรียนในระบบโรงเรียนสมัครสอบมากทำให้เป็นปัญหาแก่ในระบบโรงเรียน ควรจัดให้เฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน

2. บุคลากร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่า รายชื่อนักศึกษาที่เข้าสอบพิมพ์ผิดพลาดและส่งให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกล่าช้ามาก ควรตรวจทานให้ถูกต้องก่อนและส่งล่วงหน้าก่อนสอบ 15 วัน

3. บุคลากร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่าการจัดให้สอบวันละ 3 หมวดวิชา ทำให้นักศึกษาเครียดมาก ควรจัดให้สอบวันละ 2 หมวดวิชา
4. บุคลากร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่าการส่งข้อสอบ 1 กล่องบรรจุข้อสอบหลายวิชาซึ่งใช้สอบคนละวันทำให้เป็นภาระในการเก็บรักษา ควรจัด 1 กล่องต่อการสอบ 1 วัน
5. บุคลากร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่าการส่งกระดาษคำตอบวันต่อวันเป็นภาระมาก ถ้าสอบวันเสาร์และวันอาทิตย์ควรมีหน้าส่งเพียงครั้งเดียวในวันอาทิตย์
6. บุคลากร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 ของผู้ที่เสนอให้ความเห็นว่าการสอบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเร็วเกินไป นักศึกษาบุคคลภายนอกจริง ๆ จะเตรียมตัวไม่ทัน

ตาราง 14 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1	แนวทางในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่ชัดเจน กรรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจัดทำคู่มือการพบกลุ่ม ให้หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ได้ปฏิบัติตรงกัน	20	35.71
2	อาจารย์ประจำกลุ่มไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ของการพบกลุ่ม ควรจัดให้มีการฝึกอบรม	18	32.14
3	นักศึกษาไม่เคารพต่อสถานที่และแต่งกายไม่สุภาพ ควรจัด กิจกรรมการพบกลุ่มเฉพาะนักศึกษาออกกระบวนโรงเรียน	10	17.86
4	การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ โดยให้ค่าตอบแทน ชั่วโมงละ 50 บาท น้อยเกินไป กรมควรเพิ่ม ค่าตอบแทนให้มากกว่านี้	8	14.29
	รวม	56	100.00

N = 264 คน

จากตาราง 14 แสดงว่า ในจำนวนบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 264 คน มีบุคลากรจำนวน 56 คน ที่ให้ความสนใจและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธี เรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มใน 4 เรื่อง เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. บุคลากร จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 ของผู้ที่สนใจให้ความเห็นว่าเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่ชัดเจน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำคู่มือการพบกลุ่มให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกได้ปฏิบัติตาม

2. บุคลากร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 ของผู้ที่สนใจให้ความเห็นว่าเป็นอาจารย์ประจำกลุ่มไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่ม ควรจัดให้มีการฝึกอบรม

3. บุคลากร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 ของผู้ที่สนใจให้ความเห็นว่าเป็นนักศึกษาไม่เคารพต่อสถานที่และแต่งกายไม่สุภาพ ควรจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเฉพาะนักศึกษา นอกระบบโรงเรียน

4. บุคลากร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของผู้ที่สนใจให้ความเห็นว่าเป็นการเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ โดยให้ค่าตอบแทนชั่วโมงละ 50 บาท น้อยเกินไป กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรเพิ่มค่าตอบแทนให้มากกว่านี้

ตาราง 15 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการให้บริการนักศึกษา	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1	นักศึกษาหรือผู้ปกครองมาติดต่อกับหน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกตลอดทั้งวันทำให้ อาจารย์ไม่สะดวกแก่การปฏิบัติงานประจำในโรงเรียน ภาคปกติและบริการนักศึกษาไม่ได้เต็มที่ ศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรจ้างบุคลากร เพื่อประสานงาน 1 คน	24	26.97
2	วิชาอาชีพเทียบโอนบางหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกไม่มีการทดสอบ ทำให้แนวปฏิบัติ ไม่ได้มาตรฐาน การเทียบโอนควรจัดให้กับนักศึกษา ที่ประกอบอาชีพแล้ว	18	20.22
3	หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ควรเพิ่ม อีกอย่างน้อย 10 หน่วย	12	13.48
4	ไม่มีห้องปฏิบัติงานของการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองเป็นสัดส่วน จะพบกับเจ้าหน้าที่กรม การศึกษานอกโรงเรียนต้องหาตามห้องประจำของ โรงเรียนภาคปกติ ทำให้ยุ่งยาก	10	11.24

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับ	ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการให้บริการนักศึกษา	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
5	ขาดคู่มือในการดำเนินงานทุก ๆ หน้าที่ ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนให้ปฏิบัติ	9	10.11
6	ไม่มีค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ทดสอบวิชาอาชีพเทียบโอน ควรจัดค่าตอบแทนให้แก่อาจารย์ที่ทำหน้าที่เทียบโอน	8	8.99
7	การลงทะเบียน-ลด-เปลี่ยนแปลงหมวดวิชาเป็นปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลมาก ควรยกเลิกระเบียบข้อนี้	8	8.99
	รวม	89	100.00

N = 264

จากตาราง 15 แสดงว่า ในจำนวนบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 264 คน มีบุคลากรจำนวน 89 คน ที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิจัยเรียนด้วยตนเอง ใน 7 เรื่อง ดังนี้

1. บุคลากร จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.97 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า นักศึกษาหรือผู้ปกครองมาติดต่อกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกตลอดทั้งวัน ทำให้อาจารย์ไม่สะดวกแก่การปฏิบัติงานประจำในโรงเรียนภาคปกติและบริการนักศึกษาได้ไม่เต็มที่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรจ้างบุคลากรเพื่อประสานงานให้หน่วยจัดละ 1 คน

2. บุคลากร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.22 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า วิชาอาชีพเทียบโอนบางหน่วยจัดมีการทดสอบ บางหน่วยจัดไม่มีการทดสอบ ทำให้แนวปฏิบัติไม่ได้มาตรฐาน การเทียบโอนควรจัดให้กับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพแล้ว

3. บุคลากร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.48 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของ นักศึกษาควรเพิ่มอีกอย่างน้อย 10 หน่วย

4. บุคลากร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.24 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า ไม่มีห้องปฏิบัติงานของการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสัดส่วนจะพบกับเจ้าหน้าที่ กศน. ต้องหาตาม ห้องประจำของโรงเรียนภาคปกติทำให้ยุ่งยาก

5. บุคลากร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.11 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า ขาดคู่มือในการดำเนินงานทุก ๆ หน้าที่ ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนให้ปฏิบัติงาน

6. บุคลากร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.99 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า ไม่มีค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ทดสอบวิชาอาชีพเทียบโอน ควรจัดค่าตอบแทนให้แก่อาจารย์ที่ ทำหน้าที่ทดสอบวิชาอาชีพเทียบโอน

7. บุคลากร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.99 ของผู้ที่เสนอ ให้ความเห็นว่า การลงทะเบียนลด-เปลี่ยนแปลงหมวดวิชาเป็นปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลมาก ควรยกเลิก ระเบียนข้อนี้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองของ
หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สรุปอภิปรายผล
และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลากร
ด้านการจัดสอบ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา

2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ ด้าน
การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านการให้บริการนักศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยจัด
การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยพิจารณาตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา
ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษาคือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำหน่วยจัดการศึกษา
นอกรโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จำนวน 33 หน่วย ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2534 ประกอบด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงาน รวมจำนวน 264 คน ในการ
วิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบบันทึกการสังเกต ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง สำหรับแบบสอบถาม ที่ใช้ตามความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 53 ข้อ เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นกับบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษาของโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่จังหวัดนนทบุรี ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปมอบให้ประชากรที่หน่วยจัดการศึกษาของโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร และรับคืนด้วยตนเองในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2534 แบบสอบถามทั้งหมด 264 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาครบและมีข้อมูลสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาของโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทั้ง 4 ด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดอันดับ
3. ข้อมูลจากการสังเกต วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาประเด็นที่สำคัญ ๆ ในลักษณะภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน สายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ใน เขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปและสภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภท บุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1 สภาพทั่วไป หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 33 หน่วย ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 28 หน่วย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 หน่วย สังกัดกรมการฝึกหัดครู 1 หน่วย และสังกัดกรมราชทัณฑ์ 3 หน่วย ที่ปิดป้ายชื่อ "หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก... (ต่อท้ายด้วยชื่อ โรงเรียน)" มี 9 หน่วย บริเวณของโรงเรียนมีความสะอาดและร่มรื่นด้วยต้นไม้ มีน้ำดื่มสำหรับ นักศึกษาหรือผู้ปกครองนั่งพักผ่อน ที่ใกล้ประตูทางเข้ามีเจ้าหน้าที่และมีป้ายประชาสัมพันธ์ มุมหนึ่ง หรือส่วนหนึ่งของป้ายนี้แบ่งไว้สำหรับปิดประกาศข่าวของการศึกษาออกโรงเรียน หน่วยจัดไม่มี อาคารเป็นเอกเทศ ได้ใช้อาคารเรียนและห้องปฏิบัติงานของโรงเรียนภาคปกติ ได้แก่ ห้อง จุฬการ-การเงิน ห้องทะเบียน-วัดผล ห้องบริการแนะแนว ห้องสมุด และการจัดกิจกรรมการพบ กลุ่มจัดตามห้องเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์กรมการศึกษาออกโรงเรียนได้จัดสรรตู้เหล็ก ชนิด 2 บาน ให้เจ้าหน้าที่ใช้เก็บเอกสารต่าง ๆ หน่วยละ 2 ใบ วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เครื่อง พิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว เครื่องถ่ายเอกสาร วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และ โทรศัพท์ ฯลฯ จะอาศัยใช้ร่วมกับของโรงเรียนภาคปกติ

1.2 สภาพการดำเนินงาน หน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นหน่วยงานที่จัดบริการการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาด หรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน และต้องรับผิดชอบในการบริหารงานบุคลากรซึ่ง ได้แก่ ครูหรืออาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียน ภาคปกติให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ โดยจะอยู่ปฏิบัติงานในตอนเย็นของวันธรรมดาทุก ๆ วัน

และในวันเสาร์-วันอาทิตย์ เพื่อให้บริการนักศึกษาตั้งแต่การรับสมัคร การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ไปจนกระทั่งการจัดสอบซึ่งใน 1 ปี มีการจัดสอบปีละ 2 ครั้ง การสอบจัดขึ้นเฉพาะในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ทั้ง 3 ระดับใช้เวลาประมาณ 1- 1 $\frac{1}{2}$ เดือน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก มีหน้าที่เตรียมสถานที่สอบ ห้องสอบ จัดหากรรมการคุมสอบ และแจ้งราย หมายวิชาพร้อมทั้งจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนให้แก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์ทราบว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจัดหากรรมการ คุมสอบได้ยากเนื่องจากให้ค่าตอบแทนน้อย และจะต้องจัดบริการให้แล้วเสร็จในแต่ละภาคเรียน ซึ่งมีปริมาณงานค่อนข้างสูงมาก กิจกรรมที่ทำได้แก่ การรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียนหมวดวิชา ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพเทียบโอน การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การให้บริการแนะแนว บริการ ห้องสมุด รวมทั้งการออกหลักฐานทางการศึกษา การให้บริการกิจกรรมดังกล่าว ได้กำหนดไว้ว่า "ติดต่องานการศึกษานอกโรงเรียนในวันธรรมดาเวลา 15.00-17.00 น." แต่ในทางปฏิบัติ จริงนักศึกษาหรือผู้ปกครองมาติดต่อใช้บริการตลอดเวลาและทุกวันทั้งที่มาด้วยตนเอง และใช้การ ติดต่อทางโทรศัพท์ ส่วนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มอาจารย์ประจำกลุ่มจะนัดให้นักศึกษามาพบกลุ่ม ในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์วันละ 6 ชั่วโมง จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ทราบว่า ในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ไม่มีนักศึกษามาใช้บริการแนะแนว และบริการห้องสมุด มีแต่มาเข้าร่วมกิจกรรม การพบกลุ่มและยังทราบว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกไม่มีอุปกรณ์ที่ ใช้ในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ

2. สถานการณ์ของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

ในเขตกรุงเทพมหานคร

บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหรือประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมดจำนวน 264 คน เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง มากกว่า 3 ปี

3. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง ของ

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชาเรียนด้วยตนเอง

ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก บุคลากรมีความเห็นว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านบุคลากรและด้านการจัดสอบ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1.1 ปัญหาด้านบุคลากร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$)

มีข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 8 ข้อ ข้อที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวันและต้องรับภาระงานการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มขึ้น และเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน ตามลำดับ

3.1.2 ปัญหาด้านการจัดสอบ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$)

มีข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับ

ปานกลาง 6 ข้อ ข้อที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย รองลงมาคือ จัดหากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก และการสอบทั้ง 3 ระดับใช้เวลานาน 1-1 $\frac{1}{2}$ เดือน ตามลำดับ

3.1.3 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) มีข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ข้อที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจากแนวหมวดวิชาที่ลงทะเบียนแต่ละเทอมเพิ่มภาระในการใช้เวลาสะสมของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล รองลงมาคือ นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม และอาจารย์ประจำกลุ่มไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับ

3.1.4 ปัญหาด้านการให้บริการนักศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) มีข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ข้อที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้เวลานาน 4-5 เดือน รองลงมาคือ การให้นำผลการเรียนต่างวิธีเรียนของนักศึกษามารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตรเพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัดผล และขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ ตามลำดับ

3.2 ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ตามความเห็นของบุคลากรประจำหน่วยจัด ที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน สรุปผลได้ดังนี้

3.2.1 บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่เป็นอันดับสูงสุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยบุคลากรเพศหญิงมีความเห็นว่า มีปัญหาสูงกว่าบุคลากรเพศชายทุกด้าน

3.2.2 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยบุคลากร

กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี มีความเห็นว่า การดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษาเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก มี 2 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักศึกษาและด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ส่วนอีก 2 ด้าน เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปบุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

3.2.3 บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยจัด ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด

เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน อาจารย์แนะแนว และอาจารย์บรรณารักษ์ มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงาน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก หัวหน้าหน่วยจัดและอาจารย์บรรณารักษ์ มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงินและอาจารย์แนะแนว มีความเห็นว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา นอกนั้นเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล มีความเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับมากมี 2 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักศึกษาและด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม นอกนั้นเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปบุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล รองลงมาได้แก่ อาจารย์แนะแนว เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด หัวหน้าหน่วยจัด และอาจารย์บรรณารักษ์ ตามลำดับ

3.2.4 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน

สายสามัญ วิชัเรียนด้วยตนเองน้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปี มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และบุคลากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า ด้านการให้บริการนักศึกษา เป็นปัญหาอันดับสูงสุด กลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบุคลากรกลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปีและมากกว่า 3 ปี มีความเห็นว่า ด้านการให้บริการนักศึกษาเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกนั้นเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี

รองลงมา คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี ตามลำดับ

4. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเองของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

4.1 ด้านบุคลากร ความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนผู้เสนอมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลและเจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน ต้องรับภาระงานมากทำให้ทำงานไม่ทันควรแต่งตั้งเพิ่ม รองลงมา คือ การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครไม่เป็นระบบ ควรจัดอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่และค่าตอบแทนเบิกจ่ายล่าช้ามากควรมีเงินสำรองจ่ายหรือจ่ายให้แต่ละเดือน

4.2 ด้านการจัดสอบ ความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนผู้เสนอมากที่สุดคือนักเรียนในระบบโรงเรียนมาสมัครสอบกันมากทำให้เป็นปัญหาแก่ในระบบโรงเรียน ควรจัดให้เฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน รองลงมาคือ รายชื่อนักศึกษาที่เข้าสอบพิมพ์ผิดพลาดและส่งให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกล่าช้า ควรตรวจทานให้ถูกต้องก่อนและส่งให้หน่วยจัดล่วงหน้าก่อนสอบ 15 วัน และการจัดให้สอบวันละ 3 หมวดวิชา ทำให้นักศึกษาเครียดมาก ควรจัดให้สอบวันละ 2 หมวดวิชา

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนผู้เสนอมากที่สุดคือ แนวทางในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่ชัดเจน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำคู่มือการพบกลุ่มให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกได้ปฏิบัติตรงกัน รองลงมาคือ อาจารย์ประจำกลุ่มไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่ม ควรจัดให้มีการฝึกอบรมและนักศึกษาไม่เคารพต่อสถานที่และแต่งกายไม่สุภาพ ควรจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเฉพาะนักศึกษาระบบโรงเรียน

4.4 ด้านการให้บริการนักศึกษา ความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนผู้เสนอมากที่สุดคือ นักศึกษาหรือผู้ปกครองมาติดต่อกับหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

ตลอดทั้งวันทำให้อาจารย์ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานประจำในโรงเรียนภาคปกติ ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรจ้างบุคลากรเพื่อประสานงานให้หน่วยจัดการศึกษานอก
โรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหน่วยละ 1 คน รองลงมาคือ วิชาอาชีพเทียบโอน หน่วยจัด
การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกบางหน่วยทำการทดสอบ บางหน่วยไม่ทำการทดสอบ
ทำให้แนวปฏิบัติไม่ได้มาตรฐาน การเทียบโอนควรวางกับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพแล้ว และหน่วยจัด
การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ควร
เพิ่มอย่างน้อย 10 หน่วย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิจัยเรียน
ด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

1.1 สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขต
กรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 33 หน่วย ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 28
หน่วย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 หน่วย สังกัดกรมการฝึกหัดครู 1 หน่วย และสังกัดกรมราชทัณฑ์
3 หน่วย แต่เปิดป้ายชื่อหน่วยจัดไว้เพียง 9 หน่วย หน่วยจัดเองไม่มีอาคารและห้องปฏิบัติงานที่เป็น
สัดส่วนเอกเทศ ได้ใช้อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติงานรวมทั้งบุคลากรของโรงเรียนภาคปกติ หรือของ
สถานที่ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นหน่วยจัด ทำหน้าที่ให้บริการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก โดย
ให้บริการทั้งในวันธรรมดาและวันเสาร์วันอาทิตย์ ส่วนวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์นั้น กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนได้จัดสรรตู้เหล็กเพื่อใช้เก็บเอกสารชนิด 2 บานให้ 2 ใบ นอกนั้นได้เข้าร่วมกับ
ของโรงเรียนภาคปกติ

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก โดยมีภาวราชการ ห้องปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์รวมทั้งบุคลากร ร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือสถานศึกษาที่ได้รับการจัดตั้ง เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก ทั้งนี้ เป็นไปตามมติที่ประชุมกระทรวงศึกษาธิการที่มอบหมายให้หน่วยงาน 3 กรมรับผิดชอบร่วมกันคือ กรมวิชาการรับผิดชอบด้านคุณภาพของข้อสอบ กรมสามัญศึกษารับผิดชอบด้านอาคาร สถานที่ บุคลากร บริหารและบริหารส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ (อุดม เขยแก้วศรี. 2529 : 14) ด้วยเหตุนี้ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจึงตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นส่วนใหญ่และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่ส่งเสริมการวางแผนการประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง การศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 42) และจากการสังเกตพบว่า หน่วยจัดที่ปิดป้ายชื่อเพื่อเป็นสื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบว่าเป็นสถานที่จัดการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอกมีอยู่เพียง 9 หน่วย และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกส่วนมากเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นประชาชนทั่วไปอาจจะไม่ทราบว่า เป็นสถานที่จัดการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก ด้วยเหตุนี้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่นักศึกษาประเภทวีเรียนด้วยตนเองเป็นนักเรียนมาจากในระบบโรงเรียนถึง 80 % (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 37) และเนื่องจากการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับ บุคลากรหลายฝ่ายซึ่งสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ กัน ย่อมทำให้เกิดปัญหาความไม่สะดวกไม่คล่องตัว และปัญหาอื่น ๆ ดังเห็นได้จากความเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรจะไปดำเนินการแก้ไขต่อไป

1.2. สภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีบุคลากรเป็นครูหรืออาจารย์ของโรงเรียนภาคปกติหรือเจ้าหน้าที่จากสถานที่ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ต้องบริหารงานและให้บริการได้แก่ การบริหารงานบุคคล การรับสมัครนักศึกษา การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การบริการแนะแนว บริการห้องสมุด การจัดสอบ

วัดผลและประเมินผล การประกาศผลการสอบ และการออกหลักฐานทางการศึกษา ตามปกติ หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เปิดบริการให้นักศึกษาเฉพาะในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ เพื่อเชื้ออำนาจให้นักศึกษาที่เป็นบุคคลภายนอกที่มีภารกิจหรือประกอบอาชีพแล้ว แต่เนื่องจากการศึกษาประเภทวีเรียนด้วยตนเอง มีนักศึกษาและประชาชนทั่วไปสนใจมาสมัครเรียนกันเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติงานแข่งกับเวลาเพื่อให้งานเป็นปัจจุบันและเสร็จทันตามกำหนดของแต่ละภาคเรียน หน่วยจัดจึงต้องระดมเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทุกฝ่ายให้มาช่วยกันทำงานในตอนเย็น ของทุก ๆ วันโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลจะต้องตรวจหลักฐานต่าง ๆ ของนักศึกษาแต่ละคนด้วยความละเอียดรอบคอบให้ถูกต้อง เช่น การเทียบโอนวิชาสามัญและการเทียบโอนวิชาอาชีพซึ่งเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ตามลำดับไม่สามารถจะดำเนินการได้จะต้องระดมกำลังจากเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายช่วยกันทำงาน หลังจากวันสมัครแล้วจะต้องจัดทำทะเบียนนักศึกษาทุกคนให้เป็นปัจจุบัน การให้บริการแนะแนวส่วนมากอาจารย์แนะแนวจะจัดบริการแนะแนวในวันปฐมนิเทศ อาจารย์ประจำกลุ่มจะรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ส่วนอาจารย์บรรณารักษ์รับผิดชอบด้านการให้บริการห้องสมุดและเจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน จัดดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการและสารบรรณ ทาบัญชีรับ-จ่ายเงินทุกประเภท บุคลากรดังกล่าวนี้จะต้องจัดดำเนินการตั้งแต่รับสมัครจนกระทั่งการจัดสอบวัดผลและประเมินผล การประกาศผลการสอบ และการออกหลักฐานทางการศึกษา แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีงานประจำมากและมีจำนวนคนน้อยไม่เพียงพอกับปริมาณงานซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยของแสงจันทร์ อินทพันธ์ (2528 : 38 - 42) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนกลางพบว่า มีอัตรากำลังน้อยไม่เพียงพอกับปริมาณงานและจำนวนนักศึกษา และสรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐมเมื่อ 27-29 ธันวาคม 2533 พบว่า เจ้าหน้าที่มีอัตรากำลังน้อยต้องปฏิบัติงานมากแต่ได้รับเงินน้อย เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องทำอยู่ด้วยและอาจจะเนื่องจากเมื่อปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใหม่ ทำให้บุคลากรยังใหม่ต่อระเบียบที่ปฏิบัติและการให้บริการด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ ภูลจินต์ (2525 : 88-94)

ที่ศึกษา เรื่องงานบริหารการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ปัญหาสำคัญในการบริหารงานบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดคือ บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอขาดความรู้และขาดประสบการณ์ และจากความเห็นและข้อเสนอของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เสนอว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ควรได้จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกให้เกิดความเข้าใจในระเบียบที่ปฏิบัติให้ชัดเจนก่อนที่จะให้ลงมือปฏิบัติ และควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับระเบียบที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกถือปฏิบัติจะได้ลดปัญหาด้านต่าง ๆ ลงได้

2. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง

ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตามความคิดเห็นของบุคลากรหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือ ด้านการให้บริการนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านบุคลากร และด้านการจัดสอบ ตามลำดับ

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหา ด้านการให้บริการนักศึกษาเป็นอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่ เรื่องการออกประกาศนียบัตรให้แก่ นักศึกษาใช้เวลา 4-5 เดือน ทั้งนี้ เนื่องจากว่ามีนักศึกษาที่จบหลักสูตรของแต่ละระดับเป็นจำนวนมาก เช่น ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 8,704 คน ปีการศึกษา 2532 จำนวน 16,770 คน ปีการศึกษา 2533 จำนวน 13,897 คนและภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 6,218 คน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2534 : 27,45) ขั้นตอนในการเขียนคำร้องขอจบหลักสูตรของนักศึกษาแต่ละคน เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจทานให้หลักฐานต่างๆ ถูกต้องตรงกัน เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล วัน เดือน ปีเกิด หมวกวิชาที่นักศึกษาสอบสะสมไว้แต่ละภาคเรียน หลักฐานการผ่านเกณฑ์ เข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม การเทียบโอนหมวกวิชาสามัญและหรือหมวกวิชาอาชีพ และผู้มีอำนาจลงนามในประกาศนียบัตรไม่มีเวลา ขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ เหล่านี้ทำ

ให้การออกประกาศนียบัตรล่าช้า ในเรื่องนี้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครความชอบให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก รับใบประกาศนียบัตรของนักศึกษาที่จบหลักสูตรไปเขียนตรวจทานให้ถูกต้องแล้วส่งให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครนำเสนอผู้มีอำนาจลงนาม โดยเบิกจ่ายค่าเขียนประกาศนียบัตรให้ตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดอาจจะทำให้การออกประกาศนียบัตรเร็วขึ้น และการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบอำนาจให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามใบประกาศนียบัตรแทนอธิบดี (คำสั่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ กศน. 82/2534 ลงวันที่ 16 มกราคม 2534) จะช่วยลดปัญหาความล่าช้าลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ ยังพบว่า การให้นำผลการเรียนต่างวิธเรียนของนักศึกษามารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตรเพิ่มเติมการะเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล เป็นปัญหาอันสืบรองลงมา ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 จากการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 3 วิธเรียน คือ วิธเรียนแบบชั้นเรียน ทางไกลและวิธเรียนด้วยตนเอง ให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิธเรียนใดวิธเรียนหนึ่งหรือจะเรียนคละกันไปทั้ง 3 วิธ แล้วนำผลการเรียนของทั้ง 3 วิธเรียน มารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532: 2) ทำให้นักศึกษาเลือกเรียนได้โดยเสรี การสอบวัดผลและประเมินผลรวมทั้งการประกาศผลการสอบแต่ละวิธเรียนจะกระทำได้ไม่พร้อมกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ต้องรับภาระงานเพิ่มขึ้นอีกในการรอผลการเรียนของอีกวิธเรียนเพื่อนำมารอกลงในแบบรายงานผลการเรียนของผู้จบหลักสูตรของนักศึกษาแต่ละรายและต้องทำการประกาศผลเพิ่มเติมอีกเป็นเฉพาะราย สำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล โดยปกติมีปริมาณงานต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากเกณฑ์อัตราคำสั่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 500 คน (อุดม เขยทิวศ์. 2529 : 40) เมื่อต้องมารับภาระในการจัดทำผลการเรียนและต้องประกาศผลการสอบของนักศึกษาต่างวิธเรียนอีกซึ่งมีการจัดสอบและประกาศผลการสอบไม่พร้อมกันก็จะทำให้มีภาระความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นอีก จากความเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้เสนอว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานเป็นประจำอยู่ที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล

ภายนอกหน่วยจัดละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่เต็มเวลาและติดต่องานเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน และ ยังพบว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการ ทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ ทั้งนี้ก็เพราะว่า กรมการ ศึกษาออกโรงเรียนไม่ได้จัดตั้งงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบการเทียบโอน วิชาอาชีพ และหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกส่วนใหญ่เป็นโรงเรียน มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ไม่ได้เปิดสอนวิชาอาชีพโดยเฉพาะ จึงทำให้ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ทดสอบวิชาอาชีพ อีกทั้งจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเทียบโอนวิชาอาชีพมีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้อาจ จะเป็นเพราะว่าหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนที่ปรับปรุงใหม่เมื่อปีการศึกษา 2530 เกณฑ์ของ การจบหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กำหนด ไว้ว่านักศึกษาจะเรียนจบหลักสูตรก่อน 2 ปีไม่ได้ หากมีการเทียบโอนวิชาสามัญและหรือวิชาอาชีพ ก็สามารถจบก่อนเวลาที่กำหนดได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 13) และให้นักศึกษา สามารถนำวิชาอาชีพเลือกมาเทียบโอนได้ถึง 3 หมวดวิชา จาก 5 วิชาการ ด้วยเหตุนี้ทำให้นักศึกษาลงทะเบียนการเทียบโอนวิชาอาชีพและนำหลักฐานมาเทียบโอนกันเป็นจำนวนมากและจาก การสัมภาษณ์ทราบว่า ในการทดสอบแต่ละครั้งต้องขอยืมเครื่องพิมพ์ดีดจากโรงเรียนภาคปฏิบัติซึ่งมี เพียงจำนวนน้อย ต้องทดสอบนักศึกษาเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สะดวกในการทดสอบ และไม่มี ค่าตอบแทนให้แก่กรมการที่ทำการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ และจากความเห็นของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานได้เสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ให้ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด หรือกำหนดสถานศึกษาสำหรับทำการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ และควรให้นักศึกษาเทียบโอน วิชาอาชีพได้เฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วเท่านั้น และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรได้จัดหาบัญชีรายชื่อแหล่งวิทยาการที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตหรือให้การรับรองจัดตั้งเป็น โรงเรียนสอนพิมพ์ดีด เพื่อเจ้าหน้าที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกได้เข้า ตรวจสอบหลักฐานที่นักศึกษานำมาเทียบโอน

ส่วนด้านที่เป็นปัญหาอันสืบรองลงมาจากด้านการให้บริการนักศึกษาคือ ด้านการจัดกิจกรรม การพบกลุ่ม โดยมีปัญหาในเรื่องการให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่ลงทะเบียนแต่ละเทอม เพิ่มภาระในการนับเวลาสะสมของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้ เนื่องจากว่า

หลักเกณฑ์การพบกลุ่มได้กำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียน 1 หมวดวิชา จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม 6 ชั่วโมง หากนักศึกษาลงทะเบียน 2 หมวดวิชา ก็จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม 12 ชั่วโมง การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทวีเรียนด้วยตนเองไม่จำกัดหมวดวิชาในการลงทะเบียนทำให้นักศึกษาลงทะเบียนกันโดยเสรีตั้งแต่ 1 หมวดวิชาถึง 8 หมวดวิชาในแต่ละภาคเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มรวม 42 ชั่วโมง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มรวม 48 ชั่วโมง และนักศึกษาทุกคนต้องมีเวลาการพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด (แนวทางการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. 2531 : 3) ทำให้เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ต้องจัดทำทะเบียนสะสมเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาทุก ๆ คน แต่ละครั้งตามจำนวนหมวดวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนและต้องคอยติดตามทุก ๆ ภาคเรียนจนกว่านักศึกษาแต่ละคนจะผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ทำให้เป็นการยุ่งยากลำบากสำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลเป็นอย่างมาก และเพิ่มภาระที่มีมากอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้นอีก

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนมากเป็นนักเรียนในระบบโรงเรียนประมาณ 80 % (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. 2533: 37) มาสมัครเรียนเพราะต้องการให้อาจารย์ติวหรือสอนความรู้ที่เป็นวิชาหลัก ๆ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น แต่การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มประเภทวีเรียนด้วยตนเองไม่มีการติวหรือสอนความรู้ เป็นการฝึกให้นักศึกษาสามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น และเน้นทางด้านการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นคนดี รู้จักร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาในชุมชนของตน หรืออาจจะเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละกลุ่มลงทะเบียนแตกต่างกันตามความสามารถและความต้องการของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาจบหลักสูตรไม่พร้อมกัน ดังนั้น ทำให้เกิดปัญหาเพราะนักศึกษาทั้งเก่าและใหม่ที่อยู่รวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องทำกิจกรรมที่ควรประจักษ์จากกลุ่มจัดกิจกรรมซ้ำ ๆ กับที่เคยเรียนหรือเคยปฏิบัติมาแล้วในภาคเรียนก่อนทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง (เอกสาร ศน.หมายเลข 13/2533 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอุษา เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีจะระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

ในเขตภาคกลาง พบว่า ครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มและผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเน้นเฉพาะวิชาการ และอาจจะเนื่องจากครูประจำกลุ่มทุกคนเป็นผู้ที่เคยศึกษามาจากในระบบโรงเรียนและบางคนมีหน้าที่เป็นครูประจำการ ความเคยชินจากการศึกษาในระบบโรงเรียนจะมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมการสอนของครู (สุนทร สุรินทร์ชัย. 2524 : 27) เพราะการศึกษาในระบบโรงเรียนแตกต่างจากการศึกษานอกโรงเรียนอย่างมาก ทำให้ไม่แน่ใจว่าในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มจะไม่นำวิธีการในระบบโรงเรียนมาใช้เพราะผู้ใหญ่อะไรได้ยาก (เชียรศรี วิวิธศิริ. 2527 : 157)

นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทั้งนี้ เพราะว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เสนอขอแต่งตั้งอาจารย์จากโรงเรียนภาคปกติ ให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่มนักศึกษาวิชาชีวะเรียนด้วยตนเอง อาจจะเป็นเพราะความสะดวกในการจัดหาและการติดต่อประสานงานเพราะครูหรืออาจารย์ทุกคนทำการสอนอยู่ในโรงเรียนภาคปกติอยู่แล้ว โดยที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกไม่ได้ประกาศรับสมัครจากบุคคลภายนอกหรือไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติของการเป็นครูประจำกลุ่ม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2531: ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งสอดคล้องกับริตนา ชุ่มไพศาล (2524 : 109) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามมัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามมัยในกรุงเทพมหานคร มักไม่ค่อยมีการประกาศรับสมัครครูใหม่ทั้งไม่มีการติดต่อสรรหาไปยังสถาบันที่ผลิตครูหรือนักการศึกษาผู้ใหญ่และครูใหญ่เป็นผู้ที่มีส่วนในการสรรหาบุคลากรมากที่สุดและจากการสัมภาษณ์พบว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกไม่ได้จัดส่งให้ครูหรืออาจารย์ เข้ารับการอบรมการเป็นอาจารย์ประจำกลุ่มเนื่องจากมีงานประจำมากและไม่มีเวลา

3. ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของบุคลากรประจำหน่วยจัด จำนวนตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1 บุคลากรประจำหน่วยจัดทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีด้านการให้บริการนักศึกษาเป็นปัญหาอยู่ในระดับมากและเป็นปัญหาสูงสุดอันดับหนึ่ง ส่วนด้านบุคลากร ด้านการจัดสอบ และด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน จะเห็นได้ว่าเพศชายมีผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรฉิน (2532 : 133) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่มีเพศต่างกัน ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เนื่องจากว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในลักษณะที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน รายละเอียดข้อมูลและขั้นตอนในการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมก็ต้องปฏิบัติ เช่นเดียวกันโดยไม่ได้ระบุหรือแบ่งแยกหน้าที่ให้เพศชายหรือเพศหญิงต้องรับผิดชอบงานที่ต่างกัน และจากการสัมภาษณ์ทราบว่า เมื่อพบกับปัญหาและอุปสรรคซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็ระดมกำลังพร้อมใจช่วยกันทำงาน เช่นการรับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน จนกระทั่งการจัดสอบและการออกหลักฐานให้นักศึกษา โดยทุกคนมุ่งบริการนักศึกษาให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วให้เสร็จสิ้นในแต่ละภาคเรียน และทันตามความต้องการของนักศึกษา

3.2 บุคลากรที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยบุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี และกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า กลุ่มที่มีการศึกษายิ่งสูงก็จะมีสติปัญญามีความคิดและมีประสบการณ์เป็นของตนเองสูง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและนำเอาความรู้ความคิดและสติปัญญาของตนเอง ที่เห็นว่าเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงานการศึกษา

นอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง เพื่อทำงานที่ท่ามกลางภาพและประสิทธิภาพโดยมุ่งหวังที่จะดำเนินกิจกรรมทุก ๆ ด้านให้เกิดผลดีที่สุดตามความรู้ ความคิดและสติปัญญาของตนเอง จึงทำให้อิทธิพลของการดำเนินงานเป็นปัญหาสูงกว่าบุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่า ส่วนบุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่าอาจจะมีความรู้ ความคิดและประสบการณ์ทางการศึกษาน้อยกว่า ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมทุกอย่าง หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติไปตามขั้นตอนตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้ หรือผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ทำและไม่ถือว่าเป็นปัญหายุ่งยากสำหรับตนเองที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้อิทธิพลของการดำเนินงานไม่มากนัก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษามีผลต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรที่มีการศึกษาดำกว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาคย์ กลั่นบุศย์ (2529 : 112) ที่ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีการศึกษาดำกว่ามีปัญหาในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนต่างกันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงเดช โคตรสิน (2532 : 133) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีการศึกษาดำกว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านบริหารงานทั่วไปและด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอันดับสูงสุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรยังมีระดับการศึกษาสูงยังมองเห็นประโยชน์ ความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษา เพราะการการศึกษาทำให้คนเจริญงอกงาม ด้วยเหตุนี้ บุคลากรกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจึงได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่เรียนมามองเห็นความสำคัญ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมอย่างรอบคอบ เพื่อที่จะจัดบริการการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน และให้ผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับความสะดวกและรวดเร็ว การที่มีความต้องการ และความตั้งใจสูงทำให้อิทธิพลของการดำเนินงานสูงกว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาดำกว่าและต้องการที่จะปฏิบัติงานให้บริการการศึกษาแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นครูหรืออาจารย์ซึ่งมีงานประจำมากเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจจากการสอน

แล้วจึงได้อยู่ปฏิบัติงานให้บริการนักศึกษาในช่วงเวลาตอนเย็นตั้งแต่เวลา 15.00-17.00 น. ในวันปฏิบัติราชการทุก ๆ วัน เพื่อรีบเร่งปฏิบัติงานให้ทันเวลาในแต่ละภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงกลด อภิเมษรักษา (2528 : 75) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเวลาของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพบว่า เจ้าหน้าที่ได้อยู่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการทุกวันจนอาจกล่าวได้ว่า ได้อุทิศเวลาส่วนใหญ่ให้แก่ราชการทำให้บางรายมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐมเมื่อ 27-29 ธันวาคม 2533 ที่ว่า เจ้าหน้าที่มีงานประจำมากและมีอัตราค่าจ้างน้อยต้องปฏิบัติงานแข่งกับเวลาทำให้เหนื่อยมาก และบางรายมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว

3.3 บุคลากรที่ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยจัด ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน อาจารย์แนะแนวและอาจารย์บรรณาธิการ มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจ้าหน้าที่ทะเลเบียน-วัดผล มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ทะเลเบียน-วัดผล เป็นกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุด รองลงมาคือ อาจารย์แนะแนว เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด หัวหน้าหน่วยจัด และอาจารย์บรรณาธิการ ตามลำดับ

ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ทะเลเบียน-วัดผล ต้องรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน การเทียบโอนวิชาสามัญและวิชาอาชีพ การตรวจสอบและการเก็บหลักฐานต่าง ๆ ของนักศึกษา การจัดทำบัตรประจำตัวนักศึกษา การจัดกลุ่ม การทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ การตรวจสอบผลการเรียนและการพบกลุ่มของนักศึกษารวมถึงการวัดผลและประเมินผลปลายภาคเรียน การจัดทำผลการสอบและการออกหลักฐานการจบหลักสูตรให้นักศึกษาทุกคน และเมื่อนักศึกษามาติดต่อกับหน่วยจัดงานเกือบทุกขั้นตอนต้องพบกับเจ้าหน้าที่ทะเลเบียน -วัดผล ซึ่งเปรียบเสมือนว่าเป็นเจ้าหน้าที่หลักที่สำคัญของงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ทะเลเบียน-วัดผล มีปัญหาการดำเนินงานสูงกว่าบุคลากรในตำแหน่งอื่น ๆ และตามเกณฑ์อัตราค่าจ้างที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทะเลเบียน -วัดผล 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน ต้องรับผิดชอบนักศึกษาแต่ละคนตั้งแต่การรับสมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

จนกระทั่งการออกประกาศนียบัตรจบหลักสูตรของนักศึกษาทั้ง 3 ระดับ นับเป็นการระดมความคิดชอบที่มีจำนวนและปริมาณงานมาก

ส่วนอาจารย์แนะแนวมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จัดบริการแนะแนวให้แก่ นักศึกษาในการเลือกแนวทางในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ให้คำปรึกษานักศึกษาที่มีปัญหา และการบริการประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ทราบว่า อาจารย์แนะแนวจะจัดบริการแนะแนวใน วันปฐมนิเทศ วันรับสมัครลงทะเบียน ซึ่งกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดให้มีเพียงหน่วยจัด ละ 1 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณ การขอ อนุมัติเบิกจ่ายเงิน ทำบัญชีการเงิน งานพัสดุ-ครุภัณฑ์ ซึ่งตามเกณฑ์ที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดให้เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน เป็นความรับผิดชอบที่มี ภาระมากเช่นกัน เมื่อนักศึกษามาติดต่อที่หน่วยจัดก็จะพบกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้ และการปฏิบัติงาน ในทุก ๆ กิจกรรมหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีงานมากจนล้นมือเจ้าหน้าที่ทุกๆ คนต้องระดมกำลังช่วยกัน แก้ปัญหาและอุปสรรคให้กิจกรรมนั้น ๆ สามารถลุล่วงไปด้วยดี โดยไม่ต้องไปพบหรือรบกวนหัวหน้า หน่วยจัดหรือผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัดและอาจารย์บรรณาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการการใช้ห้องสมุด ซึ่งนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าตำราหรือเอกสารต่าง ๆ โดยกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนด ให้มีเพียงหน่วยจัดละ 1 คน จากการสังเกตและสัมภาษณ์ ทราบว่า มีนักศึกษามาใช้บริการเป็น ส่วนน้อยมากจึงทำให้ประสบกับปัญหาน้อยและทราบว่าบ่อยครั้งอาจารย์แนะแนวและอาจารย์ บรรณาธิการได้มาช่วยงานด้านทะเบียน-วัดผล แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผลและเจ้าหน้าที่ ทุกคนเป็นครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนภาคปกติ ซึ่งมีงานประจำมากอยู่แล้ว เมื่อรับหน้าที่ในการ จัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเองเพิ่มขึ้นอีกก็ยิ่งทำให้ภาระงาน เพิ่มขึ้นและยึดรอกำลังที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดให้ไม่สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติที่ต้อง รับผิดชอบนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้มีงานล้นมือต้องรีบเร่งทำงานแข่งกับเวลาและอยู่ปฏิบัติ งานนอกเวลาเป็นประจำผู้ที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล จึงต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อย่างสูง และบางครั้งตามลำพังเฉพาะเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ต้องขอความร่วมมือระดมกำลังจากหลายฝ่ายให้มาช่วยงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แสงจันทร์ อินทนนท์ (2528: 38-42) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหา

และอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนกลาง พบว่า อัตรากำลังมีน้อยไม่พอกับงานและจำนวนนักศึกษา และจากความเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ได้เสนอให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จัดหาเจ้าหน้าที่ที่จ้างด้วยเงินบำรุงการศึกษาให้ปฏิบัติงานเต็มเวลา และติดต่อประสานงานเมื่อมีงานเร่งด่วนให้แก่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก หน่วยละ 1 คน เจ้าหน้าที่ที่เพิ่มมานี้อาจให้มาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ด้วยเนื่องจากมีงานที่ต้องทำแข่งกับเวลาและมีปริมาณงานมากเมื่อเทียบกับงานในหน้าที่ตำแหน่งอื่น ๆ

3.4 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปี มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุดคือด้านการให้บริการนักศึกษา โดยบุคลากรกลุ่มที่มีความเห็นว่ามีปัญหาสูงสุดคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี รองลงมาคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี ตามลำดับ

ทั้งนี้ ก็เพราะว่าการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชัเรียนด้วยตนเองในแต่ละภาคเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกจะดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จในแต่ละภาคเรียนและกิจกรรมที่เป็นหน้าที่หลัก ๆ คือ การรับสมัครขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ลงทะเบียนหมวดวิชา การเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาสามัญและหรือหมวดวิชาอาชีพ การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การบริการแนะแนว บริการห้องสมุด การจัดส่งใบวัดผลและประเมินผล การจัดทำผลการสอบและการออกหลักฐานทางการศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในแต่ละภาคเรียนนั้น ๆ และให้ทันตามกำหนดวันประกาศผลการสอบซึ่งใน 1 ปี แบ่งการรับสมัครและจัดส่งเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนที่ 1 จะรับสมัครประมาณเดือนพฤษภาคมและจะสอบประมาณเดือนกันยายน ภาคเรียนที่ 2 จะรับสมัครประมาณเดือนพฤศจิกายนและจะสอบประมาณเดือนกุมภาพันธ์ของทุก ๆ ปี ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวนี้ก่อนปีการศึกษา 2530 ดำเนินการรับสมัครและจัดส่งใบวัดผล 1 ครั้ง ตั้งแต่เมื่อปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เปลี่ยนให้รับสมัครและจัดส่งเป็นปีละ 2 ครั้ง ให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ถึง 3 วิชัเรียน แล้วจึงให้นำผลการมาโอนรวมกันเพื่อขอจบหลักสูตร สำหรับนักเรียนจากในระบบโรงเรียนที่ออกกลางคัน (Drop Out)

ก็ให้สามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนได้อีกด้วย กับให้นำวิชาอาชีพมาเทียบโอนได้ถึง 3 หมวดวิชาจาก 5 วิธีการ(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 26)ทำให้จำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกภาคเรียน บุคลากรกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี ได้ผ่านงานมาเป็นเวลานานเกิดการเปรียบเทียบระบบการทำงานที่ผ่านมากับในปัจจุบันซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทำให้บุคลากรกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานมีปัญหาสูงกว่าบุคลากรกลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-3 ปีและน้อยกว่า 1 ปี และโดยเฉพาะในภาคเรียนที่ 2 เจ้าหน้าที่จะต้องรีบเร่งในการปฏิบัติงานเพื่อให้ทันกับการที่นักศึกษาจะนำหลักฐานไปสมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือสมัครเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือนำหลักฐานไปสมัครเข้าทำงานเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสรุปผลการประชุมสมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จังหวัดนครปฐมเมื่อ 27-29 ธันวาคม 2533 ที่พบว่า เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 อย่างรีบเร่งและเหน็ดเหนื่อยมาก และบุคลากรทั้ง 3 กลุ่มนี้จะต้องปฏิบัติกิจกรรมในลักษณะที่เหมือนกันให้แล้วเสร็จทันตามกำหนดเวลาในแต่ละภาคเรียน ดังนั้น บุคลากรทุกฝ่ายจึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาสูงสุดอันดับหนึ่งคือด้านการให้บริการนักศึกษาและบุคลากรกลุ่มที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งนานกว่า จะพบปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ว่า ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร พอสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ดังต่อไปนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรพิจารณาปรับปรุงอัตราเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงาน เช่นเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 250 คน เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล มีความคล่องตัวสะดวกและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจ้างด้วยเงินบำรุงการศึกษาให้แก่

หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกหน่วยละ 1 คน เพื่อให้ปฏิบัติงานเต็มเวลายาวราชการ และติดต่อประสานงานเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน

2. การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรแยกวิธีการจัด สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนในระบบโรงเรียนกับประชาชนทั่วไปที่ประกอบอาชีพหรืออยู่ในวัยผู้ใหญ่ไม่ควรจัดกิจกรรมการพบกลุ่มในรูปแบบเดียวกันเพราะพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน และวัตถุประสงค์ในการมาเรียนก็ต่างกัน การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ควรให้นักศึกษาพบกลุ่มให้แล้วเสร็จภายในภาคเรียนนั้น ๆ ไม่ควรให้พบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียน (1 หมวดวิชานักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม 6 ชั่วโมง) การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรได้เชิญบุคลากรหน่วยจัดมาร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางหลักเกณฑ์ด้วย และอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำกลุ่ม นักศึกษาวิชาเรียนด้วยตนเอง ควรผ่านการอบรมหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเพราะจะทำให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเป็นไปในแนวเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดทำคู่มือซึ่งแสดงรายละเอียดเนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มอย่างไว้ชัดเจน สำหรับให้อาจารย์ประจำกลุ่มได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

3. กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและค่าครองชีพในปัจจุบันซึ่งมีอัตราสูงมาก และในการเบิกเงินค่าตอบแทน ควรเบิกจ่ายให้เดือนต่อเดือนหรือให้มีเงินยืมสำรองจ่าย จะทำให้บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีกำลังใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

4. กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่ทุกระดับหรือทุกตำแหน่งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถบริการนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมทั้งควรจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานครให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับระเบียบที่ปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. การเทียบโอนวิชาอาชีพ กรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเทียบโอนวิชาอาชีพให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก และควรจัดค่าตอบแทนให้แก่กรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพด้วย นอกจากนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรจัดรวบรวมรายชื่อแหล่งวิทยาการที่เปิดสอนวิชาอาชีพที่ได้รับอนุมัติ หรืออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ มอบให้หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้ในการตรวจสอบเมื่อนักศึกษานำหลักฐานมาลงทะเบียนเพื่อขอเทียบโอนวิชาอาชีพ

6. การตรวจเยี่ยมและติดตามผล กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพื่อจะได้ส่งเสริมพัฒนาวิธีการจัดการศึกษาประเภทวีเรียนด้วยตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และทราบปัญหาในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จะได้นำมาปรับปรุงได้ตรงตามข้อเท็จจริง และในวันที่มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ควรมีการตรวจเยี่ยมและประเมินผลการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เพราะจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงานในหลาย ๆ หน่วยต้องการได้รับกำลังใจและความเอาใจใส่จากผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือจากกรมวิชาการหรือกรมสามัญศึกษาและนอกจากนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรได้ประสานงานกับกรมสามัญศึกษาให้มีการสนับสนุนผลการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยนำไปนิยมนำเป็นผลงานในการพิจารณาความดีความชอบหรือเลื่อนระดับ หรือปรับตำแหน่งให้แก่บุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกได้ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำและงานการศึกษานอกโรงเรียนให้เกิดผลดีมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำมาเป็นข้อเสนอสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไปดังนี้

1. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของอาจารย์ประจำกลุ่มที่มีต่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ที่เรียนและไม่ได้เรียนอยู่ในระบบโรงเรียนที่มีต่อการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของบุคลากรประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเทียบโอนวิชาอาชีพ
4. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร
5. การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงานของอาจารย์บรรณาธิการ หรืออาจารย์แนะแนวประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

_____ . คู่มือนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____ . คู่มือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. (ม.3)

หลักสูตรพุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิชัเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

_____ . คู่มือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

หลักสูตรพุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิชัเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

_____ . คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยม

ศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____ . คู่มือกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ. 2527.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสียงเชียง, 2527.

_____ . นโยบายการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6.

สงขลา : โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530.

_____ . แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ติดตามคำตอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

นอกโรงเรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530

ทั้งสามวิชัเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____ . บันทึกข้อความ ที่ ศธ 1109/223 เรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล

ภายนอก. ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532.

_____ . สถิติการศึกษานอกโรงเรียนวิชัเรียนด้วยตนเองประจำปีงบประมาณ 2534. ศูนย์

การศึกษานอกโรงเรียน : กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

_____ . สรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

ปีการศึกษา 2528. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก,

2529.

- การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ครั้งที่ 2. จังหวัดนครปฐม 27-29 ธันวาคม 2533. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก, 2533. อัดสำเนา
- _____ . สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง. จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสงขลา จังหวัดนครปฐม จังหวัดขอนแก่น. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก, 2533.
- _____ . เอกสารลำดับที่ 13/2533. คู่มือกิจกรรมนิเทศการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. และกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2531.
- การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก, ศูนย์. อดีต ถึง ปัจจุบัน การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534. อัดสำเนา.
- การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ศูนย์. รายงานการประเมินผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. จุฬาราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2528.
- กุลธณ चनाพงศธร. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การหน่วยที่ 6-10. พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- เขียวศรี วิวัธณี. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530
- _____ . จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- _____ . สัมมนาปัญหาและการวิจัยทางการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

- ณรงค์ศักดิ์ กุลจินต์. งานบริหารการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา
- ถวิล สวนสนาม. ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528 อัดสำเนา.
- ทรงกลด อภินันท์รักษา. การบริหารเวลาของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ทรงเดช โคตรลีน. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุตรจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มีนาคม 2529.
- ปฐม นิคมานนท์ และสุนทร สุนันทชัย. การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- พิภพ กาญจนะ. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนผู้สูงอายุสามวัย ระดับที่ 4 ในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2519. อัดสำเนา.
- พงษ์สุระ ผลบุญ. งานบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุสามวัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา
- พรเพ็ญ อินทร์แก้ว. บทบาทของโรงเรียนผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา
- ภาค กลั่นบุศย์. ปัญหาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ต่อการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2529.
- วิญญู สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2517.
- _____. หลักการการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภา, 2521.
- มัทนา สุดประเสริฐ. แนวทางการบริหารการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยวิธีเรียนด้วยตนเอง ในทัศนะของผู้บริหารหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- ยุทธ เดชคำวณ. ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- รัตนา พุ่มไพศาล. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- รัตนา พุ่มไพศาล และศิริชัย กาญจนวาสี. ปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- ศิริอร ชินถนัด. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์, 2531.
- ศิวาพร มิ่งทูกานนท์ วรรณิการ์ นิยมศิลป์ และนภาพร ชินธนา. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด นำถึงการพิมพ์, 2528.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การประเมินผลจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษา
นอกรโรงเรียนจังหวัด ปี 2524. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

- ศึกษาธิการ,กระทรวง. คำสั่งที่ กศน.536/2526 เรื่อง กำหนดสถานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2526.
- สมพงษ์ เกษมสัน. การบริหารบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- สมัย มละโยธา. การบริหารบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในทัศนะของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและผู้บริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- สมาน รัชสิโยกฤษณ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 9. สวัสดิการ ก.พ. : 2524.
- สีลา สีนานุเคราะห์. องค์การและการจัดการ. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2529.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2524.
- สุนทร สุรินทร์ชัย. การวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2524.
- สุพจน์ เขียวชล. ความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ประจำกลุ่มและนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2527.
- เสนาะ ศิยาวี. การบริหารบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- แสงจันทร์ อินทนนท์. รายงานการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ส่วนกลาง พ.ศ.2528. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2528.

- อรุณ วัชรธรรม. หลักการบริหารและมนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522
- อวยชัย ชะบา. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- อุดม เขียวแก้ว. ความรู้เกี่ยวกับงาน "ศน" การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2529.
- อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2520.
- อุษา เทียนทอง. ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษายุ่งห้องแบบเปิดเสรีจ ระดับ 3-4 ทางวิทยและไปรษณีย์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ฮัดสำเนา.
- Barnard, Chester I. The Function of Executive. Cambridge: University Press, 1966.
- Beach, Dale S. Personnel: The Management of People at Work. 3 rd.ed. New York : Macmillan Publishing Co., 1970.
- Cohen Arthur Lee. Analysis of Functional Tasks of Superintendent in the State of Indian. Dissertation Abstracts. 32 : 118- A ; July, 1972.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3 rd.ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Flippo, Edwin B. Principle of Personnel Management. 3 rd.ed. Tokyo : McGraw-Hill Kagakusha, Ltd., 1971.
- Georgiacles, Zenon E. "Establishment of Guidance Service in Developing Countries with Special Emphasis on Programe for the Secondary School in Cyprus," Dissertation Abstracts. 27 : 620 A ; September, 1966.
- Marshall, E. Dimock And Glagys O. Dimock. Public Administration. New York : Rinehart, 1953.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายสนวน เต็นดวง ผู้อำนวยกาการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร
2. นายปาน ภิณปี ผู้อำนวยกาการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ประเทพญคคคภายนอก
3. นายอุดม เขยภักวงศ์ ศึกษานิเทศก์ 8 หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. นายสมชัย พุทธอง นักวิชาการศึกษา 7 กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. นายทวีป อภิสิทธิ์ นักวิชาการศึกษา 6 สำนักงานโครงการขยายโอกาส
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
6. นายอร่าม คุ้มทรัพย์ ศึกษานิเทศก์ 6 หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ทม 1007/0864

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอบขอมอนูเครวาระห์

เรียน อธิบติกรรมการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสุทธีวราณ คงสวัสดิ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอขอมสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ. เขียวศรี วิวิธสิริ ประธาน

ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการ

สิ่งทีนิสิตเฝ้าขอขอมอนูเครวาระห์ คือ ขอนหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกขอขอมร่วมมือ
จากหัวหน้าหน้าหน่วยจัดและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรรมการศึกษาออกโรงเรียน คอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2534 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนูเครวาระห์ใด ๆ ทีท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ศธ 1110/4849

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

21 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บัญชีรายชื่อหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อนุมัติให้ นางสุทธวิวรรณ คงสวัสดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ทักษิณานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร" ซึ่งในการ ทักษิณานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องได้ข้อมูล จากหัวหน้าหน่วยจัด และเจ้าหน้าที่ในหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก โดยการตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการเรียบเรียง ปริญญาโทให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณาแล้ว เห็นควรให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ประสานงานในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนภา พงศ์พิพัฒน์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

กองการเจ้าหน้าที่

โทร 282-5808

ที่ นบ 0030.07/375

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี
ถนนประชาราษฎร์ นบ 11000

21 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรียน หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน .....ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อนุมัติให้
นางสุทธิดาวรรณ คงสวัสดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประเภท
บุคคลภายนอก นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาการ
ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร" ซึ่ง
ในการทำปริญญานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องได้ข้อมูลจากท่าน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยจัดของท่าน
โดยการตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าปริญญานิพนธ์เรื่องนี้
จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิถีเรียนด้วยตนเอง จึงขอ
ให้ท่านและเจ้าหน้าที่ในหน่วยจัดของท่านให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกให้แก่
นางสุทธิดาวรรณ คงสวัสดิ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ตามสมควร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางปราณี อินทรกุลไชย)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี

ฝ่ายการศึกษาอาชีพและต่อเนื่อง

โทร. 526-2974

ที่ ศธ 1104.156/ว.327

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

25 มิถุนายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำปริญญานิพนธ์
เรียน หัวหน้าหน่วยจัดการศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....ชุด

ด้วยนางสุทธธีรวรรณ คงสวัสดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก กรมการศึกษาออกโรงเรียน ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ก่อร่างทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร" ซึ่งในการทำปริญญานิพนธ์ดังกล่าวผู้วิจัยจำเป็นต้องได้ข้อมูลจากท่านและเจ้าหน้าที่ในหน่วยจัดของท่าน โดยการตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการเรียบเรียงการทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานครได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการศึกษาปริญญานิพนธ์เรื่องนี้จะเป็ประโยชน์ต่อการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง จึงขอความร่วมมือมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ตามสมควร ซึ่งผู้วิจัยจะมาเก็บข้อมูลด้วยตนเองภายในเดือนกรกฎาคม 2534 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนวน เต็นดวง)

หัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

โทร. 144-0149, 418-4765

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกต

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่มีต่อ
ปัญหาอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถามพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

*****

* ตอนที่ 1 *

* ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม *

*****

* คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [ ] หน้าข้อความคำตอบที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. เพศ

[ ] ชาย

[ ] หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุด

[ ] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[ ] ปริญญาตรี

[ ] สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ในหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

[ ] หัวหน้าหน่วยจัด

[ ] ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยจัด

[ ] เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน

[ ] เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ

[ ] อาจารย์แนะแนว

[ ] อาจารย์บรรณารักษ์

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง

(หากเคยปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ณ หน่วยจัดอื่นและหรือใน
หน่วยจัดนี้ในตำแหน่งอื่น ๆ ก็ให้นับเวลารวมด้วย)

- [ ] ประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี
- [ ] ประสบการณ์ 1 - 3 ปี
- [ ] ประสบการณ์มากกว่า 3 ปี

*****

* ตอนที่ 2 *

* ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง *

*****

คำชี้แจง โปรดแสดงความเห็นของท่านต่อปัญหาที่ท่านได้ประสบในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับของปัญหา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านบุคลากร</u>					
1	เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวันและต้องรับภาระงานการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัดผล 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	การที่กำหนดให้ผู้อำนวยการแนะแนว 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	การที่กำหนดให้ผู้อำนวยการบรรณารักษ์ 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รับสมัครขึ้นทะเบียน, ลงทะเบียน ขาดการวางแผนร่วมกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8	เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการส่งมอบ/อบรม/ชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	เจ้าหน้าที่ผู้เคยเข้ารับการอบรมไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10	การประสานงานระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11	ความช่วยเหลือร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13	เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านการจัดสอบ</u>					
14	การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	การสอบทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลานาน 1 - 1 $\frac{1}{2}$ เดือน	.....	.....	.....	.....	.....
16	หน่วยจัดได้รับตารางสอบล่าช้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
17	จัดหากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....
18	อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
19	จำนวนชุดข้อสอบที่ได้รับไม่ครบตามจำนวนผู้เข้าสอบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
20	ขาดคู่มือแนวปฏิบัติและคำแนะนำในการดำเนินการสอบ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	การบริการความสะดวกในการรับ - ส่งข้อสอบไม่มี.....	.....	.....	.....	.....	.....
22	สถานที่สอบไม่มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	ไม่มีการออกนิเทศหรือเยี่ยมเยียนสนามสอบจากเจ้าหน้าที่ กรรมการศึกษาออกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม						
24	อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในหน้าที่.....	.....	.....	.....	.....	.....
25	จัดหาอาจารย์ประจำกลุ่มได้ยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....
26	อัตราค่าตอบแทนอาจารย์ประจำกลุ่ม 50 บาท/ชั่วโมง.....	.....	.....	.....	.....	.....
27	คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี.....	.....	.....	.....	.....	.....
28	สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา..	.....	.....	.....	.....	.....
29	การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในการพบกลุ่ม เช่น พัดลม อาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา.....	.....	.....	.....	.....	.....
30	การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่ลงทะเบียน แต่ละเทอม เพิ่มภาระในการใช้เวลาสะสมของเจ้าหน้าที่ ทะเบียน - วัสดุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
31	การจัดกิจกรรมการ พบกลุ่มครั้งละ 6 ชั่วโมง.....	.....	.....	.....	.....	.....
32	การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มจึงจะมีสิทธิ์ขอรับประกาศนียบัตร.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33	อาจารย์ประจำกลุ่ม 1 คน ต่อจำนวนนักศึกษา 40 คน.....	.....	.....	.....	.....	.....
34	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม เช่น เทปคาสเซต เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ไม้มี.....	.....	.....	.....	.....	.....
35	นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
36	ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียนในวันพบกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านการให้บริการนักศึกษา</u>					
37	การประชาสัมพันธ์รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ทำได้ไม่ทั่วถึง.....	.....	.....	.....	.....	.....
38	การให้รับสมัครลงทะเบียนปีละ 2 ครั้ง.....	.....	.....	.....	.....	.....
39	ใบสมัครไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาขอรับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
40	คู่มือนักศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาสมัคร.....	.....	.....	.....	.....	.....
41	นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการลงทะเบียนวิชาอาชีพโอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
42	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการเทียบโอนวิชาสามัญ ได้ยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....
43	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการเทียบโอนวิชาอาชีพ ได้ยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
44	ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบการเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....
45	การให้นำผลการเรียนต่างวิธีเรียนของนักเรียนมารวมกันเพื่อ ขอจบหลักสูตร เพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วิชาผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
46	ไม่ได้จัดบริการแนะแนวในวันรับสมัครลงทะเบียนให้แก่นักศึกษา..	.....	.....	.....	.....	.....
47	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว เช่น ป้ายนิเทศ เอกสาร การเลือกศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
48	อาจารย์บรรณารักษ์จัดกิจกรรมไม่ถึงจุดให้นักศึกษา มาใช้บริการ ห้องสมุดหรือมุมการศึกษาออกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
49	หนังสือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มาใช้บริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
50	การส่งหลักฐานการเทียบโอนวิชาอาชีพของนักศึกษาล่าช้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
51	การส่งหลักฐานการขอจบหลักสูตรของนักศึกษาไม่ถูกต้อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
52	การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้เวลานาน 4 - 5 เดือน..	.....	.....	.....	.....	.....
53	การกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและ การจบหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....

*****

* ตอนที่ 3 *

* คำชี้แจง โปรดเขียนปัญหาหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามที่ท่านประสบในการปฏิบัติงานการศึกษา *

* นอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง นอกเหนือจากที่ท่านตอบมาแล้ว *

* ในตอนที่ 2 พร้อมทั้งโปรดให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาดังนี้ *

*****

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านบุคลากร

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
1.1	1.1 .....
.....	.....
1.2	1.2 .....
.....	.....
1.3	1.3 .....
.....	.....

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านการจัดสอบ

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
2.1	2.1 .....
.....	.....
2.2	2.2 .....
.....	.....
2.3	2.3 .....
.....	.....

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
3.1	3.1 .....
.....	.....
3.2	3.2 .....
.....	.....
3.3	3.3 .....

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านการให้บริการนักศึกษา

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
4.1	4.1 .....
.....	.....
4.2	4.2 .....
.....	.....
4.3	4.3 .....
.....	.....

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านอื่น ๆ

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
5.1	5.1 .....
.....	.....
5.2	5.2 .....
.....	.....
5.3	5.3 .....
.....	.....

"ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้"

*****

* **แบบบันทึกการสังเกต** *

* **การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง** *

* **ของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร** *

*****

สังเกตเมื่อวันที่...เดือน.....พ.ศ. 2534 ใช้เวลา.....

ผู้สังเกต.....

- 1. สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก (สถานที่ตั้ง บริเวณ อาคารห้องปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2. สภาพการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
- 2.1 ด้านบุคลากร (เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน เวลาการปฏิบัติงาน พฤติกรรมของบุคลากร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ด้านการจัดสอบ (การเตรียมสถานที่สอบ ตารางสอบ การจัดหากรรมการคุมสอบ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม (สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การนิเทศตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4 ด้านการให้บริการนักศึกษา (การประชาสัมพันธ์ การบริการแนะแนว การบริการห้องสมุด การเทียบโอนวิชาอาชีพ การออกหลักฐานทางการศึกษา)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง

ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหา
การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นรายข้อ
จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ

ดำเนินงานการศึกษาณโรงเรียนสายสามมีวิถีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1	เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิ	2.66	1.08	ปานกลาง	13	2.72	1.13	ปานกลาง	13
2	เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวันและต้องรับภาระงานการศึกษาณโรงเรียนเพิ่มขึ้น	4.24	0.78	มาก	2	4.18	0.99	มาก	2
3	เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	3.82	0.96	มาก	4	3.72	1.10	มาก	4
4	เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	4.04	0.87	มาก	3	4.01	0.98	มาก	3
5	การที่กำหนดให้มีอาจารย์แนะแนว 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	3.15	1.09	ปานกลาง	7	3.21	1.26	ปานกลาง	7
6	การที่กำหนดให้มีอาจารย์บรรณารักษ์ 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	2.94	1.02	ปานกลาง	9	3.06	1.22	ปานกลาง	8

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
7	เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ขาดการวางแผนร่วมกัน	2.91	1.18	ปานกลาง	11	2.79	1.21	ปานกลาง	12
8	เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการสัมมนา/อบรมชี้แจงรายละเอียดก่อนการปฏิบัติงาน	3.30	1.19	ปานกลาง	6	3.29	1.21	ปานกลาง	6
9	เจ้าหน้าที่ผู้เคยเข้ารับการอบรมไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน	2.93	1.13	ปานกลาง	10	2.99	1.15	ปานกลาง	9
10	การประสานงานระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	2.86	1.13	ปานกลาง	12	2.96	1.14	ปานกลาง	11
11	ความช่วยเหลือร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน	2.96	1.00	ปานกลาง	8	2.99	1.10	ปานกลาง	10
12	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.75	1.12	มาก	5	3.71	1.12	มาก	5
13	เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย	4.41	0.76	มาก	1	4.36	0.93	มาก	1
	รวม	3.38	0.06	ปานกลาง	-	3.38	0.66	ปานกลาง	-

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการ

ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนตามเพศ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
14	การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง	3.70	1.25	มาก	4	3.58	1.23	มาก	4
15	การสอบทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลานาน 1 - 1 $\frac{1}{2}$ เดือน	3.82	1.03	มาก	3	3.95	0.97	มาก	3
16	หน่วยจัดได้รับตารางสอบล่าช้า	3.42	1.14	ปานกลาง	5	3.25	1.05	ปานกลาง	5
17	จัดหากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก	4.20	0.97	มาก	2	4.46	0.87	มาก	2
18	อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย	4.51	0.73	มากที่สุด	1	4.61	0.74	มากที่สุด	1
19	จำนวนชุดข้อสอบที่ได้รับไม่ครบตามจำนวนผู้เข้าสอบ	2.61	1.09	ปานกลาง	9	2.55	0.98	ปานกลาง	10
20	ขาดคู่มือแนวปฏิบัติและคำแนะนำในการดำเนินการสอบ	2.67	1.12	ปานกลาง	8	2.79	1.16	ปานกลาง	8
21	การบริการความสะดวกในการรับ-ส่งข้อสอบไม่มี	3.05	1.20	ปานกลาง	6	3.06	1.14	ปานกลาง	6

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
22	สถานที่สอบมีไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา	2.46	1.22	น้อย	10	2.76	1.22	ปานกลาง	9
23	ไม่มีการออกนิเทศหรือเยี่ยมเยียน สนามสอบจากเจ้าหน้าที่กรรมการ ศึกษานอกโรงเรียน	2.98	1.15	ปานกลาง	7	2.79	1.17	ปานกลาง	7
รวม		3.34	0.61	ปานกลาง	-	3.38	0.56	ปานกลาง	-

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน
 การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตามเพศ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
24	อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.86	1.10	มาก	4	3.82	1.12	มาก	4
25	จัดหาอาจารย์ประจำกลุ่มได้ยาก	3.28	1.04	ปานกลาง	8	3.41	1.17	ปานกลาง	8
26	อัตราค่าตอบแทนอาจารย์ประจำกลุ่ม 50 บาท/ชั่วโมง	3.59	1.23	มาก	5	3.53	1.16	มาก	7
27	คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี	3.55	1.11	มาก	6	3.69	1.16	มาก	6
28	สถานที่ใช้ในการกิจกรรมพบกลุ่มมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.53	1.20	ปานกลาง	13	2.91	1.20	ปานกลาง	11
29	การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในการพบกลุ่ม เช่น พัดลม อาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา	3.05	1.23	ปานกลาง	10	3.07	1.24	ปานกลาง	10
30	การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวนหมวดวิชาที่ลงทะเบียนแต่ละเทอม เพิ่มภาระในการใช้เวลาสะสมของเจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ	4.06	1.06	มาก	1	4.07	1.07	มาก	2

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
31	การจัดกิจกรรมพบกลุ่มครั้งละ 6 ชั่วโมง	2.95	1.15	ปานกลาง	9	3.27	1.08	ปานกลาง	9
32	การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลา การพบกลุ่มจึงจะมีสิทธิ์ขอรับ ประกาศนียบัตร	2.65	1.11	ปานกลาง	12	2.90	1.02	ปานกลาง	12
33	อาจารย์ประจำกลุ่ม 1 คน ต่อ จำนวนนักศึกษา 40 คน	2.75	1.08	ปานกลาง	11	2.86	1.14	ปานกลาง	13
34	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เช่น เทปคาสเซต เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ไม่มี	3.48	1.25	ปานกลาง	7	3.92	1.24	มาก	3
35	นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการ พบกลุ่ม	3.92	1.04	มาก	2	4.13	1.02	มาก	1
36	ขาดการนิเทศและติดตามผลจาก เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอก โรงเรียนในวันพบกลุ่ม	3.73	1.10	มาก	3	3.79	1.03	มาก	5
	รวม	3.34	0.61	ปานกลาง	-	3.49	0.65	ปานกลาง	-

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน
 การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตามเพศ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
37	การประชาสัมพันธ์รับสมัครลงทะเบียน ลงทะเบียน ทำได้ไม่ทั่วถึง	3.46	1.14	ปานกลาง	9	3.57	1.09	มาก	10
38	การรับสมัครลงทะเบียนปีละ 2 ครั้ง	3.67	1.21	มาก	7	3.63	1.17	มาก	8
39	ใบสมัครไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่มาขอรับ	3.25	1.33	ปานกลาง	15	3.73	1.33	มาก	7
40	คู่มือนักศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษาที่มาสมัคร	2.92	1.25	ปานกลาง	17	3.15	1.28	ปานกลาง	16
41	นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการ ลงทะเบียนวิชาอาชีพ	3.88	0.89	มาก	5	3.88	1.00	มาก	4
42	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเทียบโอนวิชาสามัญได้ยาก	3.75	1.11	มาก	6	3.74	1.04	มาก	6
43	หาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเทียบโอนวิชาอาชีพได้ยาก	3.97	0.94	มาก	4	3.86	1.06	มาก	5
44	ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบ การเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ	4.04	1.07	มาก	2	4.08	1.09	มาก	2

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
45	การนำหน้าผลการเรียนต่างวิธีเรียน ของนักศึกษามารวมกันเพื่อขอจบ หลักสูตร เพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ทะเบียน วัดผล	4.01	0.93	มาก	3	4.18	0.88	มาก	1
46	ไม่ได้จัดบริการแนะนำในวันรับสมัคร ลงทะเบียนให้นักศึกษา	3.35	1.08	ปานกลาง	13	3.21	1.27	ปานกลาง	14
47	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะนำ เช่น ป้ายนิเทศ เอกสาร การเลือกศึกษา ต่อหรือการประกอบอาชีพ	3.45	0.98	ปานกลาง	11	3.50	1.15	มาก	10
48	อาจารย์บรรณารักษ์จัดกิจกรรมไม่ถึงจุด ให้นักศึกษา มาใช้บริการ ห้องสมุดหรือ มุมการศึกษานอกโรงเรียน	3.31	0.96	ปานกลาง	14	3.17	1.16	ปานกลาง	12
49	หนังสือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่มาใช้บริการ	3.42	1.09	ปานกลาง	12	3.56	1.17	มาก	11
50	การส่งหลักฐานการเทียบโอนวิชาอาชีพ ของนักศึกษาล่าช้า	3.67	1.00	มาก	8	3.64	1.08	มาก	9

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา							
		ชาย				หญิง			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
51	การส่งหลักฐานการขอจบหลักสูตรของ นักศึกษาไม่ถูกต้อง	3.46	1.02	ปานกลาง	10	3.47	1.03	ปานกลาง	13
52	การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้ เวลานาน 4 - 5 เดือน	4.30	0.84	มาก	1	4.05	0.99	มาก	3
53	การกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็น ผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร	3.10	1.24	ปานกลาง	16	2.95	1.18	ปานกลาง	17
	รวม	3.59	0.57	มาก	-	3.61	0.61	มาก	-

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1	เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิ	2.40	1.17	น้อย	13	2.76	1.11	ปานกลาง	13	2.49	1.10	น้อย	11
2	เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติงานตลอดทั้งวันและต้องรีบการะงานการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มขึ้น	3.00	1.25	ปานกลาง	8	4.24	0.88	มาก	2	4.28	0.83	มาก	3
3	เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	3.30	1.06	ปานกลาง	6	3.75	1.03	มาก	5	3.89	1.13	มาก	4
4	เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ 1 คนรับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	3.50	1.08	มาก	2	3.98	0.96	มาก	3	4.32	0.75	มาก	2
5	การฝึกกำหนดให้มีอาจารย์แนะนำ 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	2.70	1.25	ปานกลาง	11	3.18	1.20	ปานกลาง	7	3.30	1.14	ปานกลาง	7
6	การฝึกกำหนดให้มีอาจารย์บรรณาธิกร 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	2.80	1.23	ปานกลาง	10	3.02	1.13	ปานกลาง	8	3.02	1.22	ปานกลาง	9

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปัญหาทั่วไป				ปัญหาทั่วไป				สูงกว่าปัญหาทั่วไป			
		ขั	S.D.	ความหมาย	อันดับ	ขั	S.D.	ความหมาย	อันดับ	ขั	S.D.	ความหมาย	อันดับ
7	เจ้าหน้าที่ที่หัวหน้าที่รับผิดชอบขึ้น ทะเบียน ลงทะเบียน ราชการ วางแผนร่วมกัน	2.80	1.32	ปานกลาง	9	2.88	1.21	ปานกลาง	12	2.64	1.11	ปานกลาง	10
8	เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการพัฒนา/อบรม ขึ้นจรรยาละเอียดก่อน การปฏิบัติงาน	3.30	1.16	ปานกลาง	5	3.29	1.22	ปานกลาง	6	3.32	1.14	ปานกลาง	6
9	เจ้าหน้าที่ผู้เคยเข้ารับการอบรมไม่ได้ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน	2.60	0.97	ปานกลาง	12	2.97	1.16	ปานกลาง	10	3.04	1.10	ปานกลาง	8
10	การประสานงานระหว่างผู้บริหาร กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	3.40	1.17	ปานกลาง	3	2.94	1.15	ปานกลาง	11	2.77	1.09	ปานกลาง	13
11	ความช่วยเหลือร่วมมือจากเพื่อน ร่วมงาน	3.00	0.67	ปานกลาง	7	3.02	1.10	ปานกลาง	9	2.79	0.95	ปานกลาง	12
12	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน	3.30	1.42	ปานกลาง	4	3.97	1.11	มาก	4	3.51	1.06	มาก	5
13	เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่า ตอบแทนน้อย	3.50	1.27	มาก	1	4.41	0.85	มาก	1	4.45	0.77	มาก	1
	รวม	3.05	0.86	ปานกลาง	-	3.40	0.63	ปานกลาง	-	3.37	0.59	ปานกลาง	-

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
 วิถีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนความระดับการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
14	การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง	2.80	1.23	ปานกลาง	7	3.62	1.24	มาก	4	3.83	1.15	มาก	4
15	การสอบฟัง 3 ระดับ ใช้เวลา นาน 1 - 1 $\frac{1}{2}$ เดือน	3.80	1.14	มาก	3	3.86	0.99	มาก	3	4.13	0.95	มาก	3
16	หน่วยวัดได้รับตารางสอบลำช้า	3.20	0.92	ปานกลาง	4	3.32	1.10	ปานกลาง	5	3.30	1.08	ปานกลาง	5
17	จัดหากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก	4.00	1.25	มาก	1	4.38	0.90	มาก	2	4.34	0.89	มาก	2
18	อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย	3.90	1.45	มาก	2	4.59	0.71	มากที่สุด	1	4.64	0.57	มากที่สุด	1
19	จำนวนชุดข้อสอบที่ได้ரியไม่ครบตาม จำนวนผู้เข้าสอบ	2.40	0.97	น้อย	9	2.56	1.02	ปานกลาง	10	2.66	1.07	ปานกลาง	10
20	ขาดคู่มือขนนยปฏิบัติและคำแนะนำใน การดำเนินการสอบ	2.80	1.32	ปานกลาง	6	2.74	1.17	ปานกลาง	9	2.77	1.03	ปานกลาง	9
21	การบริการความสะดวกในการรับ-ส่ง ข้อสอบไม่มี	2.90	1.37	ปานกลาง	5	3.04	1.14	ปานกลาง	6	3.17	1.24	ปานกลาง	6

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ
22	สถานที่สอบมีไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา	2.50	1.27	ปานกลาง	8	2.64	1.24	ปานกลาง	8	2.68	1.16	ปานกลาง	8
23	ไม่มีการออกนิเทศหรือเยี่ยมเยียน สนามสอบจากเจ้าหน้าที่กรรมการ ศึกษานอกโรงเรียน	2.10	0.99	น้อย	10	2.91	1.18	ปานกลาง	7	2.81	1.10	ปานกลาง	7
รวม		3.04	0.73	ปานกลาง	-	3.36	0.59	ปานกลาง	-	3.43	0.46	ปานกลาง	-

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ
24	อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่	3.30	1.06	ปานกลาง	5	3.91	1.09	มาก	3	3.62	1.15	มาก	6
25	จัดหาอาจารย์ประจำกลุ่มได้ยาก	2.90	1.45	ปานกลาง	8	3.33	1.11	ปานกลาง	8	3.57	1.12	มาก	7
26	อัตราค่าตอบแทนอาจารย์ประจำกลุ่ม 50 บาท/ชั่วโมง	3.30	0.67	ปานกลาง	3	3.50	1.18	มาก	7	3.83	1.26	มาก	3
27	คู่มือที่ำใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี	3.20	1.48	ปานกลาง	6	3.68	1.12	มาก	6	3.55	1.18	มาก	8
28	สถานที่ใช้ในการกิจกรรมพบกลุ่มมี ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.20	0.92	น้อย	12	2.73	1.22	ปานกลาง	11	3.02	1.15	ปานกลาง	12
29	การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ในการพบกลุ่ม เช่น พัดลม อาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา	2.10	0.99	น้อย	13	3.10	1.23	ปานกลาง	10	3.13	1.21	ปานกลาง	10
30	การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวน หมวดวิชาที่ลงทะเบียนแต่ละเทอม เพิ่มภาระในการนับเวลาสะสมของ เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ	3.60	1.07	มาก	2	4.01	1.10	มาก	2	4.43	0.77	มาก	1

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปรีชาตรี				ปรีชาตรี				สูงกว่าปรีชาตรี			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
31	การจัดกิจกรรมพบกลุ่มครั้งละ 6 ชั่วโมง	3.00	1.05	ปานกลาง	7	3.14	1.13	ปานกลาง	9	3.21	1.08	ปานกลาง	9
32	การที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลาการพบกลุ่มจึงจะมีสิทธิ์ขอรับประกาศนียบัตร	2.50	1.08	ปานกลาง	10	2.76	1.03	ปานกลาง	13	3.04	1.14	ปานกลาง	11
33	อาจารย์ประจำกลุ่ม 1 คน ต่อจำนวนนักศึกษา 40 คน	2.40	0.84	น้อย	11	2.82	1.14	ปานกลาง	12	2.89	1.09	ปานกลาง	13
34	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม เช่น เพย์คาสเซต เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ไม่มี	2.90	1.45	ปานกลาง	9	3.81	1.21	มาก	4	3.66	1.40	มาก	4
35	นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพบกลุ่ม	3.30	1.42	ปานกลาง	4	4.14	0.99	มาก	1	3.85	1.02	มาก	2
36	ขาดการนิเทศและติดตามผลจากเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนในวันพบกลุ่ม	3.60	0.84	มาก	1	3.80	1.06	มาก	5	3.64	1.11	มาก	5
	รวม	2.95	0.64	ปานกลาง	-	3.44	0.65	ปานกลาง	-	3.50	0.54	มาก	-

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ใช้เรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ
37	การประชาสัมพันธ์รับสมัครสิ้นทะเบียน ลงทะเบียน ทั่วไปไม่ได้ทำถึง	2.40	0.84	น้อย	16	3.57	1.09	มาก	10	3.55	1.12	มาก	9
38	การรับสมัครลงทะเบียนปีละ 2 ครั้ง	2.20	0.79	น้อย	17	3.65	1.16	มาก	8	3.91	1.16	มาก	5
39	รับสมัครไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่มาขอรับ	2.90	1.52	ปานกลาง	10	3.58	1.34	มาก	9	3.51	1.32	มาก	10
40	คู่มือนักศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษาที่รับสมัคร	2.70	1.42	ปานกลาง	14	3.11	1.24	ปานกลาง	16	2.91	1.36	ปานกลาง	17
41	นักศึกษาส่วนใหญ่มิได้เข้าแจ้งการ ลงทะเบียนวิชาอาชีพ	3.50	1.08	มาก	3	3.94	0.91	มาก	4	3.72	1.08	มาก	7
42	ทนายหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเทียบโอนวิชาสามัญได้ยาก	3.30	1.16	ปานกลาง	5	3.74	1.07	มาก	6	3.87	1.01	มาก	6
43	ทนายหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเทียบโอนวิชาอาชีพได้ยาก	3.00	1.33	ปานกลาง	7	3.92	0.96	มาก	5	4.02	1.09	มาก	4
44	ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบ การเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ	3.20	1.40	ปานกลาง	6	4.07	1.07	มาก	3	4.21	1.00	มาก	1

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
45	การให้คำแนะนำการเรียนต่างวิธเรียน ของนักศึกษามารวมกันเพื่อขอจบ หลักสูตร เงินการะเจ้าหน้าที่พะเบียน วัดผล	3.60	0.84	มาก	1	4.14	0.89	มาก	2	4.13	0.95	มาก	2
46	ไม่ได้จัดบริการแนะแนวในวันสมัคร ลงทะเบียนที่นักนักศึกษา	2.90	1.37	ปานกลาง	11	3.31	1.20	ปานกลาง	14	3.15	1.18	ปานกลาง	14
47	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว เช่น ป้ายนิเทศ เอกสาร การเลือกศึกษา ต่อหรือการประกอบอาชีพ	2.80	1.32	ปานกลาง	13	3.54	1.06	มาก	12	3.36	1.11	ปานกลาง	13
48	อาจารย์บรรณาธิการจัดกิจกรรมไม่ถึงจุด ที่นักศึกษา มาใช้บริการ ห้องสมุดหรือ มุมการศึกษานอกโรงเรียน	2.50	1.18	ปานกลาง	15	3.30	1.06	ปานกลาง	15	3.04	1.10	ปานกลาง	16
49	หนังสือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่มาใช้บริการ	3.00	1.15	ปานกลาง	8	3.55	1.11	มาก	11	3.43	1.25	ปานกลาง	12
50	การส่งหลักฐานการเพียบโอนวิชาอาชีพ ของนักศึกษาล่าช้า	2.90	1.10	ปานกลาง	12	3.68	1.04	มาก	7	3.70	1.04	มาก	8
51	การส่งหลักฐานการขอจบหลักสูตรของ นักศึกษาไม่ถูกต้อง	3.00	1.15	ปานกลาง	8	3.50	1.06	มาก	13	3.43	0.83	ปานกลาง	11

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
52	การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาใช้ เวลานาน 4 - 5 เดือน	3.40	0.97	ปานกลาง	4	4.20	0.90	มาก	1	4.06	1.05	มาก	3
53	การกำหนดให้หัวหน้าสภานักศึกษาเป็น ผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร	3.50	0.85	มาก	2	2.96	1.21	ปานกลาง	17	3.11	1.24	ปานกลาง	15
	รวม	2.99	0.90	ปานกลาง	-	3.63	0.58	มาก	-	3.60	0.49	มาก	-

ข้อที่	ประเภทการดำเนินงาน คำอธิบายการ	ระดับของปัญหา																							
		ส่วนนำช่วงต้น		ช่วงต้นนำช่วงต้น		เจ้าหน้าที่จัดการ-การดำเนินงาน		เจ้าหน้าที่ประเมิน-โดย		การวิจัยชุมชน		การวิจัยรายภาค													
		I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ	I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ	I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ	I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ	I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ	I S.D. ความหมาย อันดับ	S.D. ความหมาย อันดับ												
6	การศึกษานานาชาติ ขนาด 1 คน ต่อ 1 คน	2.85	1.03	ช่วงปลาย	9	3.33	1.08	ช่วงปลาย	6	2.95	1.16	ช่วงปลาย	11	3.00	1.14	ช่วงปลาย	12	3.06	1.22	ช่วงปลาย	9	2.97	1.24	ช่วงปลาย	9
7	เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ชั่วคราว ประเมิน และประเมิน การ วิจัยชุมชน	2.58	1.12	ช่วงปลาย	13	2.85	1.00	ช่วงปลาย	9	2.82	1.32	ช่วงปลาย	12	3.04	1.20	ช่วงปลาย	10	2.70	1.05	ช่วงปลาย	12	2.79	1.36	ช่วงปลาย	11
8	เจ้าหน้าที่ให้บริการชุมชน/ชุมชน ซึ่งกระตือรือร้น	3.12	1.17	ช่วงปลาย	6	3.18	1.18	ช่วงปลาย	8	3.45	1.11	ช่วงปลาย	6	3.38	1.20	ช่วงปลาย	6	3.27	1.35	ช่วงปลาย	6	3.15	1.25	ช่วงปลาย	6
9	เจ้าหน้าที่ดูแลให้บริการชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.82	1.18	ช่วงปลาย	10	2.70	0.98	ช่วงปลาย	11	2.97	1.13	ช่วงปลาย	10	3.06	1.11	ช่วงปลาย	9	3.12	1.32	ช่วงปลาย	8	3.03	1.19	ช่วงปลาย	8

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (ในต่างประเทศ) ด้านการประกอบ จำนวนความพึงพอใจต่อการจัดตั้ง

ข้อที่	ระดับของปัญหา																			
	ความพึงพอใจ		ผู้ไม่มีความพึงพอใจ		เจ้าหน้าที่ระดับ-กลาง		เจ้าหน้าที่ระดับสูง-กลาง		เจ้าหน้าที่ระดับสูง		การยอมรับมากที่สุด									
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.								
14	3.73	1.31	4	3.73	1.13	4	3.72	1.22	4	3.68	1.21	4	3.70	1.38	4	3.06	1.14	ปานกลาง	5	
15	3.91	0.91	3	3.85	0.91	3	3.85	1.07	3	3.92	0.95	3	4.06	1.17	3	3.85	0.97	มาก	3	
16	3.15	1.30	ปานกลาง	6	3.24	1.03	ปานกลาง	5	3.33	1.10	ปานกลาง	5	3.18	1.16	ปานกลาง	5	3.30	0.95	ปานกลาง	4
17	4.09	1.10	มาก	2	4.21	1.08	มาก	2	4.43	0.95	มาก	2	4.42	0.87	มาก	2	4.36	0.78	มาก	2
18	4.36	0.86	มาก	1	4.58	0.83	มากที่สุด	1	4.57	0.77	มากที่สุด	1	4.64	0.63	มากที่สุด	1	4.45	0.83	มาก	1
19	2.70	1.05	ปานกลาง	10	2.61	1.09	ปานกลาง	9	2.45	1.10	น้อย	10	2.57	0.93	ปานกลาง	10	2.79	1.05	ปานกลาง	9
20	2.73	1.10	ปานกลาง	8	2.67	1.27	ปานกลาง	7	2.73	1.16	ปานกลาง	7	2.76	1.14	ปานกลาง	8	2.64	1.11	ปานกลาง	8

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	ระดับมัธยมศึกษา																	
	หัวหน้าห้อง		ผู้ช่วยหัวหน้าห้อง		เจ้าหน้าที่จัดการ-การเงิน		เจ้าหน้าที่ทะเบียน-โรค		การพยาบาล		อาจารย์บรรณรักษ์							
	จำนวน	ค่าตอบแทน	จำนวน	ค่าตอบแทน	จำนวน	ค่าตอบแทน	จำนวน	ค่าตอบแทน	จำนวน	ค่าตอบแทน	จำนวน	ค่าตอบแทน						
21	3.18	1.16 บาท	5	3.18	1.18 บาท	6	2.95	1.29 บาท	6	3.13	1.07 บาท	6	3.00	1.35 บาท	6	2.91	0.88 บาท	6
22	2.70	1.24 บาท	9	2.48	1.18 บาท	10	2.72	1.26 บาท	9	2.74	1.23 บาท	9	2.67	1.27 บาท	10	2.39	1.17 บาท	10
23	2.91	1.13 บาท	7	2.67	1.08 บาท	8	2.73	1.19 บาท	8	3.06	1.17 บาท	7	3.00	1.15 บาท	7	2.67	1.24 บาท	7
รวม	3.35	0.69 บาท	-	3.32	0.51 บาท	-	3.35	0.61 บาท	-	3.44	0.55 บาท	-	3.46	0.55 บาท	-	3.21	0.56 บาท	-

ตาราง 26 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ดำเนินงาน		ระดมงบอุดหนุน											
		ส่วนกลาง		จังหวัด		อำเภอ		ตำบล					
		จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน				
29	ค่าตอบแทนวิทยากรอบรม	1	3.12	10	3.27	8	2.98	10	3.19	9	2.91	11	2.82
		1	3.12	10	3.27	8	2.98	10	3.19	9	2.91	11	2.82
30	ค่าตอบแทนวิทยากรอบรม	1	4.03	1	4.09	1	3.97	2	4.28	1	4.03	2	3.85
		1	4.03	1	4.09	1	3.97	2	4.28	1	4.03	2	3.85
31	ค่าตอบแทนวิทยากรอบรม	9	3.30	9	3.06	10	3.17	9	3.19	10	2.94	10	3.15
		9	3.30	9	3.06	10	3.17	9	3.19	10	2.94	10	3.15

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน	ระดับของปัญหา																	
		ตัวชี้วัดแรก		ตัวชี้วัดนำร่อง		เจ้าหน้าที่บริหาร-การเงิน		เจ้าหน้าที่ทะเบียน-พัสดุ		เจ้าหน้าที่แผนก		สายงานบริหาร							
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.						
32	การให้บริการด้านบริการชุมชน กลุ่มเป้าหมายกว่า 75 % ของเวลา การพบปะผู้ร้องเรียนมีข้อบกพร่อง	2.85	1.03	12	2.88	1.22	12	2.72	1.01	12	2.82	1.07	11	2.73	0.98	13	2.98	1.11	10
33	การให้บริการเจ้าหน้าที่ 1 คน ต่อ จำนวนผู้ร้องเรียน 40 คน	2.73	0.98	13	2.94	1.12	11	2.82	1.23	11	2.66	1.08	13	2.79	1.17	12	2.73	1.15	12
34	สัดส่วนการให้บริการพบปะ เช่นพบปะขอ เครื่องขยายเสียง เครื่องขยายเสียง	3.45	1.28	6	3.79	1.17	3	3.72	1.40	5	3.92	1.23	5	3.82	1.13	5	3.64	1.27	3

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายภาคและระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

ลำดับ	ชื่อสาระการเรียนรู้	ระดับของวิชา													
		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคใต้		ค่าเฉลี่ยรวม			
		ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน		
37	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	3.52	1.12	3.45	1.12	3.37	1.22	3.36	1.11	3.37	1.22	3.37	1.22	3.42	1.12
38	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	3.91	1.18	3.76	1.09	3.70	1.18	3.79	1.08	3.70	1.18	3.70	1.18	3.80	1.30
39	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	3.24	1.25	3.56	1.35	3.62	1.46	3.33	1.38	3.62	1.46	3.62	1.46	3.67	1.24
40	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	2.91	1.33	3.17	1.22	3.08	1.33	2.79	1.27	3.08	1.33	3.08	1.33	2.97	1.26
41	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	3.67	0.96	3.94	1.02	4.00	0.86	3.91	0.98	4.00	0.86	4.00	0.86	3.76	0.87
42	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามโรงเรียนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล	3.82	1.16	3.62	1.20	3.72	1.04	3.82	0.95	3.72	1.04	3.72	1.04	3.76	0.97

ข้อที่	วัตถุประสงค์งาน ดำเนินการให้บริการศึกษา	ระดับของวิชา																			
		ความรู้เบื้องต้น		ความรู้ขั้นกลาง		ความรู้ขั้นสูง		ความรู้ขั้นสูง-พิเศษ		ความรู้ขั้นสูงพิเศษ		ความรู้ขั้นสูงพิเศษ									
		จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน	จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน	จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน	จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน	จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน	จำนวนหน่วย เรียน	ค่าเฉลี่ย คะแนน								
43	การให้คำปรึกษาและประเมินผล	3.79	1.24	5	4.15	0.67	3	3.73	1.01	5	4.00	1.05	4	3.97	1.10	4	3.79	0.89	4	3.79	0.89
44	การศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาวิชาชีพ เช่น เครื่องจักร เครื่องยนต์ รถ การนำผลไปใช้ทางชีววิทยา	3.79	1.24	6	4.36	0.86	1	3.80	1.20	4	4.29	0.97	2	4.21	0.99	2	3.88	1.02	2	3.88	1.02
45	การศึกษาค้นคว้าทางชีววิทยา ของสัตว์และการประเมินผลของ สัตว์ เลี้ยงสัตว์	3.94	0.97	1	4.06	1.00	4	4.17	0.81	2	4.08	0.95	3	4.30	0.85	1	4.12	0.89	1	4.12	0.89
46	การศึกษาค้นคว้าทางชีววิทยา และการประเมินผลของสัตว์	3.09	1.18	16	3.30	1.13	14	3.37	1.22	14	3.56	1.03	14	2.82	1.40	17	3.03	1.26	53	3.03	1.26

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อที่	ชื่อโครงการ/แผนงาน	ระดับของปัญหา																							
		ค่าสัมประสิทธิ์		ผู้ช่วยคณาจารย์		เจ้าหน้าที่บริหาร-การเงิน		เจ้าหน้าที่ทะเบียน-พัสดุ		อาจารย์แนะแนว		อาจารย์บรรณารักษ์													
		Y	S.D.	Y	S.D.	Y	S.D.	Y	S.D.	Y	S.D.	Y	S.D.												
47	ขาดบุคลากรที่ใช้ในการแนะแนว เช่น ฝ่ายพิเศษ เสนอแนะ การเลือกศึกษา หลังจบการประถมศึกษา	3.33	1.08	ปานกลาง	10	3.64	1.11	มาก	8	3.52	1.08	มาก	12	3.53	0.95	มาก	15	3.52	1.18	มาก	9	3.24	1.30	ปานกลาง	11
48	อาจารย์บรรณารักษ์จัดการหนังสือ ในนักศึกษา ทางวิชาการ ห้องสมุดหรือ บุคลากรศึกษาศาสตร์โรงเรียน	3.21	0.96	ปานกลาง	12	3.06	0.90	ปานกลาง	15	3.25	1.22	ปานกลาง	16	3.58	0.98	มาก	12	3.03	1.19	ปานกลาง	15	2.76	1.06	ปานกลาง	17
49	หนังสือไม่เพียงพอสำหรับงานนักศึกษา	3.21	1.17	ปานกลาง	14	3.52	1.03	มาก	10	3.53	1.26	มาก	11	3.69	1.02	มาก	8	3.42	1.17	ปานกลาง	12	3.42	1.20	ปานกลาง	9
50	การส่งเสริมงานการเขียนโดยวิชาอื่น ของนักศึกษาซ้ำ	3.55	0.90	มาก	8	3.45	1.03	ปานกลาง	11	3.72	1.04	มาก	7	3.93	0.98	มาก	6	3.45	1.20	ปานกลาง	11	3.45	1.09	ปานกลาง	8

ตาราง 27 (ต่อ)

ชื่อ		ระดับของวิชา																							
		ตัวนำหน่วย		ผู้ช่วยตัวนำหน่วย		เจ้าหน้าที่ธุรการ-การเงิน		เจ้าหน้าที่ทะเบียน-พัสดุ		อาจารย์แนะแนว		อาจารย์บรรณารักษ์													
		ix	x	ix	x	ix	x	ix	x	ix	x	ix	x												
51	ครูผู้ช่วยสอนภาษาต่างประเทศ	3.21	0.86	ปานกลาง	13	3.52	0.94	ยาก	9	3.70	1.12	ยาก	8	3.63	1.05	ยาก	10	3.18	1.07	ปานกลาง	14	3.18	0.85	ปานกลาง	12
52	ครูสอนภาษาต่างประเทศ	3.82	0.98	ยาก	3	4.18	0.92	ยาก	2	4.27	0.84	ยาก	1	4.39	0.72	ยาก	1	3.97	1.16	ยาก	3	3.85	1.12	ยาก	3
53	ครูผู้ช่วยสอนภาษาจีน	3.12	1.11	ปานกลาง	15	3.06	1.37	ปานกลาง	16	2.85	1.13	ปานกลาง	17	3.14	1.21	ปานกลาง	17	2.94	1.27	ปานกลาง	16	2.91	1.18	ปานกลาง	16
	รวม	3.48	0.67	ปานกลาง	-	3.61	0.51	ยาก	-	3.61	0.61	ยาก	-	3.74	0.53	ยาก	-	3.58	0.59	ยาก	-	3.42	0.64	ปานกลาง	-

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านบุคลากร จำนวนความประสงค์ในการปฏิบัติงาน:

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				3 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1	เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับวุฒิ	2.68	1.06	ปานกลาง	13	2.90	1.03	ปานกลาง	13	2.60	1.16	ปานกลาง	13
2	เจ้าหน้าที่มีงานประจำต้องปฏิบัติตลอดทั้งวันและต้องรับภาระงานการศึกษานอกโรงเรียนเพิ่มขึ้น	3.92	1.09	มาก	4	4.14	0.84	มาก	2	4.30	0.89	มาก	2
3	เจ้าหน้าที่ธุรการ - การเงิน 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	3.95	0.94	มาก	3	3.71	0.98	มาก	4	3.74	1.11	มาก	5
4	เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 500 คน	4.19	0.81	มาก	2	3.96	0.91	มาก	3	4.01	0.98	มาก	3
5	การที่กำหนดยุติการมีอาจารย์แนะนำ 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	3.22	1.18	ปานกลาง	7	3.24	1.19	ปานกลาง	6	3.15	1.21	ปานกลาง	7
6	การที่กำหนดยุติการมีอาจารย์บรรณาธิกรรค์ 1 คน ต่อ 1 หน่วยจัด	3.14	1.18	ปานกลาง	8	3.08	1.08	ปานกลาง	11	2.96	1.17	ปานกลาง	8

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านบุคลากร	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
7	เจ้าหน้าที่ที่พำนักที่บริษัทขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ขาดการวางแผนร่วมกัน	2.78	1.27	ปานกลาง	11	2.94	1.08	ปานกลาง	12	2.79	1.25	ปานกลาง	11
8	เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการสัมมนา/อบรม ขึ้นจรรยาละเอียดก่อน	3.32	1.36	ปานกลาง	6	3.33	1.12	ปานกลาง	7	3.27	1.20	ปานกลาง	6
9	ไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน	2.97	1.26	ปานกลาง	9	3.13	1.08	ปานกลาง	9	2.88	1.15	ปานกลาง	10
10	การประสานงานระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	2.70	1.15	ปานกลาง	12	3.10	1.02	ปานกลาง	10	2.89	1.19	ปานกลาง	9
11	ความช่วยเหลือร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน	2.86	0.95	ปานกลาง	10	3.15	1.09	ปานกลาง	8	2.91	1.07	ปานกลาง	12
12	เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.54	1.04	มาก	5	3.63	1.05	มาก	5	3.82	1.17	มาก	4
13	เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยจัดได้รับค่าตอบแทนน้อย	4.16	1.07	มาก	1	4.34	0.92	มาก	1	4.45	0.78	มาก	1
รวม		3.34	0.71	ปานกลาง	-	3.43	0.56	ปานกลาง	-	3.37	0.65	ปานกลาง	-

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ
สายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสอบ จำนวนความประสงค์การดำเนินการปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
14	การจัดสอบปีละ 2 ครั้ง	3.30	1.24	ปานกลาง	5	3.39	1.20	ปานกลาง	5	3.83	1.22	มาก	4
15	การสอบทั้ง 3 ระดับ ใช้เวลานาน 1- 1 $\frac{1}{2}$ เดือน	3.59	0.86	มาก	3	3.76	1.00	มาก	3	4.05	1.00	มาก	3
16	หน่วยจัดได้รับตารางสอบล่าช้า	3.38	1.11	ปานกลาง	4	3.39	0.99	ปานกลาง	4	3.25	1.14	ปานกลาง	5
17	จัดพากรรมการทำหน้าที่คุมสอบได้ยาก	4.19	1.00	มาก	2	4.29	0.95	มาก	2	4.43	0.87	มาก	2
18	อัตราค่าตอบแทนกรรมการคุมสอบน้อย	4.41	0.83	มาก	1	4.52	0.83	มากที่สุด	1	4.64	0.65	มากที่สุด	1
19	จำนวนชุดข้อสอบที่ได้รับไม่ครบตามจำนวนผู้เข้าสอบ	2.49	1.12	น้อย	9	2.62	1.12	ปานกลาง	8	2.57	0.94	ปานกลาง	10
20	ขาดคู่มือแนะนำปฏิบัติและคำแนะนำในการดำเนินการสอบ	2.86	1.27	ปานกลาง	7	2.62	1.12	ปานกลาง	9	2.78	1.13	ปานกลาง	8
21	การบริการความสะดวกในการรับ-ส่งข้อสอบไม่มี	3.46	1.24	ปานกลาง	6	3.15	1.10	ปานกลาง	6	2.90	1.15	ปานกลาง	6

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดสอบ	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
22	สถานที่สอบมีไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา	2.32	1.18	น้อย	10	2.49	1.11	น้อย	10	2.80	1.28	ปานกลาง	7
23	ไม่มีการออกนิเทศหรือเยี่ยมเยียน สนามสอบจากเจ้าหน้าที่กรมการ ศึกษานอกโรงเรียน	2.86	1.21	ปานกลาง	8	3.06	1.23	ปานกลาง	7	2.75	1.11	ปานกลาง	9
	รวม	3.29	0.54	ปานกลาง	-	3.33	0.54	ปานกลาง	-	3.40	6.61	ปานกลาง	-

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ
24	อาจารย์ประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้ใบ การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่	3.59	1.26	มาก	4	3.92	1.06	มาก	2	3.84	1.09	มาก	3
25	จัดหาอาจารย์ประจำกลุ่มได้ยาก	3.22	1.08	ปานกลาง	8	3.30	1.10	ปานกลาง	8	3.43	1.15	ปานกลาง	8
26	อัตราค่าตอบแทนอาจารย์ประจำกลุ่ม 50 บาท/ชั่วโมง	3.57	1.24	มาก	7	3.49	1.15	ปานกลาง	6	3.58	1.19	มาก	7
27	คู่มือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มไม่มี	3.68	1.13	มาก	3	3.43	1.17	ปานกลาง	7	3.74	1.12	มาก	5
28	สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่มมี ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.57	1.24	ปานกลาง	13	2.62	1.18	ปานกลาง	13	2.89	1.21	ปานกลาง	11
29	การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ในการพบกลุ่ม เช่น พัดลม อาหาร เครื่องดื่ม ห้องสุขา	2.84	1.14	ปานกลาง	12	2.99	1.20	ปานกลาง	10	3.16	1.27	ปานกลาง	10
30	การให้นักศึกษาพบกลุ่มตามจำนวน หมวดวิชาที่ลงทะเบียนนั้นแต่ละเพอ มเพิ่มภาระในการนี้ใช้เวลาสะสมของ เจ้าหน้าที่ทะเบียน - วัสดุ	3.59	1.24	มาก	5	3.92	1.01	มาก	3	4.26	0.99	มาก	1

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
31	การจัดกิจกรรมพบกลุ่มครั้งละ 6 ชั่วโมง	3.08	1.14	ปานกลาง	9	3.01	1.03	ปานกลาง	9	3.24	1.16	ปานกลาง	9
32	การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75 % ของเวลา การพบกลุ่มจึงจะมีสิทธิ์ขอรับ ประกาศนียบัตร	2.97	1.12	ปานกลาง	11	2.76	0.99	ปานกลาง	11	2.78	1.08	ปานกลาง	13
33	อาจารย์ประจำกลุ่ม 1 คน ต่อ จำนวนนักศึกษา 40 คน	3.03	1.19	ปานกลาง	10	2.75	1.13	ปานกลาง	12	2.80	1.10	ปานกลาง	12
34	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม เช่น เพาเพอร์พอยท์ เครื่องฉายเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ไม่มี	3.65	1.34	มาก	6	3.70	1.22	มาก	5	3.80	1.27	มาก	4
35	นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการ พบกลุ่ม	3.76	0.93	มาก	2	4.00	1.00	มาก	1	4.16	1.05	มาก	2
36	ขาดการนิเทศและติดตามผลจาก เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในวันพบกลุ่ม	3.86	0.96	มาก	1	3.86	0.97	มาก	4	3.69	1.13	มาก	6
รวม		3.34	0.72	ปานกลาง	-	3.37	0.56	ปานกลาง	-	3.49	0.65	ปานกลาง	-

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนด้วยตนเอง ด้านการให้บริการนักศึกษา จำนวนตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
37	การประชาสัมพันธ์รับสมัครขึ้นทะเบียน ลงทะเบียน ทั่วไปได้ไม่ทั่วถึง	3.65	1.09	มาก	8	3.53	1.08	มาก	9	3.49	1.13	ปานกลาง	11
38	การรับสมัครลงทะเบียนปีละ 2 ครั้ง	3.35	1.23	ปานกลาง	11	3.30	1.10	ปานกลาง	13	3.90	1.15	มาก	6
39	ใบสมัครไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่มาสมัคร	3.49	1.54	ปานกลาง	10	3.61	1.20	มาก	7	3.53	1.38	มาก	10
40	คู่มือนักศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษาที่สมัคร	2.81	1.54	ปานกลาง	4	3.22	1.17	ปานกลาง	16	3.04	1.24	ปานกลาง	16
41	นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวิธีการ ลงทะเบียนวิชาอาชีพสอน	3.86	1.06	มาก	3	4.00	0.75	มาก	4	3.82	1.02	มาก	7
42	ทนายหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเขียนโอนวิชาสามัญได้ยาก	3.68	0.97	มาก	6	3.47	1.06	ปานกลาง	10	3.91	1.06	มาก	5
43	ทนายหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผล การเขียนโอนวิชาอาชีพได้ยาก	3.81	0.97	มาก	16	3.71	1.05	มาก	5	4.03	1.00	มาก	4

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ ²	S.D.	ความหมาย	อันดับ
44	ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการทดสอบ การเทียบโอนวิชาอาชีพ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องดนตรี ฯลฯ	3.68	1.40	มาก	7	4.06	1.03	มาก	2	4.16	1.00	มาก	3
45	การทำหน้าผลการเรียนต่างวิธีเรียน ของนักศึกษามารวมกันเพื่อชอจย หลักสูตร เพิ่มภาระเจ้าหน้าที่	3.97	0.93	มาก	1	4.01	0.88	มาก	3	4.20	0.90	มาก	2
46	ไม่ได้จัดบริการแนะนนวนในวิทยาลัย ลงทะเบียนให้นักศึกษา	3.08	1.19	ปานกลาง	14	3.25	1.23	ปานกลาง	15	3.32	1.19	ปานกลาง	14
47	ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะนนวน เช่น ป้ายนิเทศ เอกสาร การเลือกศึกษา ต่อหรือการประกอบอาชีพ	3.35	1.06	ปานกลาง	12	3.53	1.12	มาก	8	3.48	1.08	ปานกลาง	12
48	อาจารย์บรรณาธิการจัดกิจกรรมไม่ ดึงดูดให้นักศึกษามาใช้บริการห้องสมุด หรือมุมการศึกษานอกโรงเรียน	2.84	1.09	ปานกลาง	15	3.27	1.09	ปานกลาง	14	3.30	1.07	ปานกลาง	15
49	หนังสือมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ที่นำบริการ	3.32	1.03	ปานกลาง	13	3.41	1.08	มาก	11	3.61	1.19	มาก	9

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการให้บริการนักศึกษา	ระดับของปัญหา											
		น้อยกว่า 1 ปี				1 - 3 ปี				มากกว่า 3 ปี			
		χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ	χ̄	S.D.	ความหมาย	อันดับ
50	การส่งหลักฐานการเพียบโอนวิชาอาชีพ ของนักศึกษาล่าช้า	3.51	0.96	มาก	9	3.70	0.94	มาก	6	3.67	1.12	มาก	8
51	การส่งหลักฐานการขอจบหลักสูตรของ นักศึกษาไม่ถูกต้อง	3.73	0.84	มาก	5	3.41	1.06	ปานกลาง	12	3.43	1.05	ปานกลาง	13
52	การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษา ใช้เวลานาน 4 - 5 เดือน	3.89	0.99	มาก	2	4.10	0.94	มาก	1	4.23	0.92	มาก	1
53	การกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็น ผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร	2.70	1.29	ปานกลาง	17	3.09	1.08	ปานกลาง	17	3.04	1.24	ปานกลาง	17
	รวม	3.45	0.51	ปานกลาง	-	3.57	0.58	มาก	-	3.66	0.64	มาก	-

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวธิดาวรรณ คงสวัสดิ์

เกิดวันที่ 16 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2487

สถานที่เกิด อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 50/4 ริมคลองมอญ ถนนอิสรภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพฯ 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2504 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสตรีปากพ่อง

อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2506 เตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 (แผนกอักษรศาสตร์)

จากโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2514 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)

จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

พ.ศ. 2524 ครูศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษา

จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2536 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุทธิวราน คงสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญ วิจัยด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ 1. ด้านบุคลากร 2. ด้าน
การจัดสอบ 3. ด้านการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 4. ด้านการให้บริการนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรทั้งหมดที่ประจำหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล
ภายนอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 หน่วย รวม 264 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบบันทึกการสังเกต สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปของหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีอาคารและห้องปฏิบัติงานที่เป็นเอกเทศได้ใช้อาคาร ห้องปฏิบัติงาน
รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ร่วมกับของโรงเรียนภาคปกติและมีปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

1. หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก มีปัญหาการดำเนินงานโดย
ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรียงตามลำดับ คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้าน
การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านบุคลากร และด้านการจัดสอบ

2. บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความเห็นว่า ปัญหาการดำเนินงานอันดับสูงสุด คือ
ด้านการให้บริการนักศึกษา โดยบุคลากรเพศหญิง มีความเห็นว่า มีปัญหาการดำเนินงานสูงกว่า
บุคลากรเพศชาย

3. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกัน บุคลากรที่มีระดับการศึกษา
ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ส่วนบุคลากรที่มี
ระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่าด้านที่เป็นปัญหาอันดับสูงสุด คือ
ด้านการให้บริการนักศึกษา โดยเฉลี่ยกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษา
สูงกว่าปริญญาตรี

4. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาการดำเนินงานที่เป็น
อันดับสูงสุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา โดยเฉลี่ยกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุด คือ
เจ้าหน้าที่ทะเบียน-วัดผล

5. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านที่
เป็นปัญหาอันดับสูงสุด คือ ด้านการให้บริการนักศึกษา โดยเฉลี่ยกลุ่มที่มีความเห็นว่า มีปัญหาสูงสุด
คือกลุ่ม ที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี

PROBLEMS ON THE PROVISION OF NONFORMAL EDUCATION
SELF STUDY PROGRAM IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SUTHIWAN KONGSAWAT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1993

The purposes of this research were to study the condition and problems on conducting nonformal education self-study type in 4 aspects; personnel, testing, group meeting, and student service.

The samples were 264 personnels performing duty on nonformal education self-study type in 33 nonformal education centres for external students of Bangkok Metropolitan. Rating scale questionnaire and notice memorandum were used to collect data. Percentage, mean, and standard deviation were used to analyse data.

It was found that there were no independent building or working room, materials and equipments for conducting nonformal education being utilized within normal schools, the problems were found as follows;

1. The problems on conducting nonformal education self-study type in Bangkok were at moderate level. When regarded on each aspect, student service aspect was at the highest level.

2. When analysed by sex, the opinion of both male and female showed that the problem on student service aspect was at the highest level but the female's problem was higher than male's.

3. When analysed by education, the opinion of personnel educated under bachelor's degree showed that the problem on personnel aspect was at the highest level but for personnel educated bachelor's degree, and higher, the problem on student service aspect was at the highest level, by average the opinion of personnel educated higher than bachelor's degree showed that the problems were at the highest level.

4. When analysed by position, the opinion of personnel with various positions showed that the problem on student service aspect was at the

highest level; by average the opinion of personnel in registration section showed that the problems were at the highest level.

5. When analysed by experience, the opinion of personnel with various experiences showed that the problem on student service aspect was at the highest level, by average the opinion of personnel with more than 3 years of experiences showed that the problems were at the highest level.